

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת כי תבוא תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

רש"י. תוי"ט. האשה נקנית - פרק ראשון דף יד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספת

1 הא נמי יוצאה בחליצה - כיון דחליצה במקום גט, לא חשיב לה פירכא. ו**תהא** אשת
2 איש יוצאה בחליצה - ואם תאמר: איכא למישרך מה ליבמה שכן בלאו, ולכן דין
3 דוא שחצא בקל, תאמר באשת איש שהיא במיתוהו ויש לומר: כיון שזמניו שחיצא מפקעת
4 אסורא - אף חלקה בן תמור לקל. הכי נמי ארמינן במבנות (קט"א). לא נכחזר שחתורה
5 מה לי אסור לאו, מה לי אסור בתר. ואף על
6 גב ערבתינה מינה לעיל קל תחומה: ומה תאש איש
7 שהיא במיתוהו כר - לא דמי, דהתם כר - לא דמי, דהתם כר - לא דמי, דהתם כר - לא דמי,
8 לחשומה לו לזח, ולמאן דבבולזו אשה מותרת
9 לאחר מיתה. בן דבעל בן דיבם. אבל אין לומר
10 כשנפקת את הקל לא יפקת את החומר -
11 דאדריבה, נאמר ענה לחפך: ואת הדין את החומר
12 דאין חלק בן לחומר בן לקל, כפרישתו.
13 **ותהא** יבמה יוצאת בנזק חומר - תימה:
14 מה לאשת איש - כיון שבתקנה
15 ולכן דין הוא שחצא בשטר, אבל יבמה לא וכו'
16 תימא: ולא פרכינן מהמבנה לדרימא, אה לעיל
17 (הג) פרכינן: מה לשטר - שכן מוציא ומשח
18 הכי דין הוא שמוכסינו יבמו בן נאמר ענה לחפך:
19 דכיון שמוכסינו - אין חומר שמוציאו ואומר הרב
20 רבינו שמעון דעדיף קל חומר ריבמו. וקורא
21 לה אשת איש, דבכח (רביס) ח"ו יתקנה לו
22 לאשה, כיון שלקחה - געשית באשתו לכל דבר,
23 לזוהי יוצאה בנזק, אף על פי שאינה נקנית בשטר.
24 **אמר** ר' יצחק ככה עיבובא - אל תאמר: ממנן לו
25 דאיתא "ככה למעוטי יבמה מננז דילמא אתי
26 למעוטי מיתת דיבם, אלא הוא מותרת במיתת
27 דיבם ויש לומר: דסברא איהו, דככה יעשה לא
28 מנעט אלא יציאת דבריו ארם, דהיינו גט, דזמאי
29 דחליצה דתלו בעשיה. אבל יציאה דבריו שמים,
30 דדיו דירשלא, בנזק מיתה - לא מנעט. **הא** לא
31 הכי דרשנן קל חומר אף על גב דרבינן ביה חזק
32 - תימה! אל הפרק שיקם קלפך" (ויטא, סא)
33 מוקמי הא בריהא כרבי יודנה מישום סהתם
34 עיל גב דרבי עיבובא. ושמעתי לה לרבי יודנה פברק
35 הוציא לה"ר (שם ס"ג). דאמר: לא כתיב "חוקה"
36 ואלא כדכתיב תעשים בניגד לבן בפנים, חגריה
37 ויהי בדרביס תעשים בניגד לבן פנים. אפן בן נמי
38 פריך לעיל "ודרי יום הכפרים דרבינן ביה גורל
39 חוקה"; ויהי אל כתיב "חוקה" בחגריה.
40 כדפרש"י: ויהי לומר: דפריך הכי במשום דרבינן
41 "אשר עלה" תרי מני, אמנא דרשן קל חומר אף
42 על גב דרבי עיבובא. והכי רבינן שמשון מקרי
43 תריך: דמביעטורין לה לרבי יודנה "חזק" ללול
44 ולא קימא חזק אלא אדרביס תעשים בניגד
45 לבן בפנים - שמע מינה דרשנן קל חומר אף
46 על גב (היבא) דרבינן חוקה. דאי לא דרשנן קל
47 חומר תיבא דרבינן חוקה - לא ילשכות זמאי
48 ואנא יענא דחוקה לא כתיב אדרביס תעשים
49 בחיך: דהיינו הגרלה. מדאמרינן "ועשו זאת"
50 למעריה: הגרלה עשוה חזקת ואנן חשם עשוה
51 חזקת - מכלל ולא קימא חוקה אדרביס
52 תעשים בחיך, דהיינו הגרלה. דאי קאי חוקה על
53 דרביס תעשים בניגד לבן בחיך - אמאי
54 איצטריך "ועשוה חזקת" למעוטי קריאת שם? הא
55 לא דרשנן קל חומר היבא דרבינן עיבובא. ודכיי
56 תיסק ארתינן לכותב קריאת שם מלך חומרנו
57 אלא שבע מינה דרשנן קל חומר אפילו היבא
58 דרבינן חוקה, ולכיי איצטריך "ועשוה", אפילו אי
59 כתיבה חזקת בחיך. ואיצטריך נמי "חזקת" לגלוי
60 ולא תיבא חוקה בדרביס תעשים בניגד לבן
61 בחיך. וליכא למימר מדאיצטריך "ועשוה" ידענן
62 ליה, כיון דרשנן קל חומר אפילו היבא דרבינן חוקה.

1 יבא עליה ולקחה לו - כלומר, ביאתה ון לקוחה. ודילמא באשה - מה אשה כפס
2 ושטר כי ביאה, אף יבמה כפס ושטר כי ביאה, דהא כתיב 'לאשה'. ויבמה - ביאה משמע,
3 שנה עליה הבתוב לעבב. כיון דרשנן: **ואי מיבעי ליה ויבמה בקל ברהח** - ולדכוי דרשנן
4 כל דיבמות (תב), **אבן - אבן** גרסינן: גומרת אותה, ונמא יריבם? ומאי יריבמה? למילק
5 נמי בעל ברהח. ודכיי גניא ליה ברהיא במבנות
6 בפרכ: **רובא על יבמנן** (נרא; יריבם - ביאה
7 גומרת לה, אף כן פקעו גומרינן בה. "ויבמה"
8 - בעל ברהח. ועל - דרלוצה: מותרת
9 לתעשא? דילמא מנת חליצה הוא דרמא
10 דרמנא עלה, ולעולם לא משתריא. בישראל
11 בית חלוץ - הכי משמע: בישראל ראויה להביא
12 לבית חליצה. תרי בישראל - לדיקום לאתו
13 כשבישראל: **על בן בלאו** - לישוק, "לא תהיה
14 אשת המת חוצה לעבב" וכו'. מה לאשת איש -
15 תתרה על ידי מיתת הבעל. שכן אסורה מותרת
16 שדרי בעלה הוא האסורה, לפיכך הוא
17 מותרת במיתוהו. אבל יבמה, קדושה דבעל
18 אסורי לה - והיא תואר מיתת הבעל מותרת?
19 **הא נפי** - כשמת בנזק מנאז אסורה מותרת, דאי
20 לאו בני - ממכי מיתת הבעל אישתריא לא
21 כתיב - יריבמה. אשר לא יבנה וכו'. דרבינן
22 נוטל - על העשירים. וכתב חוקה - בפרשה
23 וכל "חוקה" עיבובא הוא. הגורל עושה חזקת -
24 שפיר שגורלה עושה עליו - געשית חזקת -
25 ואין חשם - אם קרא עליו שם חזקת - אינו
26 נקבע בכך, ופילי עליהם גורלות, ואם יפול
27 הגורל על חבירו - ידאז לא יבא. שישבו -
28 כלומר, לכיי איצטריך האי קרא, שהייתי יכול
29 לומר: ומה במקום שלא קדש הגורל, כגון בני
30 קין, דרבינן בתם (וי"ק ט"א) "אחד לחזקת אחד"
31 לעולה, ואם הוסיף למעוטי גורל - אינו
32 נקבעים בכך, ויכול לשלומה. דקימא לן בסוד
33 וימא גמלא, ואין חזקת מתפרשת אלא לו
34 בלחזקת מביא אף בעשיית בן. קדש חשם -
35 אם אבד בשעת לקיחה זו לחזקת וזו לעלה?
36 - חזקת - ואם שניה - פסול. בארן שאן שקדש
37 הגורל - דכתיב (ויקרא ט"ז) "נתת ארון וגו'" אין
38 דין בו, תלמוד לומר - שנה עליו לעבב. הוא
39 דרשנן קל חומר - להביא מה שלא כתיב
40 בפרשה. ואף על גב דרבינן עיבובא - אל -
41 דרבינן "וכתב לה". תרי לה כתיב - "ושנא
42 האיש האחרון וגו'". ואל ליה לחזקת בנזק
43 ששמונן שוין. שני נשים מתהרשתו בנזק
44 אחד, אם בתב פלוני מנזש פלונית ופלונית
45 נשוי. אמר קרא נקי - קרא תירא "בית חלוץ"
46 דבעל, דבעי למיכתב "בית החלוץ". פיש -
47 לעל גורל שאן יכול לחלוץ בו. ממוילא
36 הגורל אינו דין שקדש השם? תלמוד לומר 'ועשוה חזקת' - הגורל עושה חזקת, ואין
37 השם עושה חזקת. ותעמא, דבעשיית קרא, הא ולא הכי - דרשנן קל חומר, אף על
38 גב דרבינן ביה "חוקה" - אמר קרא: "לה" - לה ולא ליבמה. ואימא: "לה" - לשהמה.
39 תרי "לה" כתיבי. - ואפמי מביעי ליה, תר "לה" - לשמה, ואדוך "לה" - ולא לשהמה
40 ולחבריה? - אלא אמר קרא: "על" - על, אין מדי אחרניא - לא. והאי "על" להכי
41 הוא דאיתא? האי מביעי ליה לבתניא. "על" - אין לי אלא געלו, געל של כל אדם
42 גמא ליה - תלמוד לומר "על" "על" ריבא. אם כן מה תלמוד לומר - "על" - געלו?
43 הריאוי לו, פרת לגורל שאן יכול לחלוץ בו, פרת לקטון שאן חופה את רוב גורלו, פרת
למטולם

1 **הואיל** וכל קנינו בכסף - פירש הקורטנר: הואיל ולא נאמר בו משיב כישוראל, דכתיב
2 'או מה קני עיתוך' - דבר הנקנה מיד ליה, דחייבו משיבה. וקשה לרבינו תם,
3 לפי שיהא סתמא דגמרא כדריש לקיש, ולרבינו יוחנן דאמר בפרק 'חובבי' (בבא מעיגא מהב):
4 דבר ארזי מותח קונית. דרשין בפרק ג' במדברות (ג.ב): 'ידי מעיתוך' - בכסף. הא לאמרי
5 - מנשיבתי. וקישטן לו כרבי יוחנן זבלי ליש

6 לקישו ועוד דבבבבב עבודה זרה (ע.בא) אמרין
7 דלמילי עלמא דרביה בבביר קונית לכי כרזא
8 לרבינו תם הדבר פירושו: הואיל וכל קנינו דכרי
9 בעבר עברי בכסף. דכתיב ביה 'מספח מקנתו',
10 לאפוקי שאינו קונה בשטר. דישוראל נפדה לא קני
11 עבר בעבר בשטר אלא בשטר דאתקש לאגה.
12 ואמא לארחה. דרביהו ארנא (קושין טו.א). מה ארחה
13 מקיאי בשטר - אף זו וכו'. ונבביר לא שיק האי
14 טעמא, שהיא אינו תורת גיטין וקידושין. ועוד
15 כרזא לרבינו תם: דאפילו בקקנת - נכרי אינו
16 קונה בשטר. דכאמר בחוקת הבתים' (בבא בתרא
17 ד.ב. גכר) - כימי מטא וכו' ליה ליה איסתק ליה.
18 וישוראל לא קני עד דמתא שטרא ליה. משמע
19 דאין קני שטר לנכרי. ואם תאמר: לא קל לחומר
20 והיא תמו נכרי שאינו קונה בעד עברי בשטר -
21 קונה בעבר. וישוראל כו' ליש. ודמסתברא
22 דלכל אדם יש קנין לעצמו. דראשטון כרזא
23 דבבבבב (ג.ב.א) נבי מטלעלי. מדרשוראל כחדא -
24 נכרי בני כחדא.

25 **מוכר** עצמו מנול יליף שכיר שכיר - פירש
26 קבנוסרס: נאמר במורה עצמו 'כשכיר'
27 כחושב יהיה עמך' ונאמר במכרחהו בית דין כו'
28 משנת שבר שכיר. ואם תאמר: כיון דיליף שכיר
29 שכיר - למה איצטרך 'מספח מקנתו' גבי נכרי?
30 יליף שכיר כרבינו גבי נכרי (קרא ד.ב). שכיר
31 שנת שבעה וכו' מוכר לישוראל. ומכר בכסף. ומה
32 מאמה, כדמפרש גמרא לעיל ויש לומר:
33 דאיצטרך ליה לכדדרשין לעיל (ת.א). בכסף
34 הוא קנה, ואינו נקנה בחבואה וכולי. ואם תאמר:
35 אמאי איצטרך 'והפדה' לענין כסף לישוראל
36 מניה. וילף עבריה מענד עברי הנמכר לישוראל
37 ועברי הנמכר לישוראל מעברי הנמכר לנכרי
38 מניה. עשה שדכיר שכיר ויש לומר: אין ליה גמי,
39 אלא איצטרך לדרשה אחרינא. לנרען כסף. ואם
40 תאמר: אמאי איצטרך היקישא דעבר עברי
41 ועבריה איצטרך כסף נילף שכיר שכיר מנמכר
42 וכרי ליש לומר: דהיקישא דעבר עברי לעבריה
43 איצטרך: למיחר: מה עבריה אינה יוצאה רואי
44 אירסי - אף עברי אינו יוצא. ומה עברי יוצא
45 בשב ויובל - אף עבריה כו'. לך ולא יורש -
46 פירושו: מנון בן חזקיה אצל עבד הוא את הובן
47 כדלמק (ו.א.ו). **ולא** אונס על מוכר עצמו - ואם
48 תאמר: למה לו 'אינו' למעטי? ומוכר עצמו אינו
49 רצע. תיפוק ליה דומכר עצמו אינו רצע - דאין
50 רבו מוסר לו שפחה כנענית, כדלמק (ב.ב.ב).
51 ברעע: 'אחייבת את אשתי את עבד הוא ליש לומר:
52 דאי לאו 'אינו' - הוה ליענין מניהוה שיה שדכיר
53 שכיר. ומכרחהו בית דין: דאף על גב דלא מצי
54 אמר 'אחייבת את אשתי' הוה אמנא ברצע. קא
55 משמע לן 'אינו' דאין רצע

1 מסוליא - נפחה. כדמסיים ואילי, שאין לו עקב *שוליא* בלעז. **משנה** נקנה בכסף
2 וכשכיר - בגמרא יליף לה. כשנים - לכוף ששנים יוצא חפשי. ויובל - אם פגע בו
3 יובל בתוך שש. ומנועין בכף - פודה את עצמו. ומגורע לו ארזנו מפרזנו דמי שיעבד
4 השנים שיעבד, והכל פלי מנינו דמי מקנתו. כדכתיב (ויקרא כד) 'וזיה כסף חמבור
5 ומספח מקנתו'. קנאו בשש שנים ועודי כזאת

6 בסוף שש - נמצא קונה עבודה כל שנה במנה.
7 יתירה עליו - שקנה עבד במנה אלה. וסמינו
8 נעודה. כדריפנין לעיל (ה.א) מירוצא 'חב'.
9 ובבית הארז - ואינו עובד את יורשו. אבל
10 עבד הנמכר בתודלתו. ומת הארז בתוך שש -
11 משלמק לירושו. ומכרזו יליף בגמרא.
12 **גמרא** בכסף מקנינו - ועבד עברי הנמכר
13 לנכרי הכותב מדבר 'וכי תשיג יד גר ותשכר',
14 הואיל וכל קנינו - של נכרי בכסף. שלא
15 נאמרה בו משיבה במטלעלי. אלא בישוראל
16 כתיב (ויקרא שם) 'מיד עמיתך' עד שמשוך מיד
17 ליה. לפיכך עבד נקנה לו בכסף. שביעית פירושו
18 - מכלא כתיב 'ונפדה' ונפדה 'והפדה' שאף
19 הבעל מסייע בפירונו. אלאמא בכסף נקנה, דאי
20 לא קנאה ברמים - מאי מועיל? **אשכחן אמר**
21 העבירה בכסף - ודחין קנאה - ודחין קנאה
22 וקדושה בכסף - קנינה בכסף. ככרחהו בית דין
23 ונבבבב. דכ' ימכר' עד ליד אחרים משמע
24 ודחין קנא שיהא נקנה בכסף כל חוקה. והואיל
25 ויש בו דין קל שנמכר בעל כרחו. שכיר שכיר -
26 נאמר מוכר עצמו (שם) 'וכי ימכר אחריו ונמכר'
27 וגומר, 'כשכיר כחושב יהיה עמך', ותאמר
28 במכרחהו בית דין 'כי משעת שבר שכיר' ונמכר.
29 בפרשת 'כי ימכר' כתיב (דברים טו). **למאן דלא**
30 יליף - דלית ליה דין גירחהו. וליקמה מפרש
31 און יתדו. וכו' כתיב (שם) 'למכר עצמו לנכרי'
32 וסמכה לפרשת מוכר עצמו לישוראל, וילמד
33 נמכר לישוראל נמכר לנכרי בדיקשא. ונמכר
34 לנכרי כתיב 'מספח מקנתו'. ויחיה על שש - אם
35 הגנה לימכר לעשר שנים. ככרחהו בית דין -
36 דכתיב (שם) 'ונכרד שש שנים'. אבל מוכר
37 עצמו - לא כתיב שש. דכ' תקנה עבד עברי
38 וכן אחרים משמע. וריעה במכרחהו בית דין
39 כתיבא. וכן העקף דגבי 'ימכר לך' כתיב. רבו
40 מוסר לו שפחה כנענית - שיהו לו ולדוה ממנה.
41 אין רבו מוסר לו שפחה כנענית - ואסורה לו.
42 אבל במכרחהו בית דין כתיב (שמות כא) 'אם
43 ארזינו יתן לו אשה. לא יליף שבר שכיר -
44 ויליף. דלא כתיב ביה - לא כתיב ביה. ודבלי
45 עלמא יליף שכיר שכיר - לשאר מילי. והני
46 לחנת קמא כדריא כתיב ומשתיחו ולא ארזי
47 ליה גירחהו. שיהו ולא לירושין - דאני עבד לא
48 את הובל ולא את האזא את אן לו בן. אבל עבד
49 הוא את הובן כדלמק (ו.א.ו). ועבדן אחרינא כתיב
50 'כי משנה שבר שכיר עבדך'. לירצאת ארזן
51 - דלרצות על הענקתו. שלא קישתו עמינו.
52 כדמפרש קרא. אונס - משעת הוא קדחתיא
53 דירשאה. דלא כתיב 'ונתח באונס' ונאמר

1 **אונס** ש'לו, ולא אונס של מוכר עצמו.

2 ואידך

1 ואידך

קידושין. האשה נקנית - פרק ראשון דף טו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" - (טיוטנז'ן) - רסא רשי'

ואמר להלן אוון - במנוצט עני. שכל הפרשה לדרשה, שדרי נאמרה לעצמה במנוצט עני, עשרה, ורובעלה, וחיב אמרין במנחת (א.א.) תהוא - ומאן, ומיטשט נפקא לן מרובתי

אבנא - רמזשט עניט וז' לה אל על אורח, ולא אבנא - של אבנה בעבריה נרעשת. והא דרבינ (ברביס טו) לאומא דר' תעשה כן - דאחנקה קאי; ברלבמן (ז.יב.) כשזוא עבד - מרזאס יאמר העבד נפקא, שאם לא אמר: אהרתי

אחתי לא אבנא דלפשיעי עד שכלו שש שניה.

אינו רביע, קבץ אבנא - "עבד" - ר' שימא

כשזאו עבד, "זעבד" - נפקא ליה מדאי יורידא

למשתעי אמה, לא דריש - דאדחא דקרא

לעלמיש, וזיל יורושי - אם לא חספס

לתעניק עד שמת, פעילתו - שבר פעולתו, ולא

לבעל חובי - הוא אהרן מרזיח להגבט העניק

לבעל חובו, ומשום דסדיא לן בעלמא ברבי נתן.

דאמר: הורשה חברו מנה וחברו חברו -

מאיצתא חובו נתחנן ליה, חזקתא למעטוי העניקה

מחא ריבא, מיכי משנת שבר שבידו - נפקא -

מגזירי ברעל ברז, ויזאנ כיה קרא "אדוניו נתן לו

כ" - למעטוי מוכר עצמו, ושכ אל משפתחי -

במוכר עצמו כתיב, לומר שיזאנ כיה, אם כמכיר

עצמו - וללמנ שאם עובד זינל וזבל בתוך - ש - וזבל

מחזיא, חרי ברב אמר - דרובינ לעיל מעי דעי

שנת דווביל יעבוד עניך, אם מנרצע - ללמד שאף

זרענו, קא בשמען, לן: "ועבד לעמך" -

לה מאי דא, וזיל קבץ אסורא - דלא גנב כולם.

אבל מברוחו בית דין גניבתו - ואי נספיקה

לעבוד עד ש, ושבתא אש - אצחיתו

בפרשת וזבל כתיב, חרי ברב אמר - כדאמר

לעיל: "עד שנת דווביל יעבוד עניך", אי מברוחו

בית דין חרי ברב אמר - דזעב אל משפתחי.

ברואקמנא לעיל, וזיל מנא זינעת - לא מלאו

שש שניו לצאת, לקמית - על שאמר לא אבנא,

ועבר על עיבי עבדי דמי (כה) הוא קונה אהון

לעצמו חוב, משום דקבץ ליה שש - קודם כל,

ואין רבו מספדי כשילוח, אבל מברוחו בית דין,

שפעו בו וזבל בתוך שש - אימא דלא נספיקה

לאהון, קא בשמען, לן: לעיל - "ועבד לעמך"

והוא לעלמנו של יזבל, דעי מחדי ליכא למינהו

דחא תיבא קרא אחרינא זינעתא שיש וגו'

ואוקמנא בנרצע, בני מילי - דיראנ נרצע ביזאנ

ולא קודם לכן - הבא דלא עבד שש אחר רציעה

אבל היכא רדעב שש אחר רציעתו - אימא נספוק

כשש, דלא תהא רציעה תמורה מתחילת מנכרו.

קמשמען לן לעיל - מדי דחזוב עד לעלמנו.

ואם

אמור, אי בנרצע - חרי קבץ אמור, הא אין התשוב מדרב אלא במקרהו בית דין שמים ושלש שנים

לפני תיזבל, שהיזבל מוציא, ואי סלקא דעתך לרף "שכיר" - "שכיר" - למה לרף? וילף "שכיר" שכיר!

אמר רב נתן רב יצחק: "עולמם לרף" "שכיר" "שכיר", ואיצמירף דעתך אמיא: מוכר

עצמו אמר: ודלא עבד אסורא, אבך מקרהו בית דין, דרעב אסורא - אימיא ניקמיה, מאן משמע

לן: אמר רב: אי בנרצע - חרי קבץ אמור, מאי חיה? דתניא: "ושבתא איש אל אחותו ואיש אל

משפחתו וגו'" פמה התשוב מדרב? אי במוכר עצמו - חרי קבץ אמור, אי במקרהו בית דין - חרי

קבץ אמור. הא אין התשוב מדרב אלא בנרצע שמים ושלש שנים לפני תיזבל, שהיזבל מוציא, מאי

משמע? - אמר רבא בר שילאי: אמר קרא "איש", אוזוהו דרב שגוהנן באיש ואין נוהג באשה - חיי

אומר וז' רציעה, ואיצמירף למיכתב מקרהו בית דין, ואיצמירף למיכתב נרצע; דאי אשמעינן מקרהו

בית דין - משום דלא מנא זינעת, אבל רציעה דמנא זינעה - אימיא ניקמיה, ואי אשמעינן נרצע

משום העבד ליה שש, אבך מקרהו בית דין דלא עבד ליה שש - אימיא, אימיא, ואיצמירף

למיכתב "ושבתא" "ושבתא" "ושבתא" למיכתב "ועולם"; דאי כתב דרמנא "ועולם" - תהא אמנא: לעולם

ממש, כתב דרמנא "ושבתא" "ושבתא" "ושבתא" - תהא אמנא: חיי מילי - חייא דלא עבד

שש, אבך חייבא דעבד שש - לא אבך סופו חמור מתחילתו, מה תחילתו שש - אף סופו נמי שש,

קמשמען לן: "ועולם" - לעולמו של וזבל, אלא מאן תנא דלא לרף "שכיר" "שכיר" - רבי היא, דתניא:

ואמר: למהו שיה הוא דאתא, דתניא, רבי אליעזר

אומר: מכן לרציעה שיהא באהן נמינא? ונאמר כאן "און"

ונאמר לתלן "און", מה לתלן לרמין - אף פה רמין - ואידך:

אם פן לימא קרא "און", מאי "אוננו"? - ואידך: ההוא

מיבעי ליה: "אוננו" - ולא אוננו, - ואידך: נפקא לה מ"ואם

יאמר העבד" - העבד ולא אמה, - ואידך: מיבעי ליה עד

שיאמר כשהוא עבד, - ואידך: מ"עבד" "העבד" נפקא.

ואידך: "עבד" "העבד" לא דריש, מאי מעמא דתנא

קמא דאמר מוכר עצמו אין מעניקין לו? מוטע דתנא

מקרהו בית דין "העניק תעניק לו", לו - ולא למוכר עצמו.

ואידך: ההוא מיבעי ליה "לו" - ולא לרשוי, ורשוי

אמאי? לא? "שכיר" קרייה רחמנא, מה שכיר פעולתו

לרשוי - אף הוא פעולתו לרשוי! - אלא: "לו" - ולא

לבעל חובו, מוכריבין לן בעלמא ברבי נתן, דתנא: אמר

רבי נתן: מנא לרשעה בחרוהו מנה, וחברו בחרוהו, מנא

שמוציאין מנה ונתנין להו - תלמוד לומר "נתן לאשר

איש לו", אהא "לו" לאפוקי, - ואידך: בעלמא נמי לא

קבץ אין רבו מוסר לו שפחה נעניית - מיטע דרמנא

גבר מקרהו בית דין "אם אדניו ותן לו אשה", לו - ולא

למוכר עצמו, - ואידך: "לו" - בעל כרחו, - ואידך: מ"מי

מיבעי שבר שכיר" נפקא, דתניא: "מי משנה שבר שכיר

עבדך", שכיר אנו עובד אלא ביום, עבד עבד - עובד בן

ביום ובן פלוה, וכי תעלה על דעתך שעבד עברי עובד

בן ביום ובן פלוה? והלא כבר נאמר "מי טוב לו עמך"

עמך כמאכל, עמך כמשה! ואמר רבי יצחק: מכן שרבו

מוכר לו שפחה נעניית, - ואידך: אין מרתם תהא אמנא:

חיי מילי משפתחיה, אבל בעל פרוה אימיא לא, אמר משמע

לן, אלא מאן תנא דלא לרף "שכיר" "שכיר" - הא תנא

הוא, דתניא: "שש אל משפתחי וגו'". אמר רבי אליעזר

בן עקיב: פמה התשוב מדרב? אי במוכר עצמו - חרי קבץ

דאמר לרמין פרק "דמאנא" (מ.א.) וז' אופשיוביה

דריב שכלאי מנזיחא יהוד, אמר ליה אן קיטמך

סחרתניו לנגן, ומפרש משום דאמר ליה: ליה גוב

ואודכן לעבד עברי, ואי מוכר עצמו רבו מוסר לו

שפחה נעניית - למה ליה למיטע לו גוב? והא ליה

למיטע ליה לעבד נתן, וז' היכי רוחא ליה הלכתא כותיה

אלא דאמר מעניקין לו נמי ליה הלכתא כותיה,

בהא וז' קיטמך ליה כחא נאנא, ועד אריה -

מזא דאמר לשמן (מ.א.) וז' בתנא קמא, אמר

לר' - ולא לבעל חובו, משמע דאין תהא כותיה,

ורבינו חם ורבינו יצחק פירשו: דהא ברבי נתן,

דריבא נמי פלוגתא דאמי רבא בפרק "אל ששה

פסחים (א.א.) דאמר רבא: מנא תלכתא דאז גבד,

אי אפשר לרביא לישב אילבא דרב נתן, דאמר

יתמיש מיהו קיטק בחובת אבתיא דרב חזון

וגבה אתח מוק, אלא ברבי נתן, וקיטמא לן ברב

נתן מרבי, ורבא נמי דחק להלכתא כותיה, וקיטמא

לן ברבא נמי באי, ומה שפחה, ומדלת הלכתא

כרבי אליעזר בהא דרבו מוסר לו שפחה נעניית -

ובני נמי נזמא ליה הלכתא כותיה, כהתיא

מעניקין לו - אן זה אריה, וזילמא כהתיא אן

הלכתא כותיה - אבל באחריני הלכתא כותיה, ועדי

דשמיא נם בהא דמוכר עצמו רבו מוסר לו שפחה

נעניית נמי הלכתא כותיה, והא דנקט הים לן גוב

ל"רוחא ומיילתא נקט, ומדוחו בית דין כולי

עלטא מדוד דרבו מוסר לו שפחה נעניית, ומה

שאמר דריב אליעזר שמותי הוא - רוב ספירם

כרבי אליעזר, והא דקפאמר חזקאי הוא - דהלכתא

דכי קאמר חזקאי הוא, וסדיא לן כותיה, דרבי

רבי נחנאל משפיר: לרבי מילא חילי אלא איהו חלו

כרבי נתן, ודכי שפיר לעיל אילבא דרבי אליעזר,

אלא לר' - ולא לבעל חובו - משום דאליעזר,

נעלמא ברבי נתן נפקא כשירות, שמוציא מזה

ונתנין ליה, אתא לר' ואפקיה פירוש: שאני משלם

התקף לבעל חוב, ואידך גאנא קמא, בעלמא למי

פירש שגאר כשירות, לא קיטמא לן כרבי נתן, משום

דערבא כותיה, אבל בבעל חוב כולי עלמא אתא להו

דריב נתן בנרצעה.

ואידך א' יחמחם תהא אמנא דין מילי מרעיה

— אף עד גב דמרתו מרזאס אהונו יתן

רב' אל אשה נפקא, מכל מקום תהא אמנא להדרגא

אהון קאתי.

ר' טוב לו עמך - דרבי ברעב גריס: תיכשי

כתיבש דיהו עמך (ויקרא כה) ודמחמם חזקאי

כתותה כתיבש, אבל כספיר לא דריש מדיי מרבי טוב

לו עמך, דאין לה צווי אסור דבריש בעלמא.

איוהו דרב שנת באיש ואני נוהג באשה -

ואם תאמר: ואימא לן מברוחו בית דין,

דלא שיקי באשה, דכתיב (שמות כב) נגיבתר ולא

בניגבתה ליה לומר: דמכל מקום שם מברוחו נוהגת

באשה, שאל שם רציעה אתו נוהג באשה, וז' תמיש

כיון דקרא לא בשמען אלא בנרצע, למאי

איצמירף למיטע אן במברוחו בית דין - חרי כרב

אמור: תוספתא ותישב.

אמאי

1 **אמאי** קאמו זמה מי שאינו נגאל באלה נילף שכיר שכיר – פירושו: שיהא מוכר עצמו
2 לישראל נגאל באלה. ואם התאמר בו נמי לא לפינן "שכיר" "שכיר" שיהא מוכר
3 עצמו לישראל נגאל באלה מנמכר לבכר. ככל מקום יגדל מוכר חשיבו ר"ו מוסף על ענין
4 ראשון, ויעמוד לבכר עצמו לישראל נגאל באלה מנמכר לבכר וש לומר: דעביד קל וחומר
5 מנמכרהו בית דין שאינו תחוב למעלה בבכר

6 לבכר. ואם התאמר: והכי חסיק ארתעון דנילף
7 מברודו בית דין מנמכר לבכר ביהודה שיה
8 דרש"י: "שכיר" הוא אגרת הכנסי לבכר בני
9 מברודו בית דין דלוקסיה משום דערב אסורא
10 ויש לומר: דברר גילי קרא לעל שריעא ביובל אף
11 על גב דערב שריעא בתרפוש, וזה בעי למילף
12 "שכיר" דכדכר שינאל באלה, אי הוא חרף קרא
13 ואם התאמר: אבחי דוכי בעי למילף "שכיר"
14 "שכיר" דלוקסיה, וזהו חרף קרא לעל שריעא
15 לבכר – וכן הוא שינאל באלה בר שאל יעמ
16 בן הנוכריים ויש לומר: דהאי סברא שלא יעמ
17 אינה תרובה, ואין לטחור מקור סברא. **אמר**
18 קרא ינאלו – הקשה הרב רבינו מאיר: למה
19 דסלקא דעתך דלא ידעינן מיטעא – האי
20 ינאלו – אמאי לא ילף על חומר מנמכרהו בית
21 דין היה נגאל באלה ומה נמכר לבכר שאינו
22 נגאל בשל – נגאל באלה, מברודו בית דין
23 שנגאל בשש – אינו דין שינאל באלה וחרץ
24 דאיכא למיפירי: מה למכר לבכר – בני יוצא
25 במיתות אחרים ולכן דין הוא שינאל באלה תאמר
26 לנמכר לישראל שאינו יוצא במיתת האדון שחר
27 שבר את הבן – ולכן דין הוא שלא יגאל באלה.
28 ומכל מקום קשה: דהא אמר רבבה דמיני אגרי
29 מהאי קל וחומר דנמכר לבכר, שחר אינה עובדת
30 לא את רבן ולא את תרומה. וחרץ נילף עבד
31 הנמכר לישראל ומתקשה דעביד לעבדה ומורו
32 הרב רבי יצחק תירץ: דאי לא ינאלו היה אמאי
33 דנמכר לישראל נמי נגאל באלה, והכי פירושו:
34 ומה מי שינאל נגאל באלה. פירושו: לא תחוב
35 בקרא כהדיא שינאל באלה – נגאל בשש, נמכר
36 לבכר דכתיב בהדיא בקרא שנגאל באלה – אינו
37 דין שינאל לבכר (ובני נמי אמרינן בפרק "השומר
38 את פועלים" אמר רבא מיטעא פתג) דבעי למיפירי
39 דשוי אוכל אפילו במחור מקל וחומר מאמר:
40 ומה אדם שאינו אוכל תלוש – אוכל במחור,
41 שור שאוכל תלוש, אינו דין שאוכל במחור.
42 אלמא עביד קל וחומר מארם שאינו אוכל
43 תלוש, אף על פי שאמר דהא שאוכל אף בתלוש
44 אלא כי פירושו: שאינו אוכל תלוש – דלא
45 תחוב בהדיא בקרא שארם אוכל תלוש,
46 כפרשיתיה ואמר: **ומה** מי שאינו נגאל באלה
47 יוצא בשש בני – אם התאמר: שחר אחריו יוכת,
48 שנגאל באלה ואינה נגאלה בשש, אף איני אביא
49 נמכר לבכר דוכי נמי לקמן (ב.ב.ב.) עביד הוכחה
50 מעבר ללשון, ומשדה לעבדו ויש לומר: דאיכא
51 פירוש: מה לשדה – שכן אינה שריעא
52 האדון, דכתיב אינה יוצאה בשש, ואמר נמכר
53 לבכר שינאל נגאלה האדון – על כן דין הוא

54 שריעא בשש **ורבי** יוסי הגלילי מדי אלא (באור) כתיב – נראה דלא גרס ליה – דפשטה דגילי מדי אלא (באור) כתיב – ונע: דמסקנא לא מתיירא דהיא קשיא בן לרבי יוסי הגלילי בן לרבי עקיבא.
55 וברוב ספרים אינו. ולספריים גרסי ליה, נראה לרבי רבבה משה דוכי פירושו: מדי אלא (באור) כתיב: כיון דלא איירי כלל אלא מקרובים – מגלה לרבי יוסי הגלילי ודבשרא כל אדם
56 לשעבודו וילמא קרובים מנז למפיקי, אבל אחרים לא מנז למפיקי אפילו לשעבודו ודוכי מתיירא שפיר אמסקנא. ומיירי קשיא נמי אנאלות חרקים, ואם כן פשטיה דקרא וכו' ודאי
57 למר בראית ליה ולמי בראית ליה. **אמר** סבירא קופינני – פרש בקנטורס א פיטטא קל דהאי "באלה" אקרויבם קאי – על כרדך שעבוד דריענא בשעת דהוביל אחרים משתמע
58 בדקאמר רבי יוסי הגלילי, משום דמצית לקושטא דרבי עקיבא: מדי "אלא באלה" כתיב: אלא בסברא פליגי, אי האי "באלה" אקרויבם קאי או אחרים קאי, דהא אחרים נמי תחוב כתיב
59 קרא, רבי יוסי סבר: "באלה" – אלו קרובים, ורבי עקיבא סבר: "באלה" – אלו אחרים. והקשה רבנו בתרין: למה ידעתי לרבי עקיבא דהאי "אלא באלה" אלו אחרים, ולשחרו, ודכי קאמר לעל
60 רבי עקיבא "באלה" לשעבודו ארבע דלא לית למימר "באלה", ודכי שמיא אחרים – כלומי, מה שאתא קרא "באלה", ודכי קרובים –
61 למי עביד **ורבי** יוסי הגלילי ארבע דלא לית למימר "באלה", ודכי שמיא אחרים – כלומי, מה שאתא קרא "באלה", ודכי קרובים –
62 למי עביד **ורבי** יוסי הגלילי ארבע דלא לית למימר "באלה", ודכי שמיא אחרים – כלומי, מה שאתא קרא "באלה", ודכי קרובים –

1 ואם לא יגאל באלה – נמכר לבכר כתיב. באלה – בקרובים, באלה – דכתיב לעל מניה "או
2 דודר וגו'. ומה מי שאינו נגאל באלה – נמכר לישראל לא תחוב ביה אגרות קרובים, דלא
3 נפקא קל (קרוינן ד.ב.מ. מ'תוהדיא) אלא אגרות עצמה. נילף שכיר שכיר – אגרות קרובים
4 למכר לישראל מנמכר לבכר, ודנמכר לבכר נמי תחוב "כשכיר שנה בשנה יוצא עור".
5 דפליגי עליה רבי ורבי – ואמר דנמכר לבכר שאינו

6 לשש. רבי יוסי הגלילי ב"י – דמפיק האי "באלה"
7 לדרשה אחרית. באלה לשחרו – האלוה
8 קרובים – אדם משתעבד להם. ויצא בשנת הוביל
9 – מאותו אחר שינאלודו קל חנברי. אלמא, גאלו
10 שאר כל אדם – משתעבד לו. ונגאל זו אגרות
11 אחרים – ולמירי שכל אדם בישראל נגאלו מיד
12 הנכר, ואין הנכר יכול לעבד עליו. ובכר
13 שתחת ידיו הכתוב מוכר. רבי יוסי סבר מקרא
14 נדרש לפניו – אגרות עצמו פשיטא קל דהויא
15 לשחרו, והיא מלמדת על שאר אגרות. לרבי
16 יוסי אינה מלמדת אלא על אגרות קרובים
17 שדיא לפניה, ומקרא גדרש ללמד – נדרש
18 ללמד על שלפניו. הכתוב למעלה הימנו. שיי
19 נאלות קרובים אגרות עצמו – ללמד הימנו,
20 ולפי שמעמדי על שלפניו. והכתוב אגרות קרובים
21 למרוד מנאלות עצמו דהוביל אחרית. לאחרי
22 – הכתובה למטה הימנו. הילכך אגרות עצמו
23 מלמדת על אגרות אחרים, אלמא למרוד אגרות
24 אחרים מנאלות עצמו. הוה אמינא ב"י – אבל
25 שתייהו תרביב "באלה" למרוד שמי חלוק בן
26 אלה לאחריים, למר בראית ליה ולמי בראית
27 ליה. אי רבי – דבעלמא נדרש לפניו ולאחריו.
28 והבא משום דכתיב "באלה" הוא. חרץ קשיא
29 לזכותה: דרבי עקיבא דוכי משתמע שעבוד
30 דריענא בשנת הוביל אקרויבם? אלא כבשרי
31 פליגי – כלומי, אי פשיטא קל דהאי "באלה"
32 אקרויבם קאי – על כרדך שעבוד דריענא בשנת
33 הוביל" אחרים משתמע. ודאי אגרות ב"י. רבי עקיבא
34 אי האי "באלה" אקרויבם קאי או אחרים קאי,
35 דהא אחרים נמי בחיזא קרא כתיב. רבי יוסי
36 הגלילי סבר מסתברא – דשעבוד דריענא דהאי
37 "באלה" אקרויבם קאי, דשעבוד דריענא בשנת
38 הוביל" אחרים, דאי אגרות ב"י. רבי עקיבא
39 סבר מסתברא – אקרויבם שעבוד. והאי "אלה"
40 – אחרים קאי. ושעבוד דריענא תיובל –
41 אקרויבם קאי. דאי אגרות ב"י. –
42 ללמדך שאף על פי שהנכר תחת ידך, אם לא
43 יגאל – שתעבד בו עד הוביל, ואי אתא רשאי
44 לבא עליו כעקפין.

1 **ואם לא יגאל באלה** רבי אומר: **באלה** הוא **נגאל**,
2 **ואין נגאל בשש. שכולו, וקלא דין הוא: ומה מי**
3 **שאינו נגאל באלה נגאל בשש, זה שנגאל באלה**
4 **אינו דין שנגאל בשש – תלמוד לומר "באלה"**
5 **באלה הוא נגאל**
6 **דעתך ליהף "שכיר" "שכיר" – אמאי קאמר "וימה מי**
7 **שאינו נגאל באלה"? נילף "שכיר" "שכיר" – אמר**
8 **רב נתנן בר יצחק: לעולם ילף "שכיר" "שכיר",**
9 **ושאני הכא דאמר קרא "ויגאלנו" – ליה ולא לאחר.**
10 **וימאן תנא דקלין עליה דרבי – רבי יוסי הגלילי**
11 **ורבי עקיבא. דתניא: "לא יגאל באלה"; רבי יוסי**
12 **הגלילי אומר: באלה – לשחרו, בשאר כל אדם**
13 **לשעבוד. רבי עקיבא אומר: באלה – לשעבוד,**
14 **בשאר כל אדם לשחרו. מאי טעמא דרבי יוסי**
15 **הגלילי – אמר קרא: "אם לא יגאל באלה" אלא**
16 **באחר – ויצא בשנת הוביל". ורבי עקיבא אומר:**
17 **"אם לא יגאל אלא באלה" – ויצא בשנת הוביל".**
18 **ורבי יוסי הגלילי: מדי "אלה באלה" כתבי:**
19 **אלה בתיא קרא קמיפליגי: "או דדו או כן דדו**
20 **ויגאלנו" – זה אגרות קרובים, "או השניה ידו" –**
21 **זה אגרות עצמו, ונגאל" – זו אגרות אחרים. רבי**
22 **יוסי הגלילי סבר: מקרא אגרות לפניו, שרי אגרות**
23 **קרובים אגרות עצמו; מה אגרות עצמו – לשחרו,**
24 **אף אגרות קרובים – לשחרו. ורבי עקיבא סבר:**
25 **מקרא נדרש לאחריו, שרי אגרות אחרים אגרות**
26 **עצמו; מה אגרות עצמו – לשחרו, אף אגרות**
27 **אחרים – לשחרו. – אי הכי "באלה" למה לי?**
28 **אי לאו "באלה" הוה אמינא מקרא נדרש בין**
29 **לפניו בין לאחריו, והכל לשחרו. – אי הכי הדר**
30 **קושא לזכותיה: "אלה באלה" אגרות לפניו, רבי יוסי**
31 **הגלילי סבר: מסתברא אגרות אחרים לעבדו,**
32 **דאי אקמיה לשחרו – הו מימנע ולא פריגי ליה.**
33 **ורבי עקיבא סבר: מסתברא אגרות קרובים לשעבוד,**
34 **וימאן אול וימנע נפשיה. אמר רבי תיאי בר אבא אמר רבי יוסי**
35 **הגלילי ורבי עקיבא, אבל תכמים אומרים: הכל לשחרו. מאן תכמים – רבי היא,**
36 **ודפיק ליה ליהא "באלה" לדרשה אחרת, ומקרא נדרש בין לפניו ובין לאחריו. ורבי,**
37 **האי "ויצא בשנת הוביל" מאי עביד ליה? מיפגי ליה לכרתניא: "ויצא בשנת הוביל"**
38 **נבחר**

בבב

בבב

1 לאחריה - לקדחת קידושין. תניא ב' - פלוגתאיה לקמיה. ארון כותבו - 'בחר קניה
2 ליה ונתנו לאב, כדרך שאר קידושין שהבעל כותב 'בחר' היא מקשה ליה. אלא לטאן
3 דאמר בא כותבו - לא ליקום משאר קידושין, ומלכיה דקני ליה שטרא? לא תצא צבאת
4 הקדשים - בשן ועין, בראש אירוסים, בעבד כנעני. שאם סימא את עיניה, וכן עיטו של
5 עבד עברי - אילו וצא בכר, אלא נתון לו דמי
6 עניו. ושל מילים שני וצבאת אבן נקנית אתו
7 בקנין עבדים - כנעניים, והם נקנין בשטר, 1
8 כולקמן (ככב), דאיתקש לקדשתה, ונדקין 2
9 בשטר בכסף בחוקה, ומאי ניהו חוקה - ולקמן 3
(שם) מפרש כיצד בחוקה - שיכפרה לעשות 4
10 מלאכה אחת. והתחלתם אותם - בעבד כנעני 5
11 כתיב: אותם באחדות העבדים ונקנין וקנין אחר. 6
12 כתיב: אלה אמה אחרת - הקשה הבהוב לאחיה, 7
13 גנבם הגוי - משום ואין לו יורשין, ונכסיה הפקר. 8
14 להכי אמרינן אה אחרת - הקשה הבהוב לאחיה, 9
15 ללולת על הימנוד של 'צבאת העבדים' שבא 10
16 ללמדנו על קנין השטר, ולא על החוקה. אבל 11
17 עקש שטר - לאון מקדושין וקנין אחר 12
18 כותבו, אלא משטר קדשתה ליקו, כשטר עבד 13
19 כנעני, ולא כותבו, כי דיכי דשטר שדות מוכר 14
20 כותבו, כדילפינן (קדושין ט"ז) מ' ואקא את ספר 15
21 המקדמי'. שאותם ירצו כניש' אירוסין 16
22 ולגופיה איצטריך, ולא למדק מניה: אבל נקנית 17
23 בקנין עבדים, דכל אר' ומביעי לנפשי - לא 18
24 אתו לדיקא, מ'י אבא - ולדיקא נמי אתי, 19
25 לומר לך מרין יציאה לבדה מעשתה, ולא מרין 20
26 הקנין. למה לי בשטר - הא אין גופו קניא, אלא 21
27 חוב מנוון - עברתו שש שנים שיש עליה. נימא 22
28 ליה באפי' ת'ו - ליה לו עלך מרד, ונכסיה, 23
29 גופו קני - עד שיעניו ימי חיפשו, ולפיכך, הרב 24
30 שמחל על גירעונו - אינו מחולל, ורצך שחרור, 25
31 ואם לאו - חזרו ומשטכרבו, אם ידעת. אלא, 26
32 שייך בו מוחלת מנוון אלא לשון שחרור, וכי 27
33 כחב ליה לשון שחרור נתן ליה - נפק, דלא 28
34 גרע מכנעני דנפיק בשטר, דכתיב א' הופשה 29
35 לאל ניהו ליה, ונכר 'לח' 'לח' מאשה, במיתא 30
36 האב - אביה. מיתה שמוציאה מרשות אב - 31
37 שאין קנינה ליה, לירושין, כדקימנן לן 32
38 בכתובות (מנשא, א) אמר רב יהודה אבי רב: תו 33
39 דתנינן תו פן ארזין - מעשה ידיה לעצמה. אמר 34
40 רב כהנא: מאי טעמא דרב - דכתיב 35
41 'והתחלתם אותם לבניכם אחרים': אותם 36
42 לבניכם, ולא בנותיכם לבניכם. מניד שאן אדם 37
43 מוריש וכות שיש לו בכחו לבנו. שיי' מיתה ארון 38
44 - דקימנן לן לקמן (ו"ב) דאנה עברת את הבן, 39
45 דאיאת נפי' באיש - הרגענו נמי ויצא במיתה 40
46 ארון, דאני עובד את הבן, כדנתן מנהניתי 41
47 (דרושין י"ב), ואלא נתיב' - מיתה האב, הואיל 42
48 ולא שיי' מרד, שיש לו עצמה - וכסף מקמת. 43
49 ויש ענין, ויש - כולו דיעי לאמי, וכוה. 44
50 והא סימניו בו - שיש שממורה לחיבה, ויש 45
51 שמאורתה, למקלה - אמת דמיתא: לאחר שלש 46
52 עשרה שנים הוו סימניו נטרות. 47
למשה

בנכר' שישנו תחת ידך, או אינו אלא בנכר' שאינו
תחת ידך? אמרת: וכי מה אפשר לעשות לזה האין
הכתוב מדבר אלא בנכר' שישנו תחת ידך. ובישטר'.
מ'ן? אמר עילא: אמר קרא 'אם אחרת יקח לז' -
הקנישה הכתוב לאחיה; מה אחרת מקניא בשטר -
אף אמה העבירה מקניא בשטר. הניחא למאן דאמר:
שטר אמה העבירה ארון פותבו, אלא למאן דאמר:
אב פותבו - מאי איפא למימר? דאייתמר: שטר אמה
העבירה מי פותבו? רב הונא אמר: ארון פותבו,
רב חסדא אמר: אב פותבו. הניחא לרב הונא, אלא
לרב חסדא מאי איפא למימר? א' אמר רב אהא פר
נקנית: אמר קרא 'לא תצא צבאת העבדים' - אכל
עבדי: הויא קנינן עבדים. ומאי ניהו - בשטר. ואמאי:
אכל נקנית הויא קנינן עבדים - ומאי ניהו הקניא?
אמר קרא: 'והתחלתם אתם לבניכם אחרים',
אותם - בחוקה, ולא אחר בחוקה. ואמאי: אותם -
בשטר, ולא אחר בשטר! - הכתיב 'לא תצא צבאת
העבדים'. ומה ראיית? - מסתברא: שטר היה ליה
לרבינו, שכן מוציאה בבת ישראל. אדרבה, חוקה
היה ליה לרבינו, שכן קונה בנכסי הגוי. באישות
מיתה לא אשפחו. אי געית אימא: להכי אהני 'אם
אחרת'. ורב הונא, האי 'לא תצא צבאת העבדים'
מאי דרש' ביה? - ההוא מיבעי ליה שאינה יוצאה
בראש' אירוסין עבד. ורב חסדא: אם כן לכתוב
קרא 'לא תצא עבדים', מאי 'צבאת העבדים' -
שמע מיה' תרתי. 'וקונה את עצמו בשנים'. דכתיב
'שש' שנים עבד ובשבעת' וגו'. 'ביובל'. דכתיב
'עד שנת היבל עבד עמך'. 'גרעונו כסף'. אמר
חוקה: דאמר קרא 'הפדה' - מלמד שגמרע פדויה
יוצאה. תנא: וקונה את עצמו בכסף ובכשוו כסף
ובשטר. בשלמא כסף - דכתיב 'מכסף מקנתו',
שות כסף נמי - 'שיב גאלתו' אמר ר'מנא, לרבות
שות כסף בכסף. אלא האי שטר היכי קמי? אימא
דכתב ליה שטרא אדמיה - הינו כסף, אלא שיהודי
ושטר ליה ויש - כולו דיעי לאמי, וכוה. 35
נמי כפי בי דינא: ויל - ליה רבא: זאת אומרת
עבד עברי גופו קני, והרב ששמחל על גרעונו - אין
גרעונו מחול, 'ותיהד עליו אמה העבירה'. אמר ריש
לקיש: אמה העבירה קונה את עצמה במיתה האב

1 בנכר' שישנו תחת ידך - פירש בקונטרס: אם לא יגאל - וישתעבד בו הויבל, ואין
2 אתה רשאי לאבד עליו בשטר, ואם האמר: הויבל ליה מרתובי (ויקרא כ"ז) וחשב
3 עם קונו והבהוב לו עד שנת הויבל', דאי בנכר ישנו תחת ידך לא צייתו ליה לומר:
4 דאי מרתום היה אמנא דמיידי בנכרי שאינו תחת ידך, דאית קרא למימר שמודיעין לו את
5 עבד עברי - אילו וצא בכר, אלא נתון לו דמי
6 עניו. ושל מילים שני וצבאת אבן נקנית אתו
7 בקנין עבדים - כנעניים, והם נקנין בשטר, 1
8 כולקמן (ככב), דאיתקש לקדשתה, ונדקין 2
9 בשטר בכסף בחוקה, ומאי ניהו חוקה - ולקמן 3
(שם) מפרש כיצד בחוקה - שיכפרה לעשות 4
10 מלאכה אחת. והתחלתם אותם - בעבד כנעני 5
11 כתיב: אותם באחדות העבדים ונקנין וקנין אחר. 6
12 כתיב: אלה אמה אחרת - הקשה הבהוב לאחיה, 7
13 גנבם הגוי - משום ואין לו יורשין, ונכסיה הפקר. 8
14 להכי אמרינן אה אחרת - הקשה הבהוב לאחיה, 9
15 ללולת על הימנוד של 'צבאת העבדים' שבא 10
16 ללמדנו על קנין השטר, ולא על החוקה. אבל 11
17 עקש שטר - לאון מקדושין וקנין אחר 12
18 כותבו, אלא משטר קדשתה ליקו, כשטר עבד 13
19 כנעני, ולא כותבו, כי דיכי דשטר שדות מוכר 14
20 כותבו, כדילפינן (קדושין ט"ז) מ' ואקא את ספר 15
21 המקדמי'. שאותם ירצו כניש' אירוסין 16
22 ולגופיה איצטריך, ולא למדק מניה: אבל נקנית 17
23 בקנין עבדים, דכל אר' ומביעי לנפשי - לא 18
24 אתו לדיקא, מ'י אבא - ולדיקא נמי אתי, 19
25 לומר לך מרין יציאה לבדה מעשתה, ולא מרין 20
26 הקנין. למה לי בשטר - הא אין גופו קניא, אלא 21
27 חוב מנוון - עברתו שש שנים שיש עליה. נימא 22
28 ליה באפי' ת'ו - ליה לו עלך מרד, ונכסיה, 23
29 גופו קני - עד שיעניו ימי חיפשו, ולפיכך, הרב 24
30 שמחל על גירעונו - אינו מחולל, ורצך שחרור, 25
31 ואם לאו - חזרו ומשטכרבו, אם ידעת. אלא, 26
32 שייך בו מוחלת מנוון אלא לשון שחרור, וכי 27
33 כחב ליה לשון שחרור נתן ליה - נפק, דלא 28
34 גרע מכנעני דנפיק בשטר, דכתיב א' הופשה 29
35 לאל ניהו ליה, ונכר 'לח' 'לח' מאשה, במיתא 30
36 האב - אביה. מיתה שמוציאה מרשות אב - 31
37 שאין קנינה ליה, לירושין, כדקימנן לן 32
38 בכתובות (מנשא, א) אמר רב יהודה אבי רב: תו 33
39 דתנינן תו פן ארזין - מעשה ידיה לעצמה. אמר 34
40 רב כהנא: מאי טעמא דרב - דכתיב 35
41 'והתחלתם אותם לבניכם אחרים': אותם 36
42 לבניכם, ולא בנותיכם לבניכם. מניד שאן אדם 37
43 מוריש וכות שיש לו בכחו לבנו. שיי' מיתה ארון 38
44 - דקימנן לן לקמן (ו"ב) דאנה עברת את הבן, 39
45 דאיאת נפי' באיש - הרגענו נמי ויצא במיתה 40
46 ארון, דאני עובד את הבן, כדנתן מנהניתי 41
47 (דרושין י"ב), ואלא נתיב' - מיתה האב, הואיל 42
48 ולא שיי' מרד, שיש לו עצמה - וכסף מקמת. 43
49 ויש ענין, ויש - כולו דיעי לאמי, וכוה. 44
50 והא סימניו בו - שיש שממורה לחיבה, ויש 45
51 שמאורתה, למקלה - אמת דמיתא: לאחר שלש 46
52 עשרה שנים הוו סימניו נטרות. 47
למשה

40 מרשות ארון מכל' והומר: ומה סימניו שאין מוציאין מרשות אב - מוציאין מרשות ארון,
41 מיתה שמוציאה מרשות אב - אינו דין שמוציאה מרשות ארון? מיתיהי רב הושעיא:
42 'ותיהד עליו אמה העבירה שקונה את עצמה בסימניו. ואם איתא - ניתני נמי מיתה
43 האב! - תנא ושירי. - מאי שירי דהיא? שירי? - שירי מיתה הארון. - אי משום מיתה
44 הארון - לאו שיערא הוא, דכיון דאיפא נמי באיש - לא קתני. - ואלא ניתני! - תנא,
45 דבר שישנו - קתני - וקתני, דבר שאין לו קצבה - לא קתני. - והא סימניו דאין
46 להם קצבה, ולקוניה - אמר רב ספרא: אין להם קצבה למעלה, אכל' יש להם קצבה
למטה

1 והא ארבעה קתני - נראה דרמיה דייק דקתני 'זאי אתה' כול לומר ארבעה אחת מחוץ,
 2 דמשמע נדנית לפרושי בלחוד. ולכא לומר דרמיה מוקתני 'ארבעה מעניקים ליה'
 3 - דהא אמר בפרק שני ודסוה (נזא) תנא ושייף אף על גב דתנא מנינא, בני דהא דאמרינן:
 4 בשלשה מקומות הלכה עוקרת את המקרא. **מ**ה לסימנין שכן נשתנה הגוף - ואם התאמר:
 5 מכל דהו איבא לדיחך כל דחומר: דמח סימנין, שאף

6 על פי שנשתנה הגוף אינו מוציאה מרשות אב,
 7 ואפילו הכי מוציאה מרשות אדון. מיתתה, שאף על
 8 פי שלא נשתנה הגוף מוציאה מרשות אב - אינו
 9 דין שמוצא מרשות אדון; וכן לומר: ודיאי אב
 10 אדון שייך לומר שיהו הגוף גורם הוצאה, משום
 11 דהא הוה שיקנה. אבל גבי אב - לא שייך שיעם
 12 השינוי הגוף, ולעולם הוא אביה אחר השינוי כמו
 13 קודם השינוי. ואם התאמר: נעשה קל דחומר משנים
 14 ויובל שאין מוציא מרשות אב ממוציא מרשות
 15 אדון, מיתת אב, שמוציאה מרשות אב - אינו דין
 16 וכו' וכי מצינו: מה לשנים ויובל שכן מוציא
 17 בעבד עברי, התאמר במיתת אב וכו' - סימנין
 18 ויבחושי וכן לומר, דאיכא תפירה: מה לסימנין -
 19 שכן נשתנה הגוף. ואם התאמר: תיתי מבנייתה -
 20 דמאי אמרת: מה לסימנין שכן נשתנה הגוף -
 21 שעם ויובל ויבחה, מה לשנים ויובל שכן מוציא
 22 בעבד עברי - סימנין ויבחה. ודורתי הוה, לא ראי
 23 זה בו, הנה הוצא שבתן - שמוציא בעלמא
 24 שעם ויובל בעבד עברי, וסימנין נמי מוציאה
 25 בעלמא, שדור מוציא האיש מידו עטותה
 26 ומציאה כאן, אף אני אמר: ורש לומר, דאיכא
 27 למפירי: מה לחיה השה שבתן - ומציאה
 28 מעבדה, התאמר במיתת האב שלא מניעו
 29 שמוציאה מעבדה, ואף על גב דהייא גופא ביה
 30 למקיל, מכל מקום כל ממה דלא לפינן - פריכא
 31 היא. ואם התאמר: נעשה קל דחומר מיתת אדון
 32 שאינה מוציאה מרשות אב, שאם מה אדון בעבדה
 33 קטנה - מיתת לרשות אב, דבר גבורה, מוציאה
 34 מרשות אדון, ודורתי תנא שמוציאה מרשות אב -
 35 וכן דורש לומר: מה למיתת אדון - שכן
 36 מציאה ברבע התאמר במיתת אב וכו'.

37 **והתנתלתם** אדון מלמדים אתרביע מנאן
 38 שאין אדם מוריש בו - הרב
 39 רבינו יהודה 'מקורביל הקשה: למה לי
 40 'והתנתלתם' שאין מוריש זכות בתו לבנה?
 41 פשיטא: דהכיכא נפקא לן (כתובות מ"ב) דמיתת
 42 הבת לאב - מ'מלאמה', ואקנה גופה אינו יכול
 43 להוריש לבנה. בדרייק לקמן (ז"ה) דאמה אינה
 44 עובדת לא אב הבן אלא את רבחה ורש לומר: מה
 45 מילי, גדולה הוא דנפקא לן מ'מלאמה', אבל קטנה
 46 - ז"ל נפקא מ'מלאמה', אלא מספריה, השתא
 47 אבנו מוכין לה וכו' - ולחיי אצטרך
 48 'והתנתלתם'.

אמה

36 **דליתיה לאב**. בשלמא ענק אמה העקרה לעצמה - למעושי אדון, דתניא: "והתנתלתם אתם
 37 לנגיבם אתריבם" אותם לנגיבם - ולא בגויתכם לנגיבם, מפאן שאין אדם מוריש זכות בתו
 38 לבנה. אלא ענק עבד עברי לעצמו פשיטא: אלא למאן? - אמר רב יוסף: וי"ד קרת קא
 39 חוינא הקא. אבני אמר: הכי אמר רב ששת: הא מני - תופאי הוא. דתניא, תופאי אמר: "ז"ר - ולא לבצעל חובו. גופא, אלו
 40 מעניקים להם: היוצא בשנים, וזיובל, ובמיתת אדון, ואמה העקרה בסימנין. אבל בורה ויוצא בגרעון כסף - אין מעניקים לו.
 41 רבי מאיר אמר: בורה - אין מעניקין לו, ויוצא בגרעון כסף - מעניקים לו, רבי שמעון אמר: ארבעה מעניקים להם, שלשה
 42 באיש ושלושה באשה, ואי אתה יכול לומר ארבעה בשה, וזיובל לרבות יוצא ובמיתת אדון, ואמה העקרה בסימנין - אין מעניקין לומר
 43 רבנן; יכול לא יהו מעניקים אלא היוצא בשש, ואלו רבות ויובל לרבות יוצא ובמיתת אדון, ואמה העקרה בסימנין - אין מעניקין לומר
 44 "ושלחנה" ו"כי תשלחנה". יכול שאני מרבה בורה ויוצא בגרעון כסף - תלמוד לומר "וכי תשלחנה חפשי מעמך" מי ששילוחו
 45 מעמך - יצא בורה ויוצא בגרעון כסף, שאין שילוחו מעמך. רבי מאיר אמר: בורה - אין מעניקין לו, דאין שילוחו מעמך, אבל
 46 יוצא בגרעון כסף, ששילוחו מעמך. - בורה השלמה בעי, דתניא: מגון לבורח שהיבי להשלים - תלמוד לומר "שש שנים ועבד".
 יבול

1 לפנה - אם הביאה לפני ומנה אין סימנין. הכי גרסינן להא מתנייה בפרק 'יוצא דופן':
 2 בן תשע שנים שהביא שתי שערות - שומא. מכן תשע שנים ויום אחד עד שתי שערות
 3 שנה ויום אחד ועוד בן - שומא. רבי יוסי רבבי יודעה אומר: סימן. בן שלש שערות שנה
 4 ויום אחד - דברי רבי סימן. והתם פריך ליה בגדה: אמאי נקט שלש שערות ולא נקט
 5 שתי שערות? והתורין לה. בן תשע שנים - הכל

6 מורים שומא. מכן תשע ועד בן שתיים עשרה
 7 שנה ועוד בן - שהנודע לשתיים עשרה ולא
 8 נאר פלוגתא. אבל אלא נשור קודם שתיים עשרה
 9 לא פליגי רבי יוסי, דאגנאלי מילתא ולא סימן
 10 הוי. ומכן שלש עשרה שנים ויום אחד מדרו רבנן
 11 דהוי סימן, ואפילו נשור. שומא - *ורואי
 12 בלעז. דרכה לבעוח בה שיטת - בלמאמביאה
 13 קודם תשע אינו סימן ויש לה קצבה למטה.
 14 **ארבעה מעניקים להם** - אגניא פליגי לקמן; איכא
 15 למאי דאמר: בורה ויוצא בגרעון כסף אין
 16 מעניקים לו, ואיכא אומר: אומר: יוצא בורה
 17 כסף מעניקים לו. לפיכך קבע דבר רבי שמעון
 18 מנין ארבעה, ואין בורה גרעון אחד מחו. ואק
 19 סלקא דעתך השתא שוקו היוצא בשש שנים,
 20 היוצא ביובל, ונרבע עשה התאמר במיתת אדון,
 21 וסימנין דאמה העקרה. שלשה מהן באיש -
 22 שנים ויובל ומיתת אדון גרעון. ושלושה באשה
 23 שנים ויובל וסימנין. ורבינו ארבעה באשה -
 24 ולקמה פריך: בלא ריעיה נמי, אמה העבירה
 25 יוצאת במיתת האדון. כורס ספא - דרש לה
 26 קצבה למטה. מיתת אדון - לא קתני בה
 27 ארבעה שנים ויובל - פרוצג שתי שנים. ויובל
 28 לרבי עריקה - ויובל דמוציא את הרבעע. ודמי
 29 חפשי דיוכל כל חד חשיב באפיה נפשיה. הכי
 30 נמי מסתברא: דמיתת אדון לא קתני בהו. ואם
 31 אריא - דתנא מיתת האדון ותרתי יובלי כחד
 32 חשיב לחד - הא יתאם נמי באשה. ומאי נידח
 33 דקאמר ארבעה באשה? דבלא ריעיה נמי
 34 הוה חזר ארבעה שנים. אלא ריבה - בלמאמביאה
 35 אלא שבר בעטלה, כמה שבעטה ממלאכתה
 36 ששהנבהתה. ולקמה פריך: ענק עבד עברי
 37 לעצמו פשיטא: וא נפקא בסימנין - ואביה
 38 קיים, הוה רבא. והא נפקא במיתת האב -
 39 דהואיל דליתיה לאב - וכיחא אידי ענק. ובת
 40 בתו - זכות שוכחה לו תורה בשבח בתו. וי"ד
 41 קרת - י"ד שהיא קטנה עשה עיר גדולה.
 42 כלומר, האריך משנתו תם. ולא לבצעל חובו -
 43 ומסבירא לן רבבי נתן אתא "ז"ל אפיקה
 44 דכפרשיטא ליעל (נזא). אלו מעניקין להן בו -
 45 ולקמן לפינן בלחוד לעצמה. אלא יוצא בשש
 46 - דהענק בדידיה בתים. השלחנה וכי השלחנה -
 47 לה זמני 'השלחנה' ולרבות שא שילוחא
 48 תריה, שאין שלוחו מעמך - מדתרא לא
 49 מאליתם. ששילוחו מעמך - שידא מקבל גרעון
 50 ומשלחו. השלמה בעי - דהשלמה שש ולארד
 51 השלמה דהיא - דמיתת אדון כיוצא בשנים ויעניקה.
 (יבול)

1 **למטה**. דתניא: בן תשע שנים שהביא שתי שערות
 2 - שומא, מכן תשע שנים ויום אחד עד בן שתיים
 3 עשרה שנה ויום אחד. וועוד בן - שומא. רבי יוסי
 4 **גרבי יהודה אומר**: סימן. בן שלש עשרה שנה ויום
 5 אחד - דברי הכל סימן. ומתוך דתניא: רבי שמעון
 6 **אומר**: ארבעה מעניקים להם, שלשה באיש ושלושה
 7 באשה. ואי אתה יכול לומר ארבעה באשה - ואם איחא:
 8 **שאינו סימנין באיש**, ואין ריעיה באשה. ואם איחא:
 9 **ניתני נמי מיתת אב! וכי תמיא: הקא נמי תני ושירי**
 10 **והא ארבעה קתני! וכי תמיא: תנא, דבר שיש לו**
 11 **קצבה** - קתני, ודבר שאין לו קצבה - לא קתני,
 12 **והא סימנין דאין להם קצבה וקתני! וכי תמיא: הקא**
 13 **נמי פדרב ספרא** - והאיכא מיתת אדון דאין להם
 14 **קצבה**, וקתני! - מיתת אדון נמי לא קתני. ואלא
 15 **ארבעה מאי נהיה?** - שנים, ויובל, ויובל של ריעיה,
 16 ואמה העקרה בסימנין. - הכי נמי מסתברא, דקתני
 17 **סיפא: אי אתה יכול לומר ארבעה באחד מהם - לפי**
 18 **שאין סימנין באיש**, ואין ריעיה באשה. ואם אתא
 19 **באיש מהא משבחת לה ארבעה**, שעמ מניה
 20 **מיתת רב מערס**: ואלו מעניקים להם: היוצא בשנים,
 21 **וזיובל**, ובמיתת האדון, ואמה העקרה בסימנין. ואם
 22 **איחא** - ניתני נמי מיתת אב! וכי תמיא: תנא ושירי
 23 **והא "אלו" קתני**. וכי תמיא: דבר שיש לו קצבה
 24 **קתני**, דבר שאין לו קצבה לא קתני - והא סימנין
 25 **דאין להם קצבה**, וקתני. וכי תמיא הקא נמי פדרב
 26 **ספרא** - האיכא מיתת אדון. תיובתא דרש לקישו
 27 **תיובתא**. - והא ריש לקיש קל וחומר אמי! -
 28 **קל וחומר פריכא הוא**; משום דאיכא למפדרי: מה
 29 **לסימנין** - שששפתה הגוף, התאמר במיתת אב - שכן
 30 לא נשתנה הגוף. תני תדא: ענק עבד עברי לעצמו,
 31 **וענק אמה העקרה לעצמה**, ותניא אידך: ענק אמה
 32 **העקרה ועצמה** - לאביה, ואין לרבה אלא אב
 33 **בפולה בלבד**. מאי לאו, הא - דנפקא בסימנין, והא
 34 **דנפקא לה במיתת אב?** - לא, אידי ואידי דנפקא
 35 **לה בסימנין**. ולא קשיא: הא - דאיתיה לאב, הא -

דאי לא כתיב יקב - לא הוה מרבינן לא כספים ולא פירות, הדה ממשעין פירותהו מצינן ונורן, אבל השתא דכתיב צאן וגוון ויקב - הוי יקב כעין קעו מישע אחר מישע, ואין מישע אחר מישע אלא לרבות; לרבי שמעון אתא לרבות פירות דוקא, ומשחי גנפיהו, ולרבי אליעזר בן יעקב לרבווי כספים דוקא, דמשבחי בעסקא. **מרבא** אינא את הובן שבן קם תחת אבוי לעינה ולשהה איהוה - פירש בקונטרס: ומקדשי שדה אחוזה פודה בית ברע חומר שערים בחמישים שקל כסף ואם לא פראה ומכרה הגונב לאור, ושיבועה מיד הלוקח כיוכל מחלוקת לבחנים, אבל אם לקחה בנו של המקדשי מיד הגונב - אינה יוצאה מידו כיוכל לחלוקת לבחנים, דכתיב 'זאם מכר' ואם לאו שדה לא יאיר אחר' ולא לבן, ואם האמהא אמאי לא קאמר להי נחלה דבן קודם לאה? ויש למור: ולא חשיב אלא תורה וליתוייה באח כלל איתרבו בן, אבל נחלה אחר אינו באח, מבוסס שאין בן ובת.

למעוטי כספים, למור - למעוטי כספים, למור - למעוטי פירות. תנו רבנן: 'אשר ברכך ה' אלהיך'. וכול תהפך בית בגללו - מעניקים לו, לא תהפך בית בגללו - אין מעניקים לו, תלמוד לומר 'העניק תעניק' - מכל מקום. אם בן מה תלמוד לומר 'אשר ברכך' - הכל לפי ברכה תן לו. רבי אליעזר בן עזריה אומר: דברים פכתהו; תהפך בית בגללו - מעניקים לו, לא תהפך בית בגללו - אין מעניקים לו. אם בן מה תלמוד לומר 'העניק תעניק' - דבריה תורה פלשון בני אדם. תנו רבנן: עקב עברי עובד את ה'הו, ואינו עובד את ה'הת, אמה עבריה אמה עוברת לא את ה'הו ולא את ה'הת. הנרצע והמקמר לנכרי - אינו עובד לא את ה'הו ולא את ה'הת. אמר מר: עקב עברי עובד את ה'הו ואינו עובד את ה'הת, מנהני מילי? דתנו רבנן: 'ועקב שד שנים', קף - ולא לירוש. אתה אומר קף ולא לירוש, או אינו אלא קף ולא לבן? כשהוא אומר 'שש שנים עבד' - הרי לבן אמור, הא מה אני מקיים 'ועקב שד שש שנים' - קף ולא לירוש. מה ראית לרבות את ה'הו ולהוציא את האח? מרבא אינה ה'הו - שכן שכן תחת אבוי לעינה ועבר עברי. ארביה מרבה אני את האה שכן קם תחת אחיו ליבום כלום יש יבום אלא במקום שאין בן האם יש בן אין יבום - בני נחמה. אלא מקמא זמני מרבות לבן שכן זמני - ארביה האי פירכא בדלוס יש יבום כו, ומשני: שדה אחוזה בני מהאי פירכא כו. דאי דאלו האי פירכא בדלוס יש יבום - לא קיימא קף לרבוני בן שפ מאת, והתם לא בן כתיב בחריא ולא את כתיב בחריא, אלא משום דקם תחת אבוי לעינה, דכתיב חריא - הוא דמריבין להו, ופרכין עלה: ארביה, מרבא אני את האה שכן קם ליבום, ואימטרך לשנייה עלה כלום יש יבום כו, הא אם יש בן - אין יבום. והתם ליכא למילף מדרבא חרתי והבא חרא - דהא חרא וחואי עניוה, אלא דאיכא יעידה בן יבום באת דכתיב בחריא. מה צניא עובד את ה'הו - דכתיב (שמות כא) 'ועבדו' - לו ולא לקח. קבא דלעיל מעיניה מתיב 'העניק', והדר כתיב רציעה, וכתיב חרייה זאף לאמך תעשה כן, והאזנע קאי. אם בן - ולהקיש לחרייה אתא - נכתוב זאף לאמך כן, מאי 'תעשה' - לאמורי נמי אזהנע, דבר תורה - מדאימטרך למעוטי עבר עברי. משבחי לישות נר אמור - לחלופיה: דקמתונו מסורתי ונאה. בי לא באו בני - מכי מתיב נכרי וזה בחניקא, והשתא קם מחליף להו. אלא שמע מניה דא ירוש את אבוי נכרי - לאו מדאורייתא הוא, דאינו מתיישב אחר חכרי, ובקטן שטול דמיו, מלו, אלא מדרבנן הוא. ואת חזור למור - משום מנוט. נכרי את הנר - שנתנייהו. ונר את הנר - האב ובנו שנתנייהו. לא חזיר לבנו - אם מת האב, אין רוח בחפים נוחה הימנו - אין דעת חכמים נוחה עליהם מביעשי, כלומר: אין מחזיקין לו טובה, שלא הוצרכוהו לכך, ולדירו

חליפי עבודה דהו קא שקיל - ואין למור טעמא משום ברייה, כלומר השתא הובר דהדר דהו דוקא, דאם בן - אפילו בן - לרשותו נמי ידא מותר מדאי טעמא. **אלא** מדרבנן גרידה שמעו חזור לסורו כו - וישתא לו חתא לו חת חליפי עבודה ודה, דכתיבם לא חתו לו ירושה כי אם ברייה, ודע אמור ודע אמור, ואם האמה - אמאי חזור לסוריה? הא מיד שנתנייהו בקטן שטול דמי, ואם חזור לסורו - יש לו דין וישתא ממונא לו חזור שטיעה לדתו לו חלק ירושת אביו. תוספות יעשים.

כאן

אינה עוברת לא את ה'הו ולא את ה'הת. 'איהו לאמך תעשה בן' - הקישה הכתוב לנרצע; מה נרצע אינו עובד לא את ה'הו ולא את ה'הת - אף אמה העבריה אינה עוברת לא את ה'הו ולא את ה'הת. - והאי 'לאמך תעשה בן' להכי הוא דקתא? הא מיבעי ליה לכתנאי: 'ואף לאמך תעשה בן' - להעניק. אמה אומר להעניק, או אינו אלא לרציעה? כשהוא אומר 'ואם אמר יאמר העניק' - ולא אמה העבריה, הרי רציעה אמור. הא מה אני מקיים 'ואף לאמך תעשה בן' - להעניק? - אם בן נכתוב קרא 'לאמך בן', מאי 'משעה' - משעה מיתה מרתני. 'הנרצע והמקמר לנכרי אינו עובד לא את ה'הו ולא את ה'הת'. נרצע - דכתיב 'ועקב שד שנים' את אבוי מפרציה ועקבו לעולם' - ולא את ה'הו ואת ה'הת. נמפר לנכרי מניין? אמר חזקיה: אמר קרא 'והשב עם קנהו' - ולא עם יורש קנהו. אמר רבא: דבר תורה נכרי יורש את אביו, שצאמר 'והשב עם קנהו' - ולא עם יורש קנהו. מכלל דאית ליה יורשים. גר את הנכרי אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים. דתנו: גר ונכרי שישיר את אביתם נכרי, גר וכול לומר לנכרי: מול אתה עבודה וזה ואני מעות, מול אתה וין נקד ואני פירות. משבחי לרשות גר - אמור. ואי סלקא דעתך דאורייתא, פי לא פאו לרשותו נמי, פי שקיל - חילופי עבודה וזה הוא דקא שקיל. אלא מדרבנן, גזירה הוא דעבוד רבנן, שפאו חזור לסורו. תניא נמי הכי: כמה דברים אמורים - כשישיר, אבל כשישתתפו - אמור. נכרי את הגר, וגר את הגר - אינו לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים. דתנו: לזה מעות מן הגר שנתנייהו בניו עמו - לא יחזור לבנו, ואם החזיר - אין רוח חכמים נוחה הימנו. - וכתנאי: רוח חכמים נוחה הימנו: לא קשיא; וכן

עבודה דהו קא שקיל - ואין למור טעמא משום ברייה, כלומר השתא הובר דהדר דהו דוקא, דאם בן - אפילו בן - לרשותו נמי ידא מותר מדאי טעמא. **אלא** מדרבנן גרידה שמעו חזור לסורו כו - וישתא לו חתא לו חת חליפי עבודה ודה, דכתיבם לא חתו לו ירושה כי אם ברייה, ודע אמור ודע אמור, ואם האמה - אמאי חזור לסוריה? הא מיד שנתנייהו בקטן שטול דמי, ואם חזור לסורו - יש לו דין וישתא ממונא לו חזור שטיעה לדתו לו חלק ירושת אביו. תוספות יעשים.

קפז **קידושין. האשה נקנית – פרק ראשון דף רח עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"**
 ותוספת

1 **כאן** שהורו שלא בקדושה ולדוה בקדושה – פירש בקונטרס: או רוח חכמים נודה
 2 העמו. ותימה: דברך זמי שמח" (בבא בתרא קמ"ט.) ובי עובדא יאסור. וצרידה הוא
 3 ליה תליסר גבתי. וזו בני רבא. פירושו: בפקדון. כי קא שבח. קאמר רבא: ויכדי קודמיה
 4 מרי לחזוהו וזו וכו'. משמע דרבא לא רצה לשלם לרב מרי בר דהל, אלא היה רוצה לזכות
 5 בתן. והשתא, וכי לא היה רוצה שתתא רוח
 6 חכמים נודה הימנע קדושה בר מרי בר דהל חזרתו
 7 שלא בקדושה ולדוהו קדושה דהוה ואומר רבינו
 8 תב: ולגבי הלאה, עשעשה לו טובה – אין רוח
 9 חכמים נודה הימנע, משמע, רעה תחת טובה.
 10 אבל הוה – פקדון וכו'. ואמר, ודלמא רב טרח
 11 לשמוע, ואין טראה לרבינו שיהיה רוח חכמים כולל בן
 12 מלה לפקדון. אלא טראה לרבינו יצחק לפרשי:
 13 חזרתו שלא בקדושה ולדוהו קדושה – אין רוח
 14 חכמים נודה הימנע. כל פקדון קרוב להיות
 15 כשרא, ואתי לאהלוף ולשויה ישראל גמור,
 16 ואם יבט אשת אדון – אמרנן אשניה וקוקה עד
 17 לאחוזה שהיתה חזרתם ולידתם בקדושה. כאן.

18 **בבבב**
 19 אחת כאן בשתי גביות – פירש בקונטרס: ברא
 20 אחת חזרו ומכר. רבי קאמר: ומכר פעם אחת –
 21 בגביות אחת, ולא פעמיים בגביות אחת. אבל
 22 נמכר דואו שתי פעמים בשתי גביות. ואפילו לא
 23 עמד בדין עד שנגב שתיקן, ואינו שיהי אלא דמי
 24 נמכר חזרו ומכר, דכל אחת חזרה וקרינן
 25 בה "גביות", ופריך: "גביות" שוב משמענן
 26 אם עמד על שתיקן בדין – כולו קרינן
 27 "גביות", וכדכתיב "ובמה רבד" וזהוהו אשך
 28 ביאור, ואפילו הכי חזרו ומכרו רבא דאיבא אלא,
 29 אבל בארם אחר – שעמד בדין בת אחת. אפילו
 30 בגביות הרבה – אינו נמכר ונשנה, דהוה גביה
 31 היא. אבל בשני בני ארם שמעמידין אותו ברא
 32 שתי פעמים – נמכר בשביל כל אחת ואחת. ודאי
 33 הדין אם נגב ועמד בדין ומכר, חזרו ונגב משיצא
 34 לחפשי – חזרו ומכר. עד כאן לשנונו. וקשה מה
 35 שפירש בגביות אחת אינו חזרו ומכר – דהא לא
 36 אחיא לא רבנן, ולא רכבי אליעזר, דכסמוך
 37 קאמר. וכו'. רבנן דהוה גביו אשך ופיהו שמיא מנאות
 38 – נמכר וחזרו ומכרו. ורבי אליעזר נמי לא אחי
 39 – דאידו קאמר אהו דהוה גביו גביו נמכרו –
 40 נמכר, ואם לאו – אינו נמכר כלל, משמע –
 41 אפילו פעם אחת אינו נמכר לכך פירש רבנו
 42 יצחק: כאן בגביות אחת – נמכר חזרו ומכר עד
 43 שישלם כל הגביות, דינמכר בגביות משמע
 44 שנמכר כמה פעמים עד שישלם כל גביות. אבל
 45 בשתי גביות – לא ימכר אלא פעם אחת. ופריך:
 46 "גביות" חזרו משמענן. וכו'. דנגב ונגב ונגב
 47 לאותו אדם עצמו – מיקרי שפדי "גביות",
 48 אימא נמכר עד שישלם לכל; ומשני: בארם אחד
 49 דנגב חזרו ונגב לאותו אדם עצמו – נמכר עד
 50 שישלם כל לגביות. דהוה שפיר גביות.
 51 אבל בשני אדם – אינו נמכר ונשנה.
 52 **אמר** רבי בעל מדרשו דאב – פירש בקונטרס:
 53 **אמר** רבא – כל כותף אותו ופדה אותו.
 54 וקשה קצת להרבי רבינו משה: אם כן, מני קאמר
 55 בסמוך: "ובא נע דאחיל ומכין לה", ומה תעלה
 56 במכירתו. מאחר דנכח אותו לפרוהו; ושמיא יש
 57 לומר: דנכח נע דמתעשה לפרוהו כל כרוז
 58 דאב, משום דלא ניתא ליה לאב שתחזור לביתו
 59 ויהא פרנסתו באכיל עליה. והשתא נהא שפיר
 60 דהוה אותו ומכין לה.

דברך רבינו משה: אם כן, מני קאמר
 בסמוך: "ובא נע דאחיל ומכין לה", ומה תעלה
 במכירתו. מאחר דנכח אותו לפרוהו; ושמיא יש
 לומר: דנכח נע דמתעשה לפרוהו כל כרוז
 דאב, משום דלא ניתא ליה לאב שתחזור לביתו
 ויהא פרנסתו באכיל עליה. והשתא נהא שפיר
 דהוה אותו ומכין לה.

1 ולדוהו בקדושה – היכא ולדוהו של בן בקדושה – מוחלף בישראל גמור. מאי נמקא
 2 לא אמר רבא – וליף לה מ'יחוסב עם קודמו". מה שאין בן באמה העברה – לקמיה
 3 בעי לה. ואינה נקנית ולדוהו. בעל כרחו – לקמיה מפרש ליה. ויהיה
 4 עליו אמה העברה – אלמא כל דתקן איתתו בה. כגון שיערה – וחו לא נפקא בהני, אלא
 5 בגו. והלכתא – והלכות אמה העברה. ואם
 6 רצחה לצאת באחד מאלו בלא גט – תשלם, קא
 7 משמע, וכל כפלי – אם יש לו אמה, אף
 8 הקין, ואין לו ממזל לשלם הכפל – אינו נמכר.
 9 נוספו – אם העיד בחבירו שנגב, ודחום, ואין לו
 10 ממה לשלם – אינו נמכר. נגבתי כיון שנמכר
 11 פעם אחת שוב אינו נמכר – קא שקלא ודעת:
 12 "ומכר בגביות" משמע עליו ומכר פעם אחת,
 13 ולא שתי מכירות. כאן גביה אחת באם אשתו
 14 נגבית – בגביות אחת – פעם אחת. דאם אינו
 15 שוה לה גביות – אינו נמכר בשביל חציה,
 16 ולכשיצא ימכר בשתי חציה. והאי דקמינ
 17 "ומכר ונשנה" – בשתי גביות. אפילו לא עמד
 18 בדין עד שנגב שתיהם ואינו שוה אלא עד
 19 האחת – נמכר חזרו ומכר, דכל חזרו וחדא
 20 קרינן בה "ומכר בגביות", טובא משמע – אם
 21 עמד על שתיקן בדין אחד – כולן קרינן בה
 22 "ובגביות", כדכתיב (ויח' ד) "ובמה רבה וגו'
 23 "וזהוהו אשך ביאור" (שפת' ז). אלא כאן בארם
 24 אחד – שעמד בדין בת אחת – אינו נמכר
 25 ונשנה. אפילו בגביות הרבה, דהוה חזרו
 26 דאחת – הכותב הוציא בשלשן יחיד. אבל
 27 בשני בני ארם שמעמידים אותו שתי פעמים
 28 בדין – כל שתיקן בדין אחת. והוה עדין
 29 אם נגב ועמד בדין ומכר, חזרו ונגב משיצא
 30 חפשי – חזרו ומכר. וכי רסיקין: תנו רבנן גביה
 31 אלה, ושוה חמש מאות – נמכר חזרו ומכר.
 32 גביה חמש מאות ושות אשך – אינו נמכר כלל.
 33 נמכר ספסברי – לא פחות ולא יותר. כהא וכנהו
 34 רבי אליעזר לרבנן – של יו פתחון, ומה הצטח
 35 במתוקות דהוה. ולא ציני – כי השתא, שעתה
 36 שבר בודת שש עניי פ שינע גביותו, ואין
 37 עליו לעמוד אלא חציו. מאי ניתו – היכי דמי
 38 בעל כרחו דעריבה טעמי מעריב? אי לממרא דהוה
 39 ליה ליה דרביההוה בתפני ליה שטרא על דמיה.
 40 ותנעו לו כשתשי ידה – מנא לן? הא איהו
 41 נקט מריגתא – גופה דמשועבד – ולא
 42 היכתי ליה חספא? בעל כרחיה דאב – אם יש
 43 לו – כל שתיקן ופדה אותו. ופני – הא
 44 דקמינ: אינה נמכרת ושניה. פוסק ארם בה
 45 לאישות ושונה – בקבל בה קדושין, ותאמרמיה
 46 או נתגרשה מן האירוסין – חזרו ומקדשה
 47 לאהו, ובספ קידושין שלו, אם לא ברית.
 48 לשמות ושונה – מערה ויצא בשש או ביבול
 49 או במיתת האדון, וקדשה קטנה – חזרו ומכרו.
 50 אבל רצחה סימנן – וכל דאפילו לא מוכר
 51 מעולם ורביא סימנן – אינו מוכר, כדתנא
 52 במסכת ערכין (נ"ט, ב). ויכול מוכר אדם את בתו
 53 כשצא דהוה, אפרתו: חזרו ומכרה כרבי –
 54 ויצאה עבשה. שאינה מוכרה אחר דין שלא
 55 נמכרה לאישות אחר שפחות – מוכרה בקבלת
 56 קדושין אחר שמכרה לשפחות, ויצתה וזרה
 57 אלו. אבל לא לשפחות אחר אישות – חזרה
 58 קדושין חזרה אלו, שנתארמלה – אין חזרו
 59 ומכרה לשפחות. לקמיה ולפנין לה. ובפולנתא
 60 היה תנאי – כלומר, קפולנתי תנא קמא ורבי
 61 שמעון ברדשה דהוה קרא רפילתי נא עבד רבי
 62 אליעזר רבי עקיבא. דברבי רבי עקיבא רסיקין
 63 כיון שפירש סליתו עליה – דעל כרחי מיבעי
 64 ליה

נמי נכפיהו לבני משפחה משום פגם משפחה –
 תדר אויל ומזבין נפשיה. – הכא נמי, תדר אויל ומזבין
 לה! – הא קתני: אינה נמכרת ונשנית. ומני? רבי
 שמעון היא. דתניא: מוכר אדם את בתו לאישות
 ושונה, לשפחות ושונה, לאישות אחר ששפחות, אכל
 לא לשפחות אחר אישות. רבי שמעון אומר: כשם
 שאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות – כך
 אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות. ובפולנתא דתניא: "כבדוהו כה"
 כיון

קידושין. האשה נקנית – פרק ראשון דף קט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצאא תוספות

1 מי שאני – כיון דנשואין דאורייתא ניתוה, נפקא לגמרי מרשותיה. ולרב נתמן דאמר –
2 לסקנך לרבי יוסף ברבי יהודה בני בעמדת הראשונות היא מתקדשת, לקידושין קרא – והואיל
3 – במאי מוקי לה? ואפילו אירוסין עשה – הכי הדר מבזבז לזה? מוקי לה כרבי אליעזר
4 – רסנין. דאמר לשפחות אחר שפחות כו' – וקדושתו כיון שבגד בה. ועד השתא
5 מהדידין לאוקמה לה כרבי אליעזר, משום
6 דשמתינה ונא: אמאי במשכב קרא – והואיל
7 וליתא. תפשוט דרשיע – ומיהו, מיעשה קרא
8 מנייתה. ומדאורייתא חויה ליה – כלומר, וקוקה
9 לו באותה ביאה לכל דבר, וקאנה לירושל. –
10 כרתנן (נדה מהא:). בן תשע שבא על יבמתו –
11 קנאה תרי"ב – אתה וזה הוה, כיון דאין יעדו אלא
12 מדעת – פשיטא דאין יעדו אלא בגדולו כצריך
13 ליעדה – רסנין. הוה תני לה ונא אמר לה –
14 הוא תני למתניתין, והוא אמר בה מנפשיה. והאי
15 טעמא דהאי צריך ליעדה – רבי יוסי ברבי
16 יהודה היא. דאמר: מועת הראשונות שקבל
17 האב את לקדושין ניתנה ונא וכן יעדו אלא
18 בפרטתה שעליה, לפיכך אין עדת האב בהן
19 מתחילה. ואם אינו מודיעה שתקבל עליה – א
20 כאן קדושין ניתנה – ובפקא מינה
21 דדעה ליה מוכר את בתו לאישות, ואם יעדה
22 ונתארמלה – שוב אין מוכרה לשפחות לרבי
23 עקיבא. שאני הכא – דרבינא לשון "יעדה" –
24 למודיעה, לשון יעדה. יעדה ונתמה – ואין
25 יעדה אלא במקום פדייה, שאם בא ליעדה
26 בסוף שש – צריך שיחא שרות ביום, שאם
27 תבוא לחשבן ברשתה, ידעא עליה רבוי, של
28 פרטתה. מעות הראשונות לאו לקדושין ניתנה –
29 דאי קבל אב על מנת להתייער, וקדושיה יעדו
30 תלוזין באב – אף על גב דלביא שדות נמי, כיון
31 דאמר בתוך שש תתייער ליה – דהוה יעדו
32 למפרע, משעת מכירה.

ושך

1 **במאי** מוקי לה כרבי אליעזר – פירש בקונטרס: ועד השתא מהדידין לאוקמה ליה כרבי
2 אליעזר, דשמתינה ונא. לפרושו רבינו רוב, גרסינן הכא: במאי מוקי לה כרבי עקיבא
3 – צריך לומר: דעד השתא מהדר לאוקומי כרבי אליעזר משום דרבנן דרבי שמעון קיימי
4 בחותיה. דאמר: אבל לא לשפחות אחר אישות. וכרבי שמעון נמי זכיר איה ליה, אלא שסוסיף
5 עוד: אבל לא לשפחות אחר שפחות.
6 **איש** – פירש לקטן – חויה ליה – פירש דקטן לאו בר
7 עונשין הוא, מכל מקום אימצתו קרא
8 למעוטי – דקא סלקא דיעברך שיהא נוגד, כיון
9 תשלשה נהרגת על ידו.
10 **ומדאורייתא** חויה ליה – פירש בקונטרס:
11 דוקקה לו, וביאתו ביאה
12 לכל דבר, וקאנה לירושל ולשמא לה, כרתנן
13 (נדה מהא:). בן תשע שבא על יבמתו – קנאה.
14 וקשה: דהוה אינו אלא מדרבנן, ולפוסלה מן האהין.
15 כרתנן ביאהשה רבד' (במות צ"ב). עשו ביאת בן
16 תשע כמאמר בגדול. אבל לירושל ולשמא דברים
17 כאלו לא חויה באישות ולכן כרוא ליה: ומדאורייתא
18 חויה ליה בעלמא, כגון שיהיה היבם גדול, וקטן וזה
19 ביאתו ביאה – כלומר, שאם בא על אחת מכל
20 עריות שנתחדש ממומחם על ידו. מזה תוספת
21 והואיל ומדאורייתא כו'. כלומר, אי לאו האי קרא
22 דמנטייה – דהוה שאינו: מדאורייתא חשובה
23 באישותו. קא משמע לן שמוך קונה אותה אלא
24 מדרבנן, כדאמרינן בפרטתה (שם) עשו ביאת בן
25 תשע כמאמר בגדול. **תרתיה** – פירש בקונטרס:
26 חויה ליה חליא, כלומר, אהוה מילתא איה, ודיכון
27 שאין יעדו אלא מדעת על ידו. פשיטא דאין יעדו
28 מועיל אלא בגדול, שהרי קטן לאו מצי לשוודי
29 שליל לקדש. חרב רבינו אלמון פירש תרתיה –
30 כלומר, דסותין אהרדי: דיישא דאמרין: אין יעדו
31 אלא בגדול – משמע אפילו שלא מדעת מניה,
32 וחדר אמרינן: אין יעדו אלא מדעת, משמע: אבל
33 שלא מדעת – לאו מהני.

1 **אומר** אדם לבתו קטנה צאי וקבלי קידושך
2 מרביי יוסי – ותימה מאי אתא
3 למשמענין פשיטא, למה לא תתקדשי אפילו
4 היה אמור יתן מנה לפלוני ותתקדשי בתי' לך
5 היתה מקדשת מרין כו' ור' לרבי (א.ו.). לא שם
6 שאמר לבתו וכי תמא: הדבא לא שייך דין
7 ערבות, דהא לא דיבר למקדש – אם כן, לרבי
8 יוסי ברבי יהודה דאמר דמקדשת בפרטתה
9 ארורונה, אטו נילף מינה דאם לא אמר כולם לא
10 לבת ולא למקדש תמא מקדשתו: אלא על כרחך
11 המכירה חשובה כאילו אמר אביה לבת 'תתקדשי
12 בעידי' – אם כן המכירה נלווה בחשבון אמר
13 למקדשו ויש לומר: דהוה לא, לא כאומר לו ולא
14 כאומר, לא, אלא ובי מוכיח על כרחך קנשה
15 לה יד לקבל קידושין, מראשכון גבי יעדו דאמר
16 רבנאנא שתייער על ידי עצמה, שאם לא היה
17 מועיל בעלמא בשנותה לה רשות להתקדש מדעת על ידי עצמה – לא היה אמר הכתוב שיהיה מועיל לענין יעדו. ואם תאמר: היאך היה אתה מתקדשת באומר לה 'צאי וקבלי קידושין' והלא
18 קטן ליה ליה זכייה מן התורה, כמשמען פרק קנא רבא במיעוט (בבא). קדשה אין לה די לכותה בעימה. ואמרין: מציאתה קטן לרבי יוסי אין בו לגמור אלא כדבריהם. שלמטעם לא יעדו
19 ודודים דין אדא שותה בעימה, שאנו אלא מודלת שאשכרם. ודבריהם ארתת מקנה לה יד לבייה מאדאורייתא. כדמשמען פרק ארובין (אבות) (ניטין סא.א). דפרין לך חבאי, דאמר:
20 אחרו זה ואחרו זה קונה לעצמו ואינו זוכה לשכרם. מההיא דאומר: אדם לעבדו ולשפחותו רבויים: הלך מעות הולדה פלוני מותן קטנה הוא: וחדו: בעיצין
21 שאנו נקב. דרבנן, מכלל שיהיה רוצה להוכיח שזכה אפילו לאתריה מן התורה.

1 **במלוה** שיש עליה משכון מקדשת מרביי יוסי ברבי יהודה – אין לפרש דמייך במשכון שלא בשעת הלוואה, דקני לה מרביי ירמח. דאם כן – היה לו להביא כאן דרבי ירמח, כמו שמביא
2 לעיל (נ.ה.) גבי קדשה במשכון מקדשת. ולעיל היה לו להביא דרבי יוסי ברבי יהודה. אלא, אפילו במשכון בשעת הלוואה איירי, ואפילו אין מחויר לה משכון אלא שמחול לה
3 את המלוה, ואף על פי שהמשכון בידו. דהא – המקדשת במלוה שיש עליה משכון קאמר, ולא המקדשת במשכון, ואם תאמר: כיון דמקדש בהראת מודלת מלוה – אפילו בלא משכון אמרינן
4 דמקדשת, לעיל (ו.ב.) ולמה נאן שריבין למודו מרבי יוסי ברבי יהודה: דאיכא משכון – גרוע טפי. ודסקלא דערך אלא סמכה ורעה, כיון שאינו מחויר לה משכון – אף קא משכין על
5 מלפני דרבי יוסי ברבי יהודה: הכי ברבי ילף מרבי יוסי ברבי יהודה מיעדו. והוה יעדו מחויר לה המשכון, דהוה גופה דהא. ודאם גופה דהא מחויר לה משכון לאו מועיל
6 דפשיטא ליה דאין יעדו מחויר משכון, אלא מתמת מודלת שיעבור המלוה לתור. וביאה ליה לדיקדוק דקסבר רבי יוסי ברבי יהודה רעבד עברי אין גופו יעדו. יאדי רבנא קני – מה ענין
7 זה אצל מלוה שיש עליה משכון אין כאן מלוה כלל אלא מקדשה בהקנא גופה לעצמה. ומיהו, יד: לומר: דעל כרחך לא בהקנא גופה שיהא קניה לו מקדשה, דאם כן – אין תקדש בלא

אמר שחרורו בלא הפקר.

משל 1 פירש בקונטרס: מדברי מי שהזוהר ביום בו - אלמא
השתא הוא דמתחיל קידושין, בנרעון שיש לו עליה. לרבנן - מדברי חכמים אתו
למדיין. דאמר: אפילו אין שרות ביום, דקסברי: לכך ניתנו מרת האשתו, דאי בעינן
ליעירי - יהיה יעיר מעבשו, דאי לא מהדחא שעתא מתחילי - במאי מיקדשה השתא?
ופריך: פשיטא דמצינו למילףו משני: מהו דתניא
הא לא אמר לה לאב "מעבשיו", ותקיל מינה
דאפילו לא פירש "מעבשיו", אלא "חרי את
מקדשת לי לאמר שלשים יום" - התא מוקדשת
לראשון. קא משמע לן האי תנא דאמר אנו למדיין
דמשל מדברי רבנן, דאי אמר "מעבשיו" - אין,
ויא לא - לא. וקשה: דבבבליה נגרא ומשל בא
לדמד על הדרב, כמו "משל למה דחבר ודמה?
ותר: קא נאמר עיניה למדוד באשה שנתא
מוקדשת לראשון; הוא לא איירי רבנן כלל כשבא
אורי וקדש בתרין מי ומצדדיה לכך פירש רביע
נתקף, שחמס לא למדוד ולומר, רכי היכי דפשיט
לן דתניא באומר לאשה "חרי את מעבשיו
מעבש לאמר שלשים יום", ובא וקדשה אורי
בתר שלשים יום - שמקדשת לראשון, ודא
הדיר נבי ייעיר, שאם בא אורי וקדשה אורי
המכירה, קודם הייעוד - דאינה מוקדשת, מדעת
הראשונה לקידושין ניתנו. והכי קאמר: משל
למאן, על מי מלמד המשלי: אילמא רביבי יום
כרבי יהודה - האמרם אם שרות ביום וכו',
דאם כן לא דמי לאמר. שדרי בעינן שיקון לה שום
דבר בטון, אפילו משל לרבנן - ומשל בא לאמר
לנו על דברי רבנן, שאם בא אורי וקדשה אורי
המכירה, קודם היעוד - אינה מוקדשת. ופריך:
פשיטא דכיון שאמר לאשה - כך הוא דין, הכי
גמי ייעוד כך הוא לרבנן ומשני: מהו דתניא
הא לא אמר "מעבשיו", ואפילו לרבנן גמי דתנא
מוקדשת לאחר שקדשה קודם הייעוד, ודא דמי
לאומר לאשה, הדרם סגיא לה "מעבשיו" - קא
משמע לן, דכיון רב זכוריה על מנת לייער -

וכי משירי בה שנה פרוקה ומיעוד - הוה קידושין,
הכי נמי לא שנא. תנן רבנן: פיצד מצות יעוד?
אומר לה בפני שנים "חרי את מקדשת לי" - חרי
את מאורסת לי", אפילו בסוף שש, ואפילו סמוך
לשקיעת התהום. ונהני בה מנהני אישות, ואינו נהני
בה מנהני שפחות. רבי יוסי ברכי יהודה אומר: אם
יש שרות ביום כפי לעשות עמו שנה פרוקה -
מוקדשת, ואם לאו - אינה מוקדשת. משל לאומר
לאשה "התקדשי לי מעבשיו לאחר שלשים יום",
ובא אחר וקדשה בתוך שלשים יום - שמקדשת
לראשון - משל למאן? אילמא משל לרבי יוסי
ברכי יהודה - הא אם יש שרות ביום כפי לעשות
עמו שנה פרוקה - מוקדשת, ואם לאו - לא!
אמר רב אחא בריה דרבא: משל לרבנן - פשיטא!
מהו דתימא: הא לא אמר לה "מעבשיו", קא
משמע לן. תניא אידך: המוכר את בתו, והחלך
וקדשה לאחר - שיחוק באידי, ומקדשת אורי
דכיון רבי יוסי ברכי יהודה. והכניסו אומרים: אם
רצה ליעוד - מיעוד. משל לאומר לאשה "חרי את
מקדשת לי לאחר שלשים יום" ובא אחר וקדשה
בתוך שלשים יום - שמקדשת לשני. משל למאן?
אילמא לרבנן - האמר רביה רבא: משל לרבי
יוסי ברכי יהודה. - פשיטא! - מהו דתימא: הא
לא אמר לה "לאחר שלשים יום", קא משמע לן.
תניא אידך: המוכר את בתו ופסק על מנת שלא
ליעוד - נתקיים התנא, דכיון רבי מאיר. והכמים
אומרים: אם רצה ליעוד - מיעוד. מפני שהתנה על
מה שקתוב בתורה, וכל המתנה על מה שקתוב
בתורה - תנאו בטל. והרבי מאיר תנאו קיים?
והתנאי: האומר לאשה "חרי את מקדשת לי על
מנת שאין לה עלי שאר פסות ועונה" - הרי זו
מוקדשת, ותנאו בטל, דכיון רבי מאיר. רבי יהודה
אומר: דברך שבומו תנאו קיים. - אמר הוקנה:
שאני הבה, דאמר רבא "לאמה" - פגמים שאינו
מוקדשה לאמה בלבד. - ורבנן, האי "לאמה" מאי
עבדי ליה? - האי מופעו להו לכדתנאי: "לאמה"
- מלמד שמוכרה לפסולים. - והלא דין הוא: אם
מקדשה לפסולים - לא ומכרה לפסולים? - מה
למקדשה לפסולים - שכן אדם מקדש את בתו
קשהוה גערה, ומכרה לפסולים - שאין אדם מוכר
את בתו פשהוה גערה? - תלמוד לומר "לאמה" -
מלמד שמוכרה לפסולים. רבי אליעזר אומר: אם
למלמד שמוכרה לומר "לאמה" - מלמד שמוכרה
לאם רעה בעיני האינה" - שרעה בנישואיה. מה
תלמוד לומר "לאמה" - מלמד שמוכרה לפסולים

1 ש"ך לעמוד א] ובי משירי בה שנה פרוקה הוה קידושין - אלמא: הואיל ומכרה, ודעת
2 שוארוך יכול ליעדה לאחר זמן - מועדתה הוה, ויהוה ליה באומר להת מלמי קידושין.
3 לאי קידושין ניתנו - ואינו מוקדשה אלא על ידי נרעון שיש לו עליה - דהוה מלוא,
4 שחרי היא חיבת לו וא דם אש שוירים, ודאי עצמה מטיבן, ועד נכאן ש"ך לעמוד א] אפילו
5 בכך שה - ביום השלמותם. משל לאומר לאשה
6 כלומר, במאן אחת לה לאמר לאשה בו,
7 מעבשיו ולאחר שלשים יום - מקדשת לראשון.
8 דכיון קאמר לה מעתה נתחלו, אי בעינא בתו
9 לאחר שלשים יום. משל לפאן - מדברי מי שן
10 למדיין. הא אם יש שרות ביום בו - אלמא,
11 השתא הוא דמתחיל קידושין בנרעון שיש לו
12 עליה. לרבנן - מדברי חכמים אתו למדיין,
13 דאמר: אפילו אין שרות ביום, דקסברי: לכך ניתנו
14 מעות הראשונה. דאי בעינן לייעירי - היא
15 יעד מעבשיו, דאי לא מהדחא שעתא מתחילי
16 במאי מיקדשה? ופשיטא - דמצינו
17 למילף. מהו דתימא "חרי את אמר ליה - אלמא,
18 האי אורי" מעבשיו", ותקיל מינה דאפילו לא
19 פירש מעבשיו, אלא "חרי את מקדשת לי לאמר
20 שלשים" - התא מוקדשת לראשון. וקא משמע
21 לן - האי תנא, דאמר: למדיין המשל מדברי
22 רבנן דאי אמר מעבשיו - אין יא לא - לא.
23 משל לאומר לו, כלומר, מאן אחת למד
24 לאומר לאשה בו, משל לפאן - מדברי מי שן
25 למדיין. לרבי יוסי ברכי יהודה - דמשום דלא
26 פירש מעבשיו, אף על גב דהוה ליה לקדשי בתו
27 לאחר זמן - כי קודמו אורי, הוה קידושין, ובא
28 נמי לא שנא. מהו דתימא "חרי את אמר ליה -
29 בשעת מתן מעות" על מנת שתיעירי לי לאר
30 וזן, ומשום האי כמי רבי יוסי דמוקדשת לשני.
31 אבל תניא דאמר "התקדשי לי לאחר שלשים"
32 אף על גב דלא אמר "מעבשיו" - חיילי השתא,
33 ומוקדשת לראשון, אמר ר' יודן, בטון שלשים אף.
34 בשפע לן - דדמי אחריה. וכן תולה הבתוב
35 יעד בבעות הללו לאחר זמן, מעיקרא כי
36 מיעדה - לרבי יהודה. שאם ירצה ליעוד
37 מיעדה, ואפילו הכי, כיון דלא אמר "מעבשיו"
38 מוקדשת לשני. בתמיה, מה מאיר תנאו קיים -
39 בתמיה. דכרי שבפסון - דתיתן למחילה - הוי
40 תנאי קיים. אבל ענה, דצריא גרופא הוא - לא
41 אתהיבן למחילה. מלמד שמוכרה לפסולים -
42 ממוז ונתין, שאין שריו ליעוד. וקא משנת
43 להם אלא לשפחות בלבה. אם מוקדשה לפסולין
44 - לקידושין תופסין בחיבי לאוק. אי יסבירה
45 - לפסולין - בתמיה. מה למקדשת לפסולין -
46 כלומר, מה לי לקטר' על מוקדשה לפסולין -
47 דחי מצינו שהקידושין מסולין ביזו דלרבי גורל
48 כולו - שאפילו כשהביאה סימונן מוקדשה
49 בדולפין לעיל (ו.ה.) נמי מקדשת תנא סבא.
50 יסבירה לפסולין - בתמיה, והלא אין המכירה
51 סתרה ביזו כל כך. שדרי אינו מוכרה שבא
52 נעה, דכרישין קל דחומיה ומח פיסולין כב -
53 ויצאה עכשיו, שאינה מכורה - אינו רץ שלא
54 תמכר? במכסת ערכו (מט.ג.) שרתי בנישואה
55 - שאסורה לו. מידא, תפיס ליה בה דקדוש,
56 כדכתיב (שמות בא) אשיר אל יעדה - במאן
57 שמוכרה לפסולין.
לקרובים

1 לקרובים - אף על גב שאין יאמר, יען קרושין תופסין בה. ורבי מאיר - ודרוש
2 להאי "לאמה" בוסק על מנת לה ליער. כראון - לעיל בשמעתין. דרתיא איז מוכרה
3 לקרובים. אין מוכרה לאבן - שאמורה לו משום בנה. ולא אמר - דרתיא ליה אחות,
4 ואין קרושין תופסין בחיביה בריחות, כדלמקס (ס.פ.ה.) הויא דאיבא צד יעוד - כשמכורה
5 לאביו ושל לו בן - כי ליערה לבנה. דרתיא ליה עבד,
6 אחיה. אבל כשמכורה לבנה - ואין יאמר יעוד,
7 לא לו ולא לבנה - דרתיא ליה אחות אביה. בנימי
8 יצא - לקמה מפרש. ויחיי יצא - לקמה
9 מפרש. הוה אמיא - לא תנא בראשי אברים
10 כעבר, שיצא ואין נוטל כלום, אבל זו - תנא
11 ותטול דמי עינה. קא משמע לן קרא יתייא. דאין
12 דין יציאה בחיבורן אברים כלל. יחיי נכנס -
13 לרבי אליעזר נמן משמע ליה "בגמי" ליה בגופא.
14 ומפרש ליה לומר: שאם אבא בגופא. יחיי -
15 יחיי. מפרש לו - על כרחא. שאין מחשבין לו -
16 כשבא ארבע לפרות לא עימי. אלא אמה -
17 במה גרע ממה לא שנה של שש שנים -
18 שנות מנה, וכמה גרע לכל שנה. ואם נותרה
19 שנה - נתן לו שנות מנה. ולא אמרין: דרי
20 השביע - שנתיקרה הפעולה. או החליף כח
21 ועמד על מאתים. תמנה מאתים לפעולת שש
22 שנים. ויתן לו שליש מנה. מכסה מקנהו -
23 משעת מקנהו ישיב אלוהו. ואלוהו. כשנתקבל.
24 שאין מקנהו ליה - אלא השנים שעליו לעבוד
25 אלא ממנה. באילו נמכר במנה. ולקמה ליקף
26 מאי חיות דרדוש ליה לקולא ודו של כבר על
27 התחנותה. דרדוש. אמר אביי הדין כבן עזאי
28 כי ביה בריהו. ותרעה. הוה הוי רגיל למעבר
29 הרני פתח ומוכן להשיב לשואלי דבר תורה,
30 כבן עזאי שתייה דר גמבריא. שהיה תרין דרשין,
31 ואמר (בכורות תנא): כל בחמי ישראל לפני
32 כלפית פשוט חוץ מן הקדר הזה. נרדשיה
33 תמיא - להחמיר על העבד השביע - יתן
34 כפי שניו. הבסוף - ישיב לפי כסף מקנהו. מרבי
35 יוסי בריה גמיא - לא שם אבא לרבי עובדא אבלו
36 שהיה חשוד על השביעית. אבקה של שביעית
37 איסור הקל שבה. והתשה סחורה פירוניה.
38 דהוה ליה לא אבא מכלל עשה. "אלאכלה"
39 ויקראי בה לא תסחורה. בשנת חיובל תנא -
40 ובי מוכר - אם ממכרו ותקנו מה שאסרתי
41 לכס בו - סופר למכור ממכרין וכל כלי ביתך.
42 לא הריש"א - לא שם לב לפירענות אבלו
43 לחזור בו מעבירה שבידו. גבי לא הריש גרסינן:
44 לסוף שמכר את שדוהי, ונגי לא אבא תרבי
45 בכלוהו גרסינן בתוספתא: עד שמכור. ורבי
46 משמע ליה אבא בידו הוהר חשבא עד שבא
47 לכל אלו. מאי שנא דקתני לא הריש -
48 דמשמע ליה דרשיא - סופר לכל, וכי
49 ובכלוהו תנא: לא אבא תרבי עד שמכר,
50 דמשמע דפשיטא ליה לנתן דרביי כן - ולא
51 תנא ליה שישבו בחשבא עד שיקבל עד
52 שפועתא? או על דבריה כהאי ענינא -
53 כתיבא - לדרוש בה מיתבת פרשה. אבל מקום
54 הואיל ופרשת רבית סמוכה לפרשת ממכר בית
55 אן חדיי שברב מבר את בתו, אם יש לו בת
56 קטנה, קודם שיהיה בריה - נדחא ליה רבו. ובי
57 ישר אחיה - הבל סמיכת פרישתו הוא
58 הדרש. וכוון - זו קשה שמשפחה. שנאמר לבי
59 פרישה אחרת היא. הסמוכה לנמכר לך ובי
60 תשיג ידו ותרשב עמך" וגו'.

1 **שאינו** יוצא בראשי אברים עבד - דסלקא דעתך לר גרע מעבד מנעו שאינו יוצא
2 בשבש ויובל ויברעון כסקא. וסבר את הבה. ואפילו הכי יוצא בראשי אברים.
3 **אבקה** של שביעית - פירושה: איסור קל עבד. דעיקר איסור שביעית אלא בעבד
4 רקע. כגון תרישה וריעה, אבל משא ומתן - אינו אלא עשה בעלמא; "לאבלה
5 ואלא לתסורה. ומסבירא כבא לו ענשו הל על משא
6 ומתן - מדה גביה מדה.
7 **הא** קא משמע לן לחובן איניש בריחה - אף על
8 גב שפופין אותה בעל כרחו. מכל מקום
9 רבתי קשה יותר.
10 **לעקר** זה עבדה וזה - שסופה לעקר.
11 (שיקף לעמוד ב) עבד ארבע תפוש ליה תרתי נתיבי
12 ליה תרתי פשו - שניו - מירש
13 בקנטרס: קא איידי קר לא בתשובא ולי
14 בתסיף. וקשה: דאם גן, אמיא: כי קרא
15 בלשונה: כתובת אידי ואידי "מכסה מקנהו" או
16 "כפי עיניו" ואומר דבר רבתי ברוך. ודבי פירשה:
17 "אם עד רבית נכשתי" - דעבד תרתי פשו ליה
18 ארבע - לתיבי ליה ארבע מכסה מקנהו. בין
19 הכספי ובין השבית, משום שהוא סמוך לזמן
20 כספי טפי ממון יציאה. "זאם מעט נשאר בשנים"
21 - דעבד ארבע פשו תרתי - נתיב ליה כפי פשו
22 שהוא עשה עתה, והוא סמוך לזמן יציאה. בין
23 הכספי ובין השבית.
24 **כל** הקנה עבד עבד כקנה ארון לעצמו -
25 וקשה: מאי ארון? די לו לדודת כאדונה וש
26 לומר: בדיאוחא בירושלמי, דתפסמס את לא
27 כר אחת, אם שוכב עליו בעצמו - אינו מקיים" כי
28 כוב לו עמך", ואם אינו שוכב עליו ונתן אמי מסוח
29 לעבד - זו מודת סודם, נמצא שעל כרחו עריך
30 למסור לעבדו, היינו ארון לעצמו.
גאלתו

46 **לך אלא לך, שנאמר "לך"**. ולא לך צדק אלא לך תושב, שנאמר "גר תושב". והוא נכרי. כשהוא אומר "עמך"
ה

גאולתו גמר - נראה לרבינו תם דלא מורה שיה גמרה היא אלא גלו מילת בעלמא דהא. יאנו גירה נגמרה היא - אם כן מאי קאמר? ואי לטמא לקלא אמרינן לחומרא לא אמרינן? הוה כין דרבי גירה שיה - בין לקולא בין לחומרא אית לן מילתך דאין מורה שיה למתנה. וכן ממשע לגמיה דבי בני ערי חומה קאמר "הדיבא דגלי" -

גלי, הדיבא דלא גלי - לא גליה, ואי גמרה שיה ויהא - אפילו הדיבא דלא גלי נמי. **איתביה** - פירושו: מסיפא, דקתי: מוכר בית בבתי ערי חומה יוכיח, שאינו לוח וגואל וגואל לחצאין, ואם תאמר: מאי פריך לרבי שמעון? דילמא דך ברייתא אתאי בוחתה דרבי שמעון, הוא דקאמר לעיל גבי בתי ערי חומה שלוח וגואל לחצאין - דיינו בטר דרבי לן קרא במוקדשי' שאם גאל יגואל, אבל דך

1 **וה הנמכר לעבודה ורה עצימה** - אמר ליה: **התם**
2 **הא אהרריה קרא**, דתני דבי רבי ישמעאל: **הואיל**
3 **והקף זה ונעשה פומך לעבודה ורה אימא: לדיחי**
4 **אכן אחר הנפול** - תלמוד לומר "אחרי נמכר גאולה" **תורה לו אחר מאהו ונאלמו" - ואימא: "גאולה**
5 **תורה לו" - כי היכי דלא ליפגע בין הנכרים, הא**
6 **לענין פרוין - נחמור עליה, מדרבי יוסי ברבי הנינאי!**
7 **אמר רב נחמן בר יצחק: תרי קראי פתיבי פתיב**
8 **אם עוד רבות וכתוב "ואם מעט נשאר פשינים", וכי יש פשינים מרובות ויש פשינים**
9 **מועטות? אלא: בתרבה פספו - מ'מספף מקתו"ו, נתמעט פשינו" - "כפי שנינו" - ואימא, אי**
10 **קאמר: היכא עבד תרי ופש ליה ארבע - נתיב ליה ארבע "מ'מספף מקתו"ו, עבד ארבע**
11 **ופשו ליה תרתי - נתיב תרתי "כפי שנינו"? - אם כן כתובו קרא "אם עוד רבות פשינים"**
12 **"אם מעט נשאר פשינים", מאי "בפשינים" - בתרבה פספו פשינים - מ'מספף מקתו"ו, נתמעט**
13 **פספו פשינים - "כפי שנינו". אמר רב יוסף: דרשניהו רב נחמן בר יצחק להני קראי פסיני.**
14 **(סוין: עבד בית חצאין בית עבד קרובים) בעא מיניה רב הונא בר חנינא מרב ששת: עבד**
15 **עבדי הנמכר לרביי נגאל לחצאין או אינו נגאל לחצאין? "גאלתו" "גאלתו" משדה אחוזה**
16 **גמר: מה שדה אחוזה אינו נגאל לחצאין - אף האי נמי אינו נגאל לחצאין, או דילמא:**
17 **לקולא - אמרינן, לחיורא - לא אמרינן? - אמר ליה: לאו אמרת התם: נמכר - כולו ולא**
18 **חציו, הכי נמי - "נגאל" - כולו ולא חציו. - אמר אביי: אם תימצי לומר נגאל לחצאין -**
19 **משפחת לה לקולא לחומרא; לקולא: וגינהי במאה, יתב ליה תמישין, פלגא דדמי, ואשבה**
20 **וקם על מאותן, ואי אמרת נגאל לחצאין - יתיב ליה מאה ונפיק, ואי אמרת אין נגאל לחצאין**
21 **ידיב ליה מאה וחמישין ונפיק, - והאמרת: בתרבה פספו - מ'מספף מקתו"ו" - בגון דאוקיין**
22 **גון ואוקיין, משפחת לה לחומרא: וגויה במאה, יתיב מאה, פלגי דדמי, ואיכפן וקם על**
23 **מאה; אי אמרת נגאל לחצאין - יתיב ליה חמישין ונפיק, ואי אמרת אין נגאל לחצאין - הקך**
24 **מאה פקדון גינהו גביה, יתיב להו גינהיה ונפיק, בעא מיניה רב הונא בר חנינא מרב ששת:**
25 **המוכר בית בבתי ערי חומה, נגאל לחצאין או אינו נגאל לחצאין? "גאלתו" "גאלתו" משדה**
26 **אחוזה גמר: מה שדה אחוזה אינה נגאלת לחצאין - אף האי נמי אינו נגאל לחצאין, או**
27 **דילמא: היכא דגלי - גלי, היכא דלא גלי - לא גלי? - אמר ליה: ממודרשו של רבי שמעון**
28 **נשמע שלוח וגואל, וגואל לחצאין. דתניא: "אם גאל יגאל" - מלמד שלוח וגואל, וגואל**
29 **לחצאין. אמר רבי שמעון: מה פועם - לפי שמיצינו פמוכר שדה אחוזה שיפח פחו, שאם**
30 **הגיע יובל ולא נגאלה - חזרת לבעליה ביובל, הורע פחו - שאינו לוח וגואל וגואל לחצאין.**
31 **מקדשי, שהורע פחו, שאם הגיע יובל ולא נגאלה - יוצאה לפניהם ביובל, ופה פחו שלוח**
32 **וגואל וגואל לחצאין, האי מוכר ערי חומה נמי, הואיל והורע פחו, ושיאם במאה**
33 **לו שנה חמימה ולא נגאלה תרלט - ופה פחו שלוח וגואל, וגואל לחצאין. איתביה: "אם**
34 **גאל יגאל" - מלמד שלוח וגואל, וגואל לחצאין, שכולו, והלא דין הוא; ומה מוכר שדה**
35 **אחוזה, שיפח פחו, שאם הגיע יובל ולא נגאלה חזרת לבעליה ביובל - הורע פחו שאין**
36 **לוח וגואל וגואל לחצאין, מקדשי, שהורע פחו, שאם הגיע יובל ולא נגאלה יוצאה לפניהם**
37 **ביובל - אינו דין שהורע פחו, שאין לוח וגואל וגואל לחצאין? מה למוכר שדה אחוזה**
38 **שכן הורע פחו ליגאל מיד, תאמר במקדשי - שיפח פחו ליגאל מיד, מוכר בית בבתי**
39 **ערי חומה יוכיח, שיפח פחו ליגאל מיד - ואין לוח וגואל וגואל לחצאין! - לא קשיא;**
40 **הא**

1 זה הנמכר לעבודה ורה עצימה - לחטוב עצים ושאר עצרים, ולא לשם אלוהות. הא
2 אהרריה קרא - לכל ישראל, לרום עליו, ליהוי איהו הגאל - אדרבה, הוא
3 תהא לו גאולה. רבות כשנים - משמע שיהא רבוי בשנים, וכי אפשר לחיות מרובות על
4 שש או מעטות? אלא - הכי קאמר: אם יש רבי דמי, שנתיבה בתוך שנים הללו, בן
5 שהשית: "מספף מקתו"ו - חטוב כמשת
6 קניה, להקל. נתמעט כספו - בתוך שנים הללו,
7 חשוב אותו כפי דמי שניו על עכשיו. נתיב ליה
8 ידמי ארבע שנים. ולא איירי קרא אל השבחים
9 ולא בהכסף. לחצאין - הגיע ידו לדמי חצי
10 גרעונו, יתנו, ומעט חצי שניו מעלי. או אין
11 נגאל - כלל, אלא אם כן מצא כדי גאולה.
12 אחוזה - כתיב בה "ומצא כדי גאולתו"
13 ולא לחצאין, והכא דהוי חומרא - אמרינן דאין
14 כתיב "כדי" או דילמא לקולא אמרינן -
15 גאולת חצאין יש בה להקל ולהתמיד
16 בלדקמהי. והכא דהוי קרא לגביה - אמרינן
17 דגאל, והכא דהוי חומרא - אמרינן דאין
18 נגאל. דיאמר רבא גבי השבחי דהכסף, ואדילק
19 לקולא. לאו אמרת - לעיל (יהא): גינהו חמש
20 מאות ששה אף - לרבי רבא איתו נמכר.
21 אלמא: "ונמכר" - כולו ולא חציו משמע. ודא
22 נמי, דתביב (ויקרא פה) "אישגה ידו וגאל" -
23 כולו ולא חציו משמע. משכחת לה לקולא -
24 דהויא לה הגאולה קולא גביה, לטובה,
25 ומשכחת לה לרעונו. וגויה כפאה - קטא
26 במנה. ודיב ליה האי דהי עבד רבא הכי מוכר
27 בגאולת חציו. ואי אמרת רבי גאולה, כי איש
28 ור תו לרשות דמריה איירי אלא פליגה. ואם
29 בא בעשוי לגמור פרוינו - היב ליה מאה
30 תפיק. ואי אמרת איתו נגאל - אימך כולה
31 ברשות דמריה; ודיב ליה מאה וחמישין. והא
32 אמרת נתיבה כו' - והדיבא דנשבה אן
33 מתחייב לו אלא כשתמך קמחתי. ואוקיין
34 ואיירי - שקדוהו במאתים, והוא רועד על מנת
35 וחביב לפי שניו, ונתן לו חמש, ולא
36 הספיק לגמור פרוינו עד שהוקף ועמד על
37 מאתים. דכי גרסין במספא: ואי אמרת אית
38 נגאל לחצאין גמי מאת פקדון גינהו יתיב היב
39 ליה גינהיה תפיק. ולא גרסין: והא אמרת
40 נתמעט כספו כו' - ואי אמרת איתו נגאל
41 לחצאין - לא קאן אהרון בתורת גאולה,
42 ועשוי בהספיק - הוא עומד כולה פלוגה,
43 והקף וזיו הוו פקדון גביה. ודיב להו גינהיה
44 תפיק. המוכר בית בעיר חומה - שהוא נגאל
45 עד שנה ולא יותר. ויחסי (כו), ואשמינן בשגאל
46 דמי בתוך שנה - ומפריק פליגה, או לא?
47 גאולה - "מימם תהיה גאולתו", ויחסי גלי -
48 בכדי ואחתי - למומרא דכולה גאולה בענין -
49 גלי. ויחסי - רלא כתיב בה "כדי" אי מייחתי
50 ליה. שלח - אם אק לו לוח מאתיים וגואל.
51 מה שאין כן מוכר בשרה חומה, ובעיק
52 חשקין דיד' (ויקרא פה), ואשמינן בני שגאל
53 לחצאין. ואם גאל יגאל - במקדשי שדה אחוזה.
54 לפי שמינינו כו' - רבי שמעון דרש טעמא
55 דקרא בכל דוכתא (בבא מציעא פסוקא), ודא
56 נמי דייב טעמא דלקרא. ואשמינן דהקפדיה
57 תורה לחזור שלא תפקע אחוזה מיושיה, לפי
58 שיה פחו מוכר שאין נחלוה נפקעה, שהרי חזרת לו ביובל - לפיכך לא חש ליפוח פחו ללוות ולגואל לחצאין. ואמרינן, שמינינו (ויקרא
59 כו) "זהה שהיה בעאחו ביובל קדש וגו'" ומתחלק לכתובים - ישיב החבות פחו בתחלת פרוינו, ללוות ולגואל לחצאין. ומכאן אית לן לימנעו נמי מוכר בית בבתי ערי חומה, ודא
60 וגואל וגואל לחצאין שהרי הורע פחו לחילט במוס שנה ולא יצא ביובל. איתביה - דקתיני סיפא: מוכר בית בבתי ערי חומה יוכיח, שאין לוח וגואל לכו', מוכר בית אחוזה הורע פחו
61 ליגאל פחו - עד שתוא שניו שנים ביד הלוהק, כדכתיב (שם פה) "במספר שני תבואות ימכור לך" - אן מכירה פחוחה ששניו שנים מעת לעת, ואיך כן כאלא בנרקען כסף, כדכתיב
62 (שם) "לפי רוב השנים" וחסבי אתו נמימכר" וגו', כמה שנים החובל משלקה עד החובל שהיה עתיד לחזורי לבעלים - עשרים שנה, ודמיה - עשרים מנה, הרי שקניתי תבואות כל
63 שנה במנה. וכן יורע לכל שנה שאכלה לא יפלוהו.

מוֹתֵיב רַבִּי יוֹסִי בֶּן שְׂאוּל לְרַבִּי: וְהִתְנִינוּ: הִתְרוּבִין – עַד שְׁלֹא בִינְסֵן לְרֹאשׁ הַגָּג. אָמַר לִיה: לֹא תִתִּיבִינִי חֲרוּבִין, חֲרוּבִין – מֵאֲכַל בְּהֶמְהָ הֵן. עַל דַּעְתֵּיהָ דְרַב, מַה בֵּין הוּא, מַה בֵּין בְּנִי? הוּא, עַל יְדֵי שֶׁהוּא תְלוּי בְּמוֹקְצָה – אָסוּר. בְּנִי, עַל יְדֵי שְׂאוּיָן תְלוּיִן בְּמוֹקְצָה – מוֹתֵרִין.

נִיחָא בְנִי. וּבְנֵי בֵיתָ? וְאִין לָהּ עֲלִיּו מוֹזוֹנוֹת?

[דף י"ג ע"א]

כְּמֵאן דְאָמַר: אִין מוֹזוֹנוֹת לְאִשָּׁה דְבַר תּוֹרָה. כְּהֵדָא דְתַנִּי: אִין בֵּית דִּין פּוֹסְקִין מוֹזוֹנוֹת לְאִשָּׁה מִדְּמֵי שְׂבִיעִית. אָכֵל נִיזוֹנָת הִיא אֲצֵל בַּעֲלָהּ שְׂבִיעִית.

וַיַּעֲשׂוּ אוֹתָהּ כְּפּוֹעֵל שְׂאוּיָן יָפָה שְׁוֹה פְּרוּטָהּ וְיָפָה שְׁוֹה פְּרוּטָהּ הִדָּא אָמְרָה: שְׁלֹא עֲשׂוּ אוֹתָהּ כְּפּוֹעֵל שְׂאוּיָן יָפָה שְׁוֹה פְּרוּטָהּ. אָפִילוּ כְּמֵאן דְאָמַר: אִין לָהּ עֲלִיּו מוֹזוֹנוֹת, אִין לָהּ עֲלִיּו בֵּית דִּירָה? כְּהֵדָא דְתַנִּי: אֲנָשִׁים שְׂשִׁיתָפוּ שְׁלֹא מִדַּעַת הַנָּשִׁים – שִׁיתָפוּן שִׁיתָפוּ. נָשִׁים שְׂשִׁיתָפוּ שְׁלֹא מִדַּעַת אֲנָשִׁים – אִין שִׁיתָפוּן שִׁיתָפוּ.

תַּנִּי: וְכוּלָן שְׂנַכְנָסוּ מִשְׁדָּה לְעִיר – נְטַבְלוּ.

מִתְנִיתָא – דְרַבִּי דְתַנִּי: הִבִּיא תְאֵנִים מִן הַשְּׁדָה לְאוֹכְלָן בְּחֶצֶר שְׂאוּיָה מִשְׁתַּמְרַת, וְשָׁכַח וְהִכְנִיסֵן לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, אוֹ שֶׁהִכְנִיסוּם הַתִּינִיקוֹת – הָרִי זֶה מִחֻזְרִין לְמִקְוָה, וְאוֹכֵל. לֹא אָמְרוּ אֵלָּא שׁוּגְג, הָא מוּזֵד – אָסוּר. מֵאן תְּנִיתָה? רַבִּי דְתַנִּי: הִבִּיא תְאֵנִים מִן הַשְּׁדָה וְהַעֲבִירֵן לְחֻצְרֵוֹ לְאוֹכְלָן בְּרֹאשׁ גָּג – רַבִּי מְחֻיִב, רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.

[דף י"ג ע"ב]

הוּי, מֵאן דְתַנָּא: הַמַּעֲבִיר תְאֵנִים בְּחֻצְרֵוֹ לְקֻצוֹת, הָא לֹא לְקֻצוֹת – תֵּיב.

רַבִּי עוּלָא בַר יִשְׁמַעֵאל בְּשֵׁם רַבִּי לְעוֹזַר: רַבִּי וְרַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי יְהוּדָה הָיוּ מְכַנְסִין אֶת הַכִּלְפָּלָה לְאַחֲרֵי הַגָּגוֹת. רָאָה אוֹתָן רַבִּי יוֹדָה בִּי רַבִּי אֶלְעָאי, אָמַר לְהוֹן: רֵאוּ מַה בִּינְיָכֶם לְרֹאשׁוֹנִים! רַבִּי עֲקִיבָה הָיָה לֹמַח שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין בְּפְרוּטָה בְּשִׁבִיל לְעֶשֶׂר מִפֶּל מִיָּן וּמִיָּן, וְאַתֶּם מְכַנְסִין אֶת הַכִּלְפָּלָה לְאַחֲרֵי הַגָּגוֹת.

מַה לִּי לְאַחֲרֵי הַגָּגוֹת? אָפִילוּ הִכְנִיסֶם בְּחֻצְרֵוֹ לְאוֹכְלָן בְּרֹאשׁ גָּג! וְלֹא רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי יְהוּדָה הִיא? בְּגִין רַבִּי דְהוּהוּ עֵימִיה.

הַכּוֹתֵן חֵד סְבָא, אָמַר לוֹן: יְהִבּוּן לִי אֶתְוֹן? אָמְרוּן לִיה: אִיזֵן! אָמַר לוֹן: לְאַבּוּכוֹן דְבִשְׂמִיָא לֹא יְהִבִּיתוּן, אֵלָּא לִי?

רבי יוחנן – כָּרְבִי. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר לָקִישׁ – כָּרְבִי יוֹסִי בִּי רַבִּי יוּדָה? רַבִּי יוֹחָנָן – כָּרְבִי, אֲפִילוּ דִּי־סַבּוֹר
 כָּרְבִי יוֹסִי בִּי רַבִּי יוּדָה, הוֹמֵר הִיא בְּשֵׁבֶתָה, שֶׁכֵּן נִשְׁרָיִם שְׁנִשְׁרָוּ מֵאִילֵיהֶן – אֲסוּרִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 לָקִישׁ – כָּרְבִי יוֹסִי בִּי רַבִּי יוּדָה. אֲפִילוּ דִּי־סַבּוֹר כָּרְבִי, הוֹמֵר הִיא בְּחֶצֶר בֵּית שְׁמִירָה, דִּיאָמַר רַבִּי

[דף י"ד ע"א]

יוֹחָנָן; מָקָה וְחֶצֶר וְשֵׁבֶתָה – אֵינָן תּוֹרָה. רַבִּי אִימִי בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: הַמְהוֹר שֶׁכּוֹלֵן – זֶה
 חֶצֶר בֵּית שְׁמִירָה. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי: הָיוּ לוֹ שְׁתֵּי חֲצִירוֹת, אַחַת בְּמַגְדָּלָא, וְאַחַת
 בְּמֵיבְרֵיא, הֶעֱבִירוּ בּוֹ שֶׁכְּמַגְדָּלָא לְאוֹכְלָן בּוֹ שֶׁבְּמֵיבְרֵיא, מִכִּיּוֹן שֶׁהֶעֱבִירוּ דֶרֶךְ הַיֵּתֶר – מוֹתֵר.

אֲתֵיָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי כָּרְבִי יוֹסִי בִּי רַבִּי יוּדָה, וְרוּבַה מִן דְּרַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי יוּדָה, מַה דִּיאָמַר
 רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי יוּדָה – בְּעוֹמֵד בְּמָקוֹם פְּטוּר. מַה דִּיאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִאי – בְּעוֹמֵד בְּמָקוֹם
 חַיִּיב. מִכִּיּוֹן שֶׁהֶעֱבִירוּ דֶרֶךְ הַיֵּתֶר – מוֹתֵר.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר – דְּרוּבָא מִן תְּרוּוִיהוֹן. דְּרַבִּי לִיעֶזֶר אָמַר: מִכִּיּוֹן שֶׁהִתְחִיל בְּהֵן דֶּרֶךְ הַיֵּתֶר – מוֹתֵר.

נִיחָא לֹא מִן הַסֵּל וְלֹא מִן הַקּוּפָה, וְלֹא מִן הַמוֹקְצָה? בְּמַה דְּתִימַר תַּמּוּן: מְלַקֵּט אַחַת אַחַת וְאוֹכֵל. וְאִם
 צִירַף – חַיִּיב, וְאָמַר אוּף הֶכָּא בְּנֵי אָמַר רַבִּי יִצְחָק: מוֹקְצָה עָשׂוּ אֹתָהּ כְּמוֹצוֹרָה.

תַּנִּי דְבֵי רַבִּי: אוֹכֵל כְּדָרְכוּ וּפְטוּר.

רַבִּי יוֹנָה בְּעֵי: מַה נֵּן כְּנִימִיּוֹ? אִם כְּשִׁשְׁכְּרוּ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּזוּתִים, כֹּל עִמּוֹ מוֹדִי שֶׁהוּא אוֹכֵל כְּדָרְכוּ
 וּפְטוּר. וְאִם שִׁשְׁכְּרוּ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּגוּפָן שֶׁל זֵיתִים – כֹּל עִמּוֹ מוֹדִי שֶׁהוּא אוֹכֵל אַחַת אַחַת וּפְטוּר,
 וְאִם צִירַף – חַיִּיב! אֵלֶּא כִּי נֵן כְּנִימִיּוֹ, כְּשִׁשְׁכְּרוּ לְנַכֵּשׁ עִמּוֹ בְּזוּתִים. מִן דְּבִתְרָה, לְנַכֵּשׁ עִמּוֹ בְּבִצְלִים.
 אָמַר לוֹ: "עַל מִנַּת לוֹכֵל יֶרֶק" – מְקַרְטֵם עֲלָה עֲלָה וְאוֹכֵל. וְאִם צִירַף – חַיִּיב.

רַבִּי חֲגַיִי שְׁאַל לְחֶבְרֵיא: מַהוּ אֵהֶן פְּטוּר דְּתַנְיָנִן הֶכָּא? אָמַר לֵיה: מִשּׁוּם אוֹכֵל עֲרָאֵי בְּשֻׁדָּה וְהוּא
 פְּטוּר. אָמַר לוֹ: וְכָא אֲתִינָן מִתַּנִּי מִשּׁוּם אוֹכֵל עֲרָאֵי בְּשֻׁדָּה וְהוּא פְּטוּר? אֵלֶּא מִשּׁוּם הַכְּקַר, שֶׁכֵּן אִם
 הַכְּנִיבֵי לְבֵיתוֹ – פְּטוּר. דְּתַנִּי: מְצָא

[דף י"ד ע"ב]

כֹּלְכָלָה מִחֻפָּה בְּעֵלִין – אֲסוּרָה מִשּׁוּם גָּזֵל, וְחִיבָתָה בְּמַעֲשֵׂרוֹת. אֲסוּרָה מִשּׁוּם גָּזֵל – מִשּׁוּם דְּבַר שְׁיִישׁ
 בּוֹ סִימְנִין. וְחִיבִיבֵין בְּמַעֲשֵׂרוֹת – שְׁעֵד עֲכָשְׁיוּ דַעַת בְּעֵלִים עֲלֶיהָ. עַד הֵיכִיּוֹ? עַד כְּדִי שִׁיכּוֹל לְתַרוּם
 מִן הַמוֹבְחָר. לֹא הָיָה יָכוֹל לְתַרוּם מִן הַמוֹבְחָר – עוֹשֶׂה אֹתָהּ דָּמִים וְאוֹכְלָהּ.

רַבִּי יוֹנָה בְּעֵי: דָּמִים מַהוּ שְׁיִטְבְּלוּ בְּמִקְחָהּ? אִי מֵאֲחֵר שֶׁהֶבְעֵלִים מוֹצִיאִין אֹתָהּ – לֹא נִטְבְּלָהּ?

רבי מנא בעי: הַנֶּעַע עֲצֻמָּד! שְׁהִיתָה נְתוּנָה בְּפִיו, לֹא נִמְאָם הוּא? יָכוֹל הוּא לְהַחְזִירָה? אִם אֹמֵר אֶת בָּן, לֹא נִמְצָא אוֹכֵל טָבֵל לְמַפְרָע? הֲדָא אֲמַרְה: דְּמִים – בְּמִקְחָ הֵן.

מִצָּא בְּלִבָּלָה, בְּמִקּוּם שֶׁהָרוּב מִכְּנִיסִין לְשׁוּק – אָסוּר לֹכֵל מִמֶּנָּה עֲרָאֵי, וּמִתְקַנָּה דְּמֵאֵי. בְּמִקּוּם שֶׁהָרוּב מִכְּנִיסִין לְבֵיתִים – מוֹתֵר לֹכֵל מִמֶּנָּה עֲרָאֵי, וּמִתְקַנָּה וְדֵאֵי. מִחֲצָה עַל מִחֲצָה – מִתְקַנָּה דְּמֵאֵי. מִכְּנִיסָה לְבֵית – מִתְקַנָּה וְדֵאֵי.

רבי יונה בעי: דְּמֵאֵי מַהוּ שְׂיִטְכּוּל לְוֵדֵאֵי? אִם אֹמֵר

[דף ט"ו ע"א]

אֶת בָּן, לֹא נִמְצָאתָ מְקַדִּים!

רבי יוסי בי רבי בון, רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחנן: צְרִידָה לְהַתְּנִית וְלוֹמַר: "אִם מֵאוֹתָן שְׂמִכְנִיסִין לְשׁוּק הִיא – מַה שְּׁעִשִּׂיתִי עִשׂוּי. וְאִם לֹא – לֹא עִשִּׂיתִי כְּלוּם!" שְׁלֹא תִּהְיֶה מֵאוֹתָן שְׂמִכְנִיסִין לְבֵיתָ, וְנִמְצָאתָ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר טְבוּלָה לְתְּרוּמָה גְּדוּלָּה.

מִחֲצָה עַל מִחֲצָה בַּשָּׂדֶה – מִתְקַנָּה דְּמֵאֵי. מִכְּנִיסָה לְבֵית – מִתְקַנָּה וְדֵאֵי.

וְחָשׁ לֹמַר שְׂמֵא מֵאוֹתָהּ שְׂמִכְנִיסִין לְשׁוּק הִיא, וְנִמְצָאתָ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה טְבוּלָה לְתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר! אָמַר רַבִּי מַתְּנִיָּה: בְּקוּרָא שָׁם עַל מַעֲשְׂרוֹתָיו.

עַד בְּדוֹן דְּבַר שְׁאִין לוֹ גִּרְזוֹ, אֲכָל דְּבַר שְׁיֵשׁ לוֹ גִּרְזוֹ – מִפְּרִישֵׁי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר, וְאִין צְרִידָה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה.

כִּהְדָּא דִּתְנִי: מִצָּא פִירוֹת מְמוּרְחִין בַּשָּׂדֶה, כְּמוֹנְסִין – אָסוּרִין מִשׁוּם גְּזֵל. מְפוּזְרִין – מוֹתְרִין מִשׁוּם גְּזֵל. בֵּין כֶּד וּבֵין כֶּד – תֵּיבִין בְּמַעֲשְׂרוֹת, וּפְטוּרִין מִתְּרוּמָה גְּדוּלָּה, שְׂאֵי אֲפֻשֵׁר לְגִרְזוֹן שְׁתִיעֵקֵר, אֲלֵא אִם בֶּן נִתְרַמָּה תְּרוּמָה גְּדוּלָּה.

מַעֲשְׂרוֹת מַהִיכֵן נִימְלוּת, מִן הַבַּיִת אוֹ מִן הַשָּׂדֶה? נִישְׁמַעִינָה מִן הֲדָא: חֶבֶר שְׁמַת וְהַנִּית מְגוּרָה מְלֵאָה פִירוֹת, אֲפִילוּ בּוֹ בַּיּוֹם הַכְּנִיסִין – הֲרֵי אֵלּוּ בְּחֻזְקַת מִתְּקַנָּים. וְאֲפֻשֵׁר שְׁלֹא נִמְרַפָּה דַּעְתּוֹ שְׁעָה אַחֲרָה! אָמַר רַבִּי בּוֹן בַּר חֵיָא: תִּפְתֵּר, שְׁמַת מִתּוֹדַי יִישׁוּב.

רבי חנינא בשם רבי פנחס שמע לה מן הכא: עִישׂוּר אַחַר שְׁאֲנֵי עֲתִיד לְמוּד – נִתְּנוּ לְעִקְבָּה בֶּן יוֹסֵף שְׂיֻזְכָּה בּוֹ לְעַנְיִים. הֲדָא אֲמַרְה: מִן הַבַּיִת.

רבי חייא בר אבא שמע לה מן הכא: מִי שְׁהִיו פִירוֹתָיו בְּמְגוּרָה, וְנִתְּנוּ מֵאָה לְכֹן לְוֵי וְסָאָה לְעַנְיֵי. הֲדָא אֲמַרְה: מִן הַבַּיִת.

רבי אבא מרי שמע לה מן הכא: (דברים כו, יג) **מִן הַבַּיִת** – זו חֶלֶת. הֲדָא אֲמַרְה: מִן הַשָּׂדֶה.

[דף ט"ו ע"ב]

מתני' מֵצֵא קְצִיצוֹת בְּדֶרֶךְ, אֲפִילוּ בְּצַד שְׂדֵה קְצִיצוֹת. וְכֵן תֵּאָנָה שֶׁהִיא נוֹטָה עַל הַדֶּרֶךְ, וּמֵצֵא תַּחְתֶּיהָ תֵּאָנָים – מוֹתָרוֹת מִשּׁוּם גָּזֵל וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת.

הַזֹּתִים וְהַחֲרוֹבִיּוֹן – חֲטִיבִין. מֵצֵא גְרוֹגְרוֹת, אִם דָּרְסוּ רוֹב בְּנֵי אָדָם – חֲטִיב. וְאִם לֹא – פְּטוּר. מֵצֵא פְּלָחִי דְבִילָה – חֲטִיב. בְּיָדוּעַ שֶׁהֵן מְדַבֵּר הַגָּמוּר.

הַחֲרוֹבִיּוֹן עַד שֶׁלֹּא בִּינְסָן לְרֵאשׁ גָּגוּ – מוֹרִיד מֵהֵן לְבַחֲמָה וּפְטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתָר.

גמרא אָמַר רַבִּי יוֹנָה: לֹא אָמְרוּ אֱלָא לְדֶרֶךְ. הֵא בֵּינוּ לְבִין חֲבִירוֹ – לֹא. אָמַר רַבִּי יוֹנָה: וְהוּא שֶׁמֵּצֵא זֵיתִים תַּחַת זֵיתִים, וְחֲרוֹבִיּוֹן תַּחַת חֲרוֹבִיּוֹן. אֲבָל אִם מֵצֵא זֵיתִים תַּחַת חֲרוֹבִיּוֹן, וְחֲרוֹבִיּוֹן תַּחַת זֵיתִים – לֹא בְּדֵא.

וְלֹא בְּכַתִּים הֵן נִדְרָסוֹת? אָמַר רַבִּי בּוֹן בַּר חֲטִיב: תַּפְתָּר שָׂרוּב דוֹרְסִין בְּשָׂדוֹת.

רַבִּי זְעִירָא בְּעָי: וְאִינָה נִיבְרַת אִם דְּרוֹסָה הִיא אִם אִינָה דְּרוֹסָה? אָמַר רַבִּי שְׂאוּל: פְּעָמִים שֶׁהִיא פּוֹקַעַת תַּחַת הַגִּלְגַּל וְהִיא דְּרוֹסָה, וְהִיא נִרְאִית שְׂאִינָה דְּרוֹסָה. פְּעָמִים שֶׁתִּרְגַּל דוֹרְסָתָהּ, וְהִיא אִינָה דְּרוֹסָה, וְנִרְאִית בְּדְרוֹסָה.

אָמַר רַבִּי לְעֹזֵר: הֲדָא דְּתִימָא בְּמָקוֹם שֶׁבוֹלֵם דוֹרְסִים בְּשָׂדוֹת, אֲבָל בְּמָקוֹם שָׂרוּב דוֹרְסִין בְּשָׂדוֹת, אוֹתָן שֶׁדָּרְסוּ [בְּבִית], אוֹתָן הַמִּיעוּט שֶׁעֲתִידִין לְדָרוֹם – מֵצִטְרָפִין.

[דף ט"ז ע"א]

אֵית תַּנְיִי תַּנְיִי: לְפִי שְׂאוּן שֶׁבַחֵו שֶׁל תַּלְמִיד חָכֵם לְהִיזוֹת אוֹכַל בְּשׁוּק. כְּהָדָא רַבִּי לְעֹזֵר בַּר רַבִּי שְׂמַעוֹן הָוָה אֲכִיל בְּשׁוּקָא, חַמְתִּיָּה רַבִּי מֵאִיר, אָמַר לִיה: בְּשׁוּקָא אֵת אֲכִיל? וּבַטַּל גְּרַמִּיָּה.

הַלְכָה ג'

מתני' וְאִיזָה הִיא חֶצֶר שֶׁהִיא חֲטִיבַת בַּמַּעֲשָׂרוֹת? רַבִּי יִשְׁמַעְיֵאל אוֹמַר: חֶצֶר הַצּוֹרֵית שֶׁחַבְלִים נִשְׁמָרִים בְּתוֹכָהּ.

רַבִּי עֲמִיאָב אוֹמַר: כָּל שֶׁאֶחָד פּוֹתַח וְאֶחָד נוֹעַל – פְּטוּרָה.

רַבִּי נְחֵמְיָה אוֹמַר: כָּל שְׂאוּן אָדָם בּוֹשׁ מִלְּאֲכוֹל בְּתוֹכָהּ – חֲטִיבַת.

רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: כָּל שֶׁנִּכְנָם לָהּ וְאִין אוֹמַר לוֹ: "מָה אַתָּה מְבַקֵּשׁ בְּתוֹכָהּ" – פְּטוּרָה.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: שְׁמֵי חֲצִירוֹת זוֹ לְפָנִים מוֹז, הַפְּנִימִית – חֲטִיבַת, וְהַחִיצוֹנָה – פְּטוּרָה. הַגְּנוֹת – פְּטוּרִין, אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁל חֶצֶר חֲטִיבַת.

בית שער ואכסדרה ומרפסת – הרי אלו פחצור. אם תייבת – הויכין, ואם פטורה – פטורין.
הצריפין והבורגנין והאליקטיות – פטורין. סוכת גינוסר, אף על פי שיש בה ריחים ותרגולין –
פטורין.

סוכת היצרים, הפנימית – התיבת, והחיצונה – פטורה. רבי יוסי אומר, כל שאינה דירת החמה
ודירת הגשמים – פטורה.

סוכת החג בחדג – רבי יהודה מחייב, וחכמים פוטריין.

[דף ט"ז ע"ב]

גמרא איזו היא חצר. תני רבי ישמעאל: כל שהשומר יושב על פתחה ומשמור.

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: בולחון מן הבית למדו. בית – מובל דבר תורה, אמר (וברים
כו, יא) **בערתי הקדש מן הבית.**

שמעון קומי רבי יוחנן, אמר לון: הלכה כדברי בולחון לתחמיר. ולמה לא אמרינן ליה משמיה?
דליתיה מילתא דרבי יוחנן פליגא על מילתא.

תני רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי עקיבה: כל שאחד פותח ואחד נועל – פטור.

בשני שותפין. לא בשני דיורין. מה בין שותף, מה בין דיור? בשם שהשותף ממהה, כך הדיור
ממהה. אמר רבי יונה: בכעל הבית ודיורו – היא מתניתא, בעל הבית ממהה על ידי דיור, ואין
דיור ממהה על ידי בעל הבית.

עליה שמעון קומי רבי יוחנן: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה.

רבי יונה אמר, זעירא ורבי אימי, תריהון בשם רבי יוחנן: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי
עקיבא.

אמר רבי אימי: הורי רבי יוחנן באילין דבי רבי אימי: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה.
רבי בון בר חייא בעי קומי רבי זעירא: מה בא רבי יהודה להוסיף על דברי רבי עקיבה רבוי? אמר
לון: לא כלום.

אמר רבי לעזר: לנג מבוצר לאור חצר – היא מתניתא! מפיון שהעבירו דרף חצר – לא נמבלו?
תפתר, אי כרבי יוסי בי רבי יודה, אי כרבי, בשהיה דעתו לעשותו מוקצה, ונמלקה שלא לעשותו.

אמר רבי אבין: והוא שיהא בנג ארבע על ארבע. מה הבית – אינו מובל עד שיהא בו ארבע על
ארבע, אף חג – אינו פוטר עד שיהא בו ארבע על ארבע.

דְּתַנִּי: בֵּית שְׁאִין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת – פְּטוּר מִן הַמְּזוּזָה, וּמִן הַמַּעֲקָה, וּמִן הַעִירוּב, וְאִינוּ מוּבָל לַמַּעֲשָׂרוֹת, וְאִין עוֹשִׂין אוֹתוֹ חִיבוּר לְעִיר, וְהַגּוֹדֵר מִן הַבַּיִת – מוֹתֵר לִישֵׁב בּוֹ, וְאִין נוֹתְנִים לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת לְפָנָי פְּתָחוֹ, וְאִין צְמִית בַּיּוֹבֵל, וְאִינוּ מְטַמְּא בַּנְּגָעִים, וְאִין הַכְּעָלִים הוֹזְרִין עֲלָיו מַעֲזָרְכֵי מִלְחָמָה.

מַהוּ שְׂיִטְבְּלוּ לְכַעַל הַבוֹרְגָנִין? מִן מַה דְּתַנִּי: בֵּית סֶפֶר וּבֵית תְּלִמּוּד – מוּבָלִין לְסֶפֶר וְלַמַּשְׁנָה, אָבֵל לֹא לְאַתְרִים – הִדָּא אֲמַרְה: שְׁתֵּן מוּבָלִין לְכַעַל הַבוֹרְגָנִין.

רַבִּי אֹמֵר: אַרְבַּע אַמּוֹת, אֵף עַל פִּי שְׁאִין שֵׁם אַרְבַּע דְּפָנוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אַרְבַּע דְּפָנוֹת, אֵף עַל פִּי שְׁאִין שֵׁם אַרְבַּע אַמּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אַרְבַּע אַמּוֹת וְאַרְבַּע דְּפָנוֹת. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יוֹדָה מְחַיֵּב בַּמְּזוּזָה.

מִסְתַּבְּרָא, רַבִּי יוֹדָה יוֹדֵי לְאִילֵין רַבְּנִין. אִילֵין רַבְּנִין לֹא יוֹדִין לְרַבִּי יוֹדָה. אֵף עַל פִּי שְׂיִישׁ שֵׁם אַרְבַּע אַמּוֹת וְאַרְבַּע דְּפָנוֹת – שְׁהוּא פְּטוּר מִן הַמְּזוּזָה, וְאִינוּ מוּבָל לַמַּעֲשָׂרוֹת.

הַלְכָה ד' מֵתַנִּי תַּאֲיֵנָה שְׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּחֶצֶר – אוֹכֵל אַחַת אַחַת וּפְטוּר. וְאִם צִירַף – חַיִּיב.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אַחַת בִּימִינוֹ, וְאַחַת בְּשְׂמָאלוֹ, וְאַחַת בְּפִיו.

עֲלָה לְרֵאשִׁיָּה – מִמְּלֵא חִיקוֹ וְאוֹכֵל.

גֵּפֶן שְׁהִיא נְמוּעָה בְּחֶצֶר – נוֹטֵל אֶת כָּל

[דף י"ז ע"א]

הָאֶשְׁכּוּל. וְכֵן בְּרִימוּן, וְכֵן בְּאֶבְטִיחַ; דְּבָרֵי רַבִּי מְרִפוּן. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר: מְגַרְגַר בְּאֶשְׁכּוּלוֹת, וּפּוֹרְטָ בְּרִמוּן, וְסוֹפֵת בְּאֶבְטִיחַ.

כּוֹסֶפֶר שְׁהִיא זְרוּעָה בְּחֶצֶר – מְקַרְטֵם עֲלָה עֲלָה וְאוֹכֵל. וְאִם צִירַף – חַיִּיב.

סִיאָה, וְאִיזוֹב, וְהַקּוֹרְנִית שֶׁבְּחֶצֶר, אִם הָיוּ נִשְׁמָרִים – חַיִּיבִין.

תַּאֲיֵנָה שְׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּחֶצֶר וְנוֹטָה לְגִינְהָ – אוֹכֵל בְּדָרְכּוֹ וּפְטוּר. עוֹמֵד בְּגִינְהָ וְנוֹטָה לְחֶצֶר – אוֹכֵל אַחַת אַחַת. וְאִם צִירַף – חַיִּיב.

עוֹמֶדֶת בְּאֶרְץ וְנוֹטָה בְּחוּץ לְאֶרְץ, אוֹ עוֹמֶדֶת בְּחוּצָה לְאֶרְץ וְנוֹטָה לְאֶרְץ – הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעֵינָר.

וּבְכַתִּי עָרֵי הוֹמָה – הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעֵינָר.

וּבְעָרֵי מְקֻלָּט – הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנּוֹף.

וּבִירוּשָׁלַיִם – הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנּוֹף.

גמרא תני: נותנין לו שהות לפצע בה פעם ראשונה, שנייה, שלישית.

רבי יונה בשם רבי זעירא: שאם ליקט את השנייה בתוך כדי שהות הראשונה – נמבלו שתיהן.

רבי ירמיה בעי: זרק את הראשונה למעלה מאויר עשרה, לא הספיקה לירד למטה מאויר עשרה עד שליקט את השנייה – נמבלו שתיהן?

רבי לעזר בי רבי שמעון אומר: שלש בימינו, ושלש בשמאלו, ושלש בפיו. רבי אלעזר בי רבי שמעון, על ידי דתוה אכלן – תוה משער גרמיה בן.

רבי לעזר בי רבי שמעון אזל לגביה רבי שמעון בי רבי יוסי בן לקוניא חמוי, תוה מוג ליה והוא שתי, מוג ליה והוא שתי. אומר ליה: לא שמעת מן אבוך פמה אדם צריך לגמות בכוס? אומר ליה: כמות שהיא – אחת. בצונין – שתיים. בחמין – שלש. ולא שיערו חכמים לא ביינד שהיא נאה, ולא בכוסך שהיא קטן, ולא בכריסי שהיא רחבה.

ותוה רבי יהושע בן קרחה צווח ליה: חלא בר חמרא? אומר ליה: למה את צווח לי בן? אומר ליה: עד דערקת ואזלית לך ללודקיא.

אמר ליה: ולא קוצין כסחין כפחתי? אומר ליה: ולא תיה לך לילך לסוף העולם, להניח בעל הגינה שיקיץ את קוצין.

נתגלגלה מאזליה, מהו מחורתה? כמה דתימר תמן: מחזירן למקומן ואוכל, ואוף הכא. תמן – במחזירן במקום פטור. ברם הכא – במחזירן למקום חייב. מה דמי לה? הנה עומד בראש התאנה.

מה את עבד לה? בעומד בעיר? בעומד בשדה? יבא בהדא, הנה עומד בשדה, ואמר: יודע אני שהפועלים שזכחין עומר שבמקום פלוגי, ושכחהו – אינה שכחה. הנה עומד בעיר, ואמר: יודע אני שהפועלים שזכחין עומר שבמקום פלוגי, ושכחהו – הרי זה שכחה. דכתיב (דברים כד, ט): **בשדה ושכחת, ולא בעיר ושכחת.**

[דף י"ז ע"ב]

תמן תנינן: הנה אוכל את האשכול, ונכנס מן הגינה לחצר, רבי ליעזר אומר: ונמור. ורבי יהושע אומר: לא ונמור.

רבי זעירה, רבי הויה בשם רבי יוחנן: או דרבי מרפון ברבי ליעזר, או רבי מרפון עבד עוקצת האוכל מתחילתו.

רבי אילא, רבי איסי בשם רבי יוחנן: או רבי מרפון ברבי ליעזר, או רבי מרפון עבד אכילה שתיים ושלש אכילות – באכילה אחת.

מאי טעמא דרבי ליעזר? משום שהתחיל בו בהיתר. אמר רבי נתן: לא שרבי ליעזר אומר: משום שהתחיל בו בהיתר, אלא שרבי ליעזר אומר: ומתין עד שיצא שבת, או עד שיוצא חוץ לחצירו, ויגמור.

תני בשם רבי נחמיה: חצר שהיא נעדרת – הרי היא כגניבה, אוכלין בתוכה עראי. אמר רבי שמלאי: הלכה כרבי נחמיה.

תני: זרע רובה – פטורה. נטע רובה – חייבת. אמר רב הקדא: והוא שננטעה לגוייה של חצר. הדיא ילפא מן ההיא, וזההיא ילפא מן הדיא. הדיא ילפא מן ההיא, זרע רובה – פטורה, והוא שתהא נעדרת. וזההיא ילפא מן הדיא, שאם היתה נעדרת – שהיא פטורה. והוא – שעידר רובה. הדיא דתימר: אוכל בדרכו ופטור – בעומד בגניבה. הדיא דתימר: אוכל אחת אחת ופטור, ואם צירף חייב – בעומד בחצר.

רבי ירמיה בעי קומי רבי זעירא: היתה ניטלת בדוקני?

דלמא, רבי זעירא ורבי אבא בר כהנא ורבי לוי היוז יתבין, ונהו רבי זעירא מקנתר לאילין דאגדתא, וצוח להון: סיפרי קיסמיו אמר ליה רבי בא בר כהנא: למה את מקנתר לון? שאל ואינין מוגיבין לך!

אמר ליה: מהו דין דכתיב (תהלים עז, יא): **כי חמת אדם תודך, שארית חמת תחגר**. אמר ליה: **כי חמת אדם תודך – בעולם הזה. שארית חמת תחגר – לעולם הבא.**

אמר ליה: או נימר: **כי חמת אדם תודך – בעולם**

[דף י"ח ע"א]

הבא. **שארית חמת תחגר – בעולם הזה?**

אמר רבי לוי: בשעתעורר המתד על הרשעים – צדיקים רואין מה את עושה להן, והן מודין לשמד. אמר רבי זעירא: היא הפכה והיא מהפכה, לא שמעינן מינה פלום! ורמיה בני, אול צור צור דוקניתא דהיא טבא מן בולם.

תמן תנינן: כל שהוא לפנים מן החומה – הרי הוא כבתי ערי חומה, חוץ מן השדות. רבי מאיר אומר: אף השדות. מה טעמא דרבנין? נאמר (ויקרא כה, ל): **וקם הבית**.

אין לי אלא בית, מנין לרבות בתי בדין, בורות שיחין ומערות, ומרחצאות, ושוככות, ומגדלות? תלמוד לומר: **אשר בעיר**. יכול אף השדות? תלמוד לומר: **הבית**. מה בית שהוא מיוחד שהוא בית דירה, יצאו שדות שאינן בית דירה.

מה טעמא דרבי מאיר? וקם הבית. אין לי אלא בית, מנין לרבות בתי בדין, בורות שיהיו ומערות, ומרחצאות, ושוככות, ומגדלות, והשדות? תלמוד לומר: **אֲשֶׁר בְּעִיר**.

אֲשֶׁר לוֹ חוּמָה – פרט לבית הבנוי בחומה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: כותל החיצון – הוא החומה. רבי יהודה דריש **אֲשֶׁר לוֹ חוּמָה**. רבי שמעון דריש **אֲשֶׁר ל"א" חוּמָה**. אמר רבי חיננא: והוא שעלה דרך הנוף. אכל אם עלה דרך העיקר – כבר קלטו העיקר. מתניתא – דבית שמאי היא. דבית שמאי אומרין: הכל בלפנים.

תני: החזיר את הנוף מבפנים – כולו בלפנים. ואית בהו תנייא קדמיא כבית שמאי.

הדרן עלה המעביר תאנים

פרק רביעי

מתני' הכובש, השולק, המולח בשדה – חייב.

המכמן באדמה – פטור. המטבל בשדה – פטור.

[דף י"ח ע"ב]

הפוצע זיתים שניצא מהן השרף – פטור. הפוחט זיתים על בשרו – פטור. ואם סחט ונתן לתוך ידו – חייב.

המקפא לתבשיל – פטור. ולקדירה – חייב, מפני שהוא כבור קמון.

גמרא הכובש השולק בו, אור – מובל. מקח – מובל. מלח – מובלת. תרוימה – מובלת. שבת – מובלת. חצר בית שמירה – מובלת.

דאמר רבי יוחנן: הרי מקח ושבת וחצר – אינן תורה.

רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש: המתחורר שבכולן – זו חצר בית שמירה.

הכובש, עד שיכבול כל צרכו? השולק, עד שישלוק כל צרכו?

נשמעינה מן הדא: המתכהב שיבלין באור – נטבלו. בלא כה אינן מהוסרין מלאכה על ידי האור? שנגייא היא, שהוא גמר מלאכתו. ויידא אמרה דא? המקטף שיבלין לעיסתו לאוכלן מלילות – ניטבלו. לעשותן עיסה – לא נטבלו.

כבש ושלק שלא מדעת הבגלים – תפלוונתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. דאיתפלגון, המקרח כריו של חבירו שלא מדעתו, רבי יוחנן אומר: נטבל. ורבי שמעון בן לקיש אומר: לא נטבל.

אָמַר רַבִּי יוֹדֵן: תַּמּוֹן – אֵיפֹשֶׁר לֹא שְׂלֵא לְמַרְחָה? בְּרַם הָכֵא – אֵיפֹשֶׁר לֹא שְׂלֵא לְכַבּוּשׁ.

שְׁלָקוּ בְּרִשׁוֹת הַהֶקְדָּשׁ, פְּדִאוּ וְהַכְנִיסוּ לְחֶצֶר בֵּית שְׁמִירָה, מַהוּ? עַל דַּעֲתִיהָ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ – נִמְבַּל. זו – תוֹרָה, זוֹ – אֵינָה תוֹרָה.

הַכְּנִיסוּ לְחֶצֶר בֵּית שְׁמִירָה, פְּדִי וְשְׁלָקוּ, מַהוּ? דְּבָרֵי הַכֹּל נִמְבַּל. וְכִי מַה עָשָׂה מַעֲשֵׂה בְּרִשׁוֹת הַהֶקְדָּשׁ?

הַקְּדִישׁוּ, וְשְׁלָקוּ, הַכְּנִיסוּ לְחֶצֶר בֵּית שְׁמִירָה, פְּדִי וְשְׁלָקוּ, מַהוּ? דְּבָרֵי הַכֹּל נִמְבַּל. [שְׁלָקוּ] פְּדִי וְצִימְקוּ מַהוּ? אֵין תִּימַר: הָאֹר טוֹבַל – הָאֹר

[דף י"ט ע"א]

פּוֹטַר. וְאֵין תִּימַר: אֵין הָאֹר טוֹבַל – אֵין הָאֹר פּוֹטַר.

רַבִּי יִרְמְיָהּ בְּעֵי: מֵינְנָו בַּשְּׂדֵה מַהוּ? בְּלֵא כֹף אֵין הָאֹר טוֹבַל? אֵילוּ אֶפְשֶׁר דְּלֵא מִיתָנָו גְּבִיהַ מִשָּׁח – בְּעֵי הָרָה.

רַבִּי יוֹסִי בַר פְּהִנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹנָה: תַּנִּי רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שְׂאוּל: עָשָׂה הֵיסֵב בַּשְּׂדֵה – טוֹבַל. אִם לֹא הֵיסֵב – אֵינוֹ טוֹבַל. אֵין [אֵיזָה] הוּא הֵיסֵב שְׁהוּא טוֹבַל? כֹּל הֵיסֵב שְׁיֵשׁ בּוֹ יוֹן. קֶצֶב לְהֵיסֵב וְלֹא הֵיסֵב? תַּנִּי: הַשּׁוּם וְהַשְּׁחָלִיִּים וְהַהֲרַדְל שְׁשִׁחְקוּ בַּשְּׂדֵה – מְבָלוּ. עַד בְּדוֹן בְּשׁוּם שֶׁל מְבָל שְׁשִׁחְקוּ בַּשְּׁמֶן שֶׁל הוֹלִין. שׁוּם שֶׁל הוֹלִין שְׁשִׁחְקוּ בַּשְּׁמֶן שֶׁל מְבָל? רַבִּי זְעִירָא, רַבִּי הֵיזִיא בַר אֲשִׁי בְּשֵׁם רַב: אֲשַׁבֵּל שְׁשִׁחְמוּ לְכוּם – נִמְבַּל. לְתַמְחֵי – לֹא נִמְבַּל. בְּלֵא כֹף אֵין הָאֹר טוֹבַל? תַּפְתָּר: בְּתַבְשִׁיל צוֹנִין.

לְקַדְיָרָה – תִּיב. אָמַר רַבִּי לְעוֹר: לְקַדְיָרָה רִיקְנִית – הִיא מִתְנִיתָא.

מִתְנִיתִין לֹא אָמַר בְּנִי! אֵלֵא הַמַּקְפָּה לְתַבְשִׁיל – פְּטוֹר. לְקַדְיָרָה – תִּיב, מִפְּנֵי שְׁהוּא כְּבוֹר קָטָן.

הַלְבָּה ב'

מִזְנֵי תֵינּוּקוֹת שְׁטַמְנָו תְּאָנִים לְשַׁבָּת, וְשָׁכַח לְעֶשְׂרֵן – לֹא יֵאכְלוּ לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת עַד שְׁיַעֲשֶׂרוּ. כְּלַפְלַת שַׁבָּת, בֵּית שְׁמוּאֵי פּוֹטַרִין, וּבֵית הִילֵל מְחִיבִין.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אַף הַלּוֹקְטָא כְּלַפְלָה לְשַׁלַּח לְחֶבְרוֹ – לֹא יֵאכֵל עַד שְׁיַעֲשֶׂר.

הַנּוֹטֵל יוֹתֵים מִן הַמַּעֲטָן – טוֹבַל אֶחָד אֶחָד בְּמִלְחָ וְאוֹכֵל. אִם מִלְח וְנָתַן לְפָנָיו – תִּיב.

רַבִּי לִיעֲזָר אָמַר: מִן הַמַּעֲטָן הַמְּהוּר – תִּיב. מִן הַמַּעֲטָן הַמְּמָא – פְּטוֹר, מִפְּנֵי שְׁהוּא מְחִזִּיר אֶת הַמּוֹתָר.

שוֹתֵינָן עַל הַנֶּת, בֵּין עַל הַחֲמוּזִין, בֵּין עַל הַצּוֹנָן, וּפְטוּרֵי דְבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי אֶלְעָזָר בִּי רַבִּי צְדוֹק מֵהַיּוֹב. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: עַל הַחֲמוּזִין – חַיִּיב. וְעַל הַצּוֹנָן – פְּטוּר.

גמרא רב המנונא אָמר: תִּינוּק שֶׁחִיפָה בְּלִבָּלָה לְשׁוֹק – נְטֻבְלָה. מְקוּם שֶׁמִּחְשַׁבְתָּו שֶׁל גְּדוּל מִתְקַיְימָת – שֵׁם מַעֲשֵׂיו שֶׁל קָטָן מִתְקַיְימִין.

רַבִּי זְעִירָא בְּעֵי: בְּלוּם מִחְשַׁבְתָּו שֶׁל גְּדוּל מִתְקַיְימָת, עַד שִׁיפְתַּח לְשׁוֹק. וְדָכוּתָהּ, אִין מַעֲשֵׂיו שֶׁל קָטָן מִתְקַיְימִין, עַד שִׁיפְתַּח לְשׁוֹק!

מִתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַב הַמְנוֹנָא! תִּינוּקוֹת שֶׁמְמַנּוּ תְּאִינִים לְשֶׁבֶת וְשִׁכְחוּ לְעִשְׂרוֹן – לֹא יֵאָכְלוּ לְמוֹצָאֵי שֶׁבֶת עַד שִׁיתְעַשְׂרוּ! רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַב הַמְנוֹנָא: תַּפְתָּר, בְּשִׁלְקָטוּם עִם דְּמִדּוּמֵי חֲמוּזָה, וְהוֹכִיחַ מַעֲשֵׂה שִׁלְהֵן עַל מַחְשַׁבְתָּן.

לִית הֵדָא פְּלִיגָא עַל דְּרַבִּי יוֹחֲנָן? דְּרַבִּי יוֹחֲנָן אָמר: הַשֶּׁבֶת – טוֹבְלָתָהּ. מִפְּנֵי שִׁלְקָטוּם לְשֶׁבֶת, הֵיא אִם לְקָטוּם שְׁלֹא לְשֶׁבֶת – לֹא. רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַב הַמְנוֹנָא: אֲפִילוּ לְקָטָם לְשֶׁבֶת – אוֹכֵל מִהֵן עֲרָאֵי לְעֵרֵב שֶׁבֶת.

[דף י"ט ע"ב]

אֲפִילוּ עַל דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לִית הֵיא פְּלִיגָא?! וְלֹא תִינוּקוֹת אִינוּן?! וְאֲפִילוּ לְקָטוּם לְשֶׁבֶת – כְּמִי שִׁלְקָטוּם שְׁלֹא לְשֶׁבֶת! רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי הִילָא: תַּיְפְתָּר, שִׁלְקָטוּם עִם דְּמִדּוּמֵי חֲמוּזָה, וְהוֹכִיחַ מַעֲשֵׂה שִׁלְהֵם עַל מַחְשַׁבְתָּן.

רַבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשְׁעִיָה: כְּכִלְכְּלָה שֶׁל תְּאִנִּים – הֵיא מִתְנִיתָא. דְּבִי רַבִּי יַנְאִי אָמרִי: אֲפִילוּ נִצְרָה.

רַבִּי לְעָזָר בֶּן אַנְטִיגֹנוֹס בְּשֵׁם רַבִּי לְעָזָר בִּי רַבִּי יַנְאִי: תַּפְתָּר, בְּתֵאִינָה הַמֵּיּוֹדֶדֶת לְשֶׁבֶת.

דְּלָמָא, רַבִּי חֲזִיָא, רַבִּי אִימִי, רַבִּי אִיסי, הוּוֹן יִתְבִּין. עֶבֶר חַד טַעֲוִין כְּכִלְכְּלָה דְתֵאִינִים. אָמְרוּ לֵיהּ: לִינְבוּן. אָמר לְהוּ: כְּכִלְכְּלָת שֶׁבֶת אִינָה מְזַבְנָה.

רַבִּי חֲזִיָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן: לֹא אָמר רַבִּי יוֹדָא אֵלָא כְּכִלְכְּלָת שֶׁבֶת? אִי אָמר רַבִּי יְהוּדָה כְּלִיקַט כְּכִלְכְּלָה לְשִׁלְחָה לְחִבְרֹו, שְׁהוּא מִקְפִּיד עֲלֶיהָ כְּכִלְכְּלָת שֶׁבֶת?

לִית הֵדָא פְּלִיגָא עַל רַב? דְּרַב אָמר: הוּא אָסוּר לִזְכֹּל! פְּתַר לָהּ, בְּעוֹשָׂה מַעֲטָן בְּשִׁדָּה.

וְקָשְׂיָא, אִם מְלַח טוֹבְלָתָהּ – מְלַח לִי צִירוּף? וְאִם צִירוּף – מְלַח לִי מְלַח? אָלָא: עַל יְדֵי זֶה וְעַל יְדֵי זֶה.

מה נזן קיימין? אם בש"ש שני מעטינין – דברי הכל מותר. אם בש"שין לו אלא מעטן אחד – דברי הכל אסור; אלא פי נזן קיימין: בש"שין לו מעטן טהור, ולחבירו מעטן טמא. אמר רבי ליעזר: אדם מהזויר על מעטן של חבירו. ורבנן אמרי: אין אדם מהזויר למעטן של חבירו.

אמר רבי יוחנן: על החמין – חייב, שהוא קבע. על הצונין – פטור, שהוא עראי. יכול הוא מהזויריה. דאמר רבי יוסי בשם רבי יעירא, רבי יונה ורבי יעירא בשם רבי ליעזר: אף במה שבקנין – לא נמבל, מפני שהוא עתיד להזוירו, בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

[דף כ' ע"א]

הַלְכָה ג'

מתני' המקלף בשעורים – מקלף אחת אחת ואוכל. ואם קילף ונתן לתוף ידו – חייב. המולל מלילות של חיטים – מנפית על יד על יד ואוכל. ואם נפה ונתן לתוף חיקו – חייב. **גמרא** אמר רבי יעירא: יכול אגא מקלף תרתי תרתי.

ותני בן: בשעורים, שנים – פטור, שלש – חייב. בהיטים, שלש – פטור, ארבע – חייב. הונא בר היננא, ורב תחליפא בר אימי, הווין יתבין קומי רבי ליעזר.

אמר רבי יונה: אין פולחון בר אימי – הנהן, בר רב אימי. אין פולחון בר רב אימי – הנהן, בר אימי. והיוון ליה עד קישרי אצבעתיה. והיוון סבין מיניה, והפך אפוי לכותלא, וחוי לון מלא שיעלון.

ותני בן: ובלבד שלא ינפה לא בקנון ולא בתמחוי. ויענין שבת – עד כגרוגרות. רבי חייא בר אדא בעי קומי רבי מנא: הכא את אמר: בשעורין, שתים – פטור, שלש – חייב. וכא, את אמר חקין!

אמר ליה: שגייא היא הכא – שהוא מהזויר את המותר.

ותני בן: במה דברים אמורים? בזמן שאינו סמוך לגורן. אבל הנה סמוך לגורן, אפילו יתר מכן – מותר, מפני שהוא מהזויר את המותר.

הַלְכָה ד'

מתני' פוסקר שזרעה לזרע, ירקה – פטור. ואם זרעה לירק – מתעשר זרע וירק. רבי אליעזר אומר: השבת – מתעשר זרע וירק וזירין. וחכמים אמרים: אינו מתעשר זרע וירק, אלא השחליים והגרגר בלבד.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: תמרות של תלתן, ושל חרדל, ושל פול הלכן – חייבות במעשר.

מסכת טהרות פרק שמיני

א. רבי שמעון אומר: המוסר מפתח לעם הארץ, הבית - טמא. מסר לו החיצון ולא מסר לו הפנימי, החיצון - טמא, והפנימי - אינו טמא אלא עד מקום שהוא יכול לפשט את ידו וליגע. היו שם זיון יוצאין גבוהין עשרה טפחים, או חדין גבוהין עשרה טפחים - אינו טמא אלא עד מקום שהוא יכול לפשט את ידו וליגע. היה החיצון של אחד והפנימי של אחד, אף על פי שהטהרות נתונות בצד מפתחו של פנימי - הרי אלו טהורות. הנכנס שלא ברשות, אפלו עומד בצד הטהרות - טהורות. וכן בעובד כוכבים, אינו חושש משום יין נסך:

ב. חבר שהיה ישן בביתו של עם הארץ, וכליו מקפלין ומנחין תחת ראשו, סנדליו וקביתו לפניו - הרי אלו טהורין מפני שהן בחזקת המשפטר. חבר שאמר לעם הארץ: 'לך וישן בתוך הבית' - כל הבית ברשותו. 'צא ואישן על מטה פלונית' - אינו טמא אלא אותה מטה, ועד מקום שהוא יכול לפשט את ידו וליגע מאותה המטה. אמר לו: 'שמור לי פרה זו שלא תכנס לתוך הבית'. 'שמור לי פרה זו שלא תשבר את הכלים' - הרי אלו טהורין, שלא מסר לו אלא שמירת הפרה. אבל אם אמר לו: 'שמור לי הבית הזה שלא תכנס בו הפרה'. 'שמור לי כלים הללו שלא תשברם הפרה' - הרי אלו טמאין. רבי אומר: אמנין שירדו ללקט צרוורות וחרסין בתוך הבית - כל הבית ברשותן:

ג. אשתו של עם הארץ טוחנת עם אשתו של חבר בזמן שהיא טמאה, אבל לא בזמן שהיא טהורה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף בזמן שהיא טמאה לא תטחן, שאף על פי שאינה אוכלת, שחברתה נותנת לה ואוכלת:

ד. הגבאין שנכנסו לתוך הבית, אם אמרו נכנסנו אבל לא נגענו - הרי אלו נאמנין,

שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. אם היו אחרים מעידין עליהם שנכנסו - אין נאמנין לאמר לא נגענו, ובזמן שהמשכון בידם אף על פי שאין אחרים מעידין עליהן - אינם נאמנין מפני שהמשכון מעידים. ואם היה עובד כוכבים עמהן, אף על פי שהמשכון בידן, ואף על פי שאחרים מעידין בהן שנכנסו - הרי אלו נאמנין מפני שאימת עובד כוכבים עליהן:

ה. הגנבים שנכנסו לתוך הבית - כל הבית כלו טמא. וחכמים אומרים: אינו טמא אלא עד מקום שהן יכולין לפשט [את] ידיהן וליגע. נמצא מקום הגנבה, רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל הבית כלו טהור, עד פי מקום הגנבה. רבי אומר: אינו טמא אלא ממקום הגנבה עד מקום שיכולין לפשט את ידיהן וליגע ממקום הגנבה. מודה רבי מאיר לחכמים בחרורין והדיותין, שאין בהם מקום רגלי הגנבין - שאינו טמא אלא עד מקום שהן יכולין לפשט את ידיהן וליגע:

ו. אמר רבי יהודה: מודה רבי אלעזר בן עזריה לחכמים בחלונות של אוליארין שהם נפתחין זו לתוך זו, שאם היו כלים נשמטין מאחוריהן - שהן טמאין. וחכמים אומרים: בין כף ובין כף - טמאין. המניח כליו בחלונות של אוליארין, נעל וחתם, אף על פי שבא ומצאו מפתח פתוח וחותם מקלקל - טהור. חותם שאמרו, אפלו טיט אפלו קיסם. נפרש כליו מחלונות של אוליארין - הרי אלו טמאים, מפני שהעובד כוכבים נשען עליהן. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אפלו נימא אחת יוצאת מהן - טמאין, מפני שהמדרס מביא טמאה לעצמו בכל שהוא:

ז. הלוקח כלים מאומני עובדי כוכבים, והמוסר כלים לאומני עובדי כוכבים - טמאין מדרס וטמאים טמא מת. הלוקח כלים מאומני עם הארץ, ואמר לו: 'שמור לי את אלו' - טמאין מדרס וטהורין מטמא מת. הניחן על כתפו - טמאין אף מטמא מת. אמר רבי דוסתאי ברבי ינאי: לא נחלקו בית

מִסְכַּת טְהוּרוֹת פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

א. חֵבֵר וְעַם הָאָרֶץ שֶׁהָיוּ שְׂרוּיִין בְּחָצֵר, וְשָׁכְחוּ כָּלִים בְּחָצֵר, הִרְאוּ לִיטְמָא מִדְּרַס - טְמָא מִדְּרַס, וְהִרְאוּ לִיטְמָא טְמָא מִת - טְמָא מִת. לָזֶה סָכָה בְּפָנָי עֲצָמוּ וְלָזֶה סָכָה בְּפָנָי עֲצָמוּ, לָזֶה מְחִיצָה בְּפָנָי פִּתְחוּ וְלָזֶה מְחִיצָה בְּפָנָי פִּתְחוּ, זֶה מְנִיחַ כְּלָיו בְּתוֹךְ סִכְתוֹ וְזֶה מְנִיחַ כְּלָיו בְּתוֹךְ סִכְתוֹ, זֶה מְנִיחַ כְּלָיו עַל גְּבִי מְחִיצָתוֹ וְזֶה מְנִיחַ כְּלָיו עַל גְּבִי מְחִיצָתוֹ. וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵף עַל פִּי שְׂאִין שֵׁם לֹא סָכָה וְלֹא מְחִיצָה - טְהוּרִין, שְׁזֶה מְנִיחַ לְפָנָי פִּתְחוּ וְזֶה מְנִיחַ לְפָנָי פִּתְחוּ. לָזֶה מְחִיצָה אוֹ סָכָה לְפָנָי פִּתְחוּ שֶׁל חֵבֵר וְלָזֶה מְחִיצָה אוֹ סָכָה לְפָנָי פִּתְחוּ שֶׁל חֵבֵר - הִרְי אֱלוֹ טְמָאִין, שְׁלֹזָה רְשׁוּת לְפָנָס וְלָזֶה רְשׁוּת לְפָנָס:

ב. חֵבֵר שֶׁהֵנִיחַ אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין עַל גְּבִי מַעֲיָן יֵרֵד לְשִׁתּוֹת - טְמָאִים, מְפָנִי שְׂאֲחָרִים מְמַשְׁמָשִׁין בְּהֵן. חֵבֵר שֶׁהָיָה מוֹכֵר אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין עַל פִּתְחַ חֲנוּתוֹ, הֵנִיחַ וּנְכַנֵּס - הִרְי אֱלוֹ טְמָאִים מְפָנִי שְׂאֲחָרִים מְמַשְׁמָשִׁים בְּהֵן:

ג. נֶאֱמָנִים עֲמֵי הָאָרֶץ עַל טְבִילַת טְמָא מִת, וְאִין נֶאֱמָנִים עַל טְבִילַת מִדְּרָ. חֵבֵר שִׁמְתָ וְהֵנִיחַ פְּרוֹת - הוֹלְכִים אַחֵר רוֹב מְכַנְסִי, אִם רַב מְכַנְסֵי תְרוּמָה - תְרוּמָה. הֵנִיחַ טְהוּרוֹת - הִרְי אֱלוֹ טְהוּרוֹת. הֵנִיחַ כְּלָים - הִרְי אֱלוֹ טְמָאִין, שְׂאֲנִי אוֹמֵר: הַזֶּה וְלֹא שְׁנוֹ, אוֹ שְׁנוֹ וְלֹא טְבִילוֹ, אוֹ שְׂמָא לֹא הַזֶּה כֹּל עֵקֶר. חֵבֵר שִׁמְתָ וְהֵנִיחַ פְּרוֹת, אֶפְלוּ אוֹתָן הַיּוֹם כְּנֶסֶן - הִרְי אֱלוֹ בְּחֻזְקָת מְחַנְּנִין:

ד. עִם הָאָרֶץ שֶׁקָּבַל עָלָיו וְהָיוּ לוֹ טְהוּרוֹת, וְאָמַר: 'בְּרִי לִי שְׂלֹא נִטְמָאוּ', בְּזִמְן שֶׁהָן עֲשׂוּיּוֹת עַל גְּבִי אַחֲרִים - אֲסוּרוֹת לוֹ וְאֲסוּרוֹת לְכָל אָדָם. עַל גְּבִי עֲצָמוּ - מִתְרוֹת לוֹ וְאֲסוּרוֹת לְכָל אָדָם. רַבֵּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִם מִתְרוֹת לוֹ - מִתְרוֹת לְכָל אָדָם, וְאִם אֲסוּרוֹת לְכָל אָדָם - אֲסוּרוֹת לוֹ. וְכֵן עוֹבֵד כּוֹכְבִים שֶׁנִּתְגַּזְרוּ וְהָיָה לוֹ יִין, וְאָמַר: 'בְּרִי לוֹ שְׂלֹא נִטְמָא', בְּזִמְן שֶׁהוּא עֲשׂוּי עַל גְּבִי אַחֲרִים - אֲסוּר לוֹ וְאֲסוּר לְכָל אָדָם. עַל גְּבִי

שְׂמָאִי וּבֵית הַלֵּל עַל הַמוֹסֵר לִיחִיד שֶׁהָן טְמָאִין, וְעַל הַמְנִיחַ בְּפָנָי רַבִּים שֶׁהָן טְהוּרִים. עַל מָה נִחְלָקוּ? עַל הַמוֹסֵר לְרַבִּים וְעַל הַמְנִיחַ לִיחִיד, שְׁבֵית שְׂמָאִי מְטְמָאִין, וּבֵית הַלֵּל מְטְהָרִין. מַעֲשֵׂה בְּאַחַד שֶׁשְׂכַח כְּלָים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וּבָא מַעֲשֵׂה לְפָנָי חֲכָמִים, וְטְהוּרוֹ, שְׂאִינָה רְשׁוּת עִם הָאָרֶץ:

ח. הֵנִיחַ כְּלָיו בְּבֵית הַמְּרֻחֵן, וּבָא וּמִצָּאֵן כְּמוֹת שֶׁהָן - הִרְי אֱלוֹ טְהוּרִין, וּמִלְמַדִּין אוֹתוֹ שְׂלֹא יַעֲשֶׂה כֵן (בְּטְהוּרוֹת). הֵנִיחַ גִּתּוֹ וּבוֹרוֹ וּנְכַנֵּס לְעִיר, אֵף עַל פִּי שְׂבָא וּמִצָּא עִם הָאָרֶץ עוֹמֵד בְּצֵדָן - טְהוּרִין. וְכֵן עוֹבֵד כּוֹכְבִים, אִינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם יִין נֶסֶךְ. עִם הָאָרֶץ שְׂבָא לְהוֹזוֹת - אִין מִזִּין עָלָיו וְעַל כְּלָיו אֱלֹא לְאַחַר שְׁלֹשֶׁה יָמִים. אֲבָל חֵבֵר שְׂבָא לְהוֹזוֹת - מִזִּין עָלָיו וְעַל כְּלָיו מִיָּד. אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? שֶׁהָיָה בְּחֻזְקָת אוֹכְלֵי תְרוּמָה. לֹא הָיָה בְּחֻזְקָת אוֹכְלֵי תְרוּמָה, מִזִּין עָלָיו - מִיָּד, וְעַל כְּלָיו - מִשְׁשִׁשְׁתָּמֵר:

ט. הָיָה לְבוּשׁ חֲלוּק וְעִטּוֹף בְּטָלִית, וְהָיָה בְּלָבוּ עַל הַחֲלוּק, וְאִין בְּלָבוּ עַל הַטָּלִית - הַחֲלוּק טְהוּר וְהַטָּלִית טְמָאָה. הָיָה סַל עַל כֶּתְפוֹ וְהַמְּגַרְפָּה בְּתוֹכָהּ, וְהָיָה בְּלָבוּ עַל הַסַּל, וְאִין בְּלָבוּ עַל הַמְּגַרְפָּה - הַסַּל טְהוּר וְהַמְּגַרְפָּה טְמָאָה:

י. הָיָה מְשִׁתְּמֵשׁ מִן הַחֲבִית בְּחֻזְקָת שֶׁל חֲלִין, וְאַחֵר כֶּךָ נִמְצְאוֹת שֶׁל תְרוּמָה - הִרְי זוֹ טְהוּרָה וְאֲסוּרָה בְּאֲכִילָהּ, מְפָנִי שֶׁסֶפֶק טְבוּל יוֹם. אָמְרוּ לוֹ עַל הַתְלוּיָה: 'טְהוּרָה הִיא' - הִרְי זוֹ טְהוּרָה. וְאִם אָמַר: 'הִרְיָנִי מְנִיחָה עַד שְׂאֲשָׂאֵל עָלֶיהָ' - הִרְי זוֹ טְמָאָה:

יא. מִשְׁקִין טְמָאִין וְטְהוּרִין בְּתוֹךְ הַבַּיִת - הוֹלְכִין אַחֵר הָרֵב. וּמַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁסָּנְנָה מִשְׁקִין תְלוּיִין בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְנָפַל כֶּכֶר שֶׁל תְרוּמָה, וּבָא מַעֲשֵׂה לְפָנָי חֲכָמִים וְטְמָאוּהוּ מְפָנִי שֶׁהִסִּיחָה דַעְתָּהּ מֵהֶם. אָמַר רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן פִּילָא: מְפָנִי מָה רַבֵּי עֲקִיבָא מְטְמָא? מְפָנִי שֶׁהִנְשִׂים גְּרַגְרָנִיּוֹת הֵן, אִשָּׁה מְגַלָּה אֶת הַקְּדָרָה לִידַע מָה חֲבֵרְתָּהּ מְבַשְׁלָת.

עצמו - מתר לו ואסור לכל אדם. רבי עקיבא אומר: אם מתר לו - מתר לכל אדם, ואם אסור לכל אדם - אסור לו:

ה. המאבד והמוצא ברשות היחיד ועבר עליהן לילה אחד - טמאין מדרס וטהורין מטמא מת. ורבי שמעון מטהר, שהיה רבי שמעון אומר: אבד מחט ומצא מחט - טהור, שאני אומר: מחט שאבד הוא מחט שמצא. ומודים חכמים לרבי שמעון במניח ושכח ברשות הרבים שאף על פי שעבר עליהן לילה אחת - אין טמאין מדרס, ובמניח ושכח ברשות היחיד ועבר עליהן לילה אחד - טמאין מדרס וטהורין טמא מת. המאבד והמוצא בתוך הבית - הרי זה טהור, מפני שהן בחזקת המשתמר:

ו. כלים שטוחין ברשות היחיד למעלה מעשרה טפחים - טהורין; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: אפלו למעלה ממאה אמות - טמאים. גגו של חביר למעלה בצד גגו של עם הארץ, חביר שוטח שם כלים ומניח שם טהרות. אף על פי שעם הארץ יכול לפשט את ידו וליגע שם - הרי אלו טהורות. וכן בעובד כוכבים, אינו חושש משום יין נסך. רבן שמעון בן גמליאל אומר: גגו של חביר למעלה מגגו של עם הארץ, חביר שוטח שם כלים ומניח שם טהרות, ובלבד שאין עם הארץ יכול לפשט את ידו וליגע:

ז. נפל כליו בתוך בארו של עם הארץ - הרי זה טמא, וטהור בעליה. רבי אלעזר אומר: משקה סרוח - הרי זה טהור. אמרו לו: אין המשקין יוצאין מידי הפרה ולא מידי הכלב. חטין היוצאין עם גללי הבקר, ושעורין היוצאין עם גללי הבהמה, אף על פי שחשב עליהן לאוכלין - אין מטמאין טמאת אוכלין. כנסן לאוכלין - אין מטמאין טמאת אוכלין. גללין אף על פי שכנסן למשקין - בטלה דעתו. גוזל שנפל לתוך הבור של גת, חשב עלי ליעובד כוכבים - טמא, לכלב - טהור; דברי רבי עקיבא. ורבי יוחנן בן נורי

מטמא. מצשה היה ונמנו עליו חמשה זקנים בלוד, וטמאוהו:

ח. ערבה שהיא טמאה ממשקה - אין לשיין בה קמח של חלין, ואין עורכין בה בצק של תרומה. אבל אם רוצה, מביא קמח של חלין ועורף לתוכה בצק של תרומה, ובלבד שלא יהא בצק של תרומה נוגע בערבה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: המזחלה שהיא שותתת ויורדת משקין, ובא טמא והפסיקן, העליונים - טמאין מפני שהן גרויין על גבי ידיו, והתחתונים - טהורין. (מקל שהיא מלאה משקין טופח - טמאין. ורבי יהודה אומר משם רבי יהושע: כיון שהשיקה למקנה - טהורה):

מִסְכַּת טְהוֹרוֹת פְּרָק עֲשִׂירִי

א. רבן גמליאל אומר: משתגמר מלאכתן. הגומר את זיתיו בני יומן - חזרנו לדברי בית שמאי ולדברי בית הלל. רבי יעקב אומר: מוחל - משקה הוא. ומפני מה טהרו מוחל היוצא מן הזיתים עד שלא תגמר מלאכתו? מפני שאינו רוצה בקיומו. ורבי שמעון אומר: מוחל - מי פרות הוא. ומפני מה טהרו מוחל היוצא משקת בית הבד? מפני שאי אפשר לו בלא צחצוחי שמן. המוחל היוצא מן השמן - טמא. מן המעטן - טהור. כנסו ועשאו שקת - טמא:

ב. העוטן זיתיו בשני הבדין, כיון שנגמר אחד מהן - הכשר לקבל טמאה. המוסק זיתיו בגליל העליון ועתיד להורין לגליל התחתון, אם עד שלא מסקן חשב עליהן - טהורין. ואם משמסקן חשב עליהן - רבי מאיר מטמא, ורבן שמעון בן גמליאל מטהר. הגומר את זיתיו ועתיד למוכרן - טהורין. לחפותן בעלין - טמאים:

ג. הלוקח מעטן של זיתים מן העובד כוכבים, אם יש מסיק על פי האדמה - יעשו בטרה, ואם לאו - יעשו טמאה. ומשל ישראל - נאמן לומר: לא גמרתיו. היתה לו אום של זיתים ומבקש לעשותם בטרה,

אף על פי שהיא עתיד להוסיף עליהן קב אחד או שני קבין - הרי אלו טהורין. ובלבד שלא יערים. ואם הערים - הרי אלו טמאין :

ד. העוטן זיתיו בפני עם הארץ ונעל וחתם - אינו חושש שמא יש שם מפתח אחר וחותם אחר. ואף על פי שבא ומצא מפתח פתוח וחותם מקלקל - טהור. חותם שאמרו, אפלו טיט ואפלו קיסם. היו שם חורין וסדקין - אינו חושש שמא מושיט את הקנה ומסיטן. היו שם חלונות של ארבעה טפחים - נדונין כפתחים :

ה. העוטן זיתיו בתוך ביתו - עושה להן מחיצה מן הארץ ועד הקורות. ובלבד שלא יהו ניסוטין מחמת המחיצה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם היתה גבוה מן הארץ עשרה טפחים, אף על פי שאינה מגעת לקורות - טהורה. והעוטן בית הבד - כעוטן בתוך ביתו :

ו. מי שגמר את זיתיו - ישיר קפה אחת ויתננה לעיני הכהן או יוליך לו המפתח; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מיד. רבי יוסי אומר: כל אותו היום. ורבי שמעון אומר: מעת לעת. יתר על כן אמר רבי שמעון: אפלו גמר את זיתיו בשש שעות בערב שבת - יוליך לו את המפתח מיד, ולמוצאי שבת בשש שעות. רבי שמעון בן יהודה אומר משם רבי שמעון: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המניח זיתים בכותש שימתונו שימלחום - שאינן מכשרין. על מה נחלקו? על שיהו נוחים לכתש, שבית שמאי אומר: מכשרין. ובית הלל אומר: אינן מכשרין :

ז. הזית שפצעו בידים טמאות - הכשר. סופתו במלח - לא הכשר. לידע אם יש בו שמן - לא הכשר. רבי יהודה אומר: הכשר. היתה לו אום של זיתים ועתיד להפכו, כיון שתקע בה את היתד אף על פי שיש בה גושין הרבה - הרי אלו אינן חבור. משהפכם נעשו אום - רבי יהודה אומר: אינן חבור. רבי יוסי אומר: חבור :

ח. גרגרין שנשרו במים, נעשו אום - רבי אליעזר אומר: אינן חבור. ורבי יוסי ברבי יהודה אומר: חבור. אם עד שלא נגמרה מלאכתן חשב עליהן ורצה לטול מהן בד אחד או שני בדין - בית שמאי אומרים: קוצה בטמאה ומחפה בטהרה ומוליך בטהרה לבית הבד. ובית הלל אומר: אף מחפה בטמאה. ובלבד שלא יעקר את כל האום, אלא מקום שנהגו להניח כדי בד - מניח כדי בד. כדי בדידה - מניח כדי בדידה. קתכו - מניח קתכו. ובלבד שלא יערים. ואם הערים - הרי אלו טמאים. ובלבד שלא יעקר את כל האום. ואם עקר כל האום - הרי אלו טמאין. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משום אביו: אף על פי שעקר את כל האום - הרי אלו טהורים. והעוטן בבית הבד - כאלו עוטן בתוך ביתו :

מסכת טהרות פרק אחד עשר

א. היה קוצה מן המעטן ומעלה לראש הגג, ונמצא שרץ בגג - המעטן טהור. נמצא במעטן - הגג טמא; דברי רבי. וחכמים אומרים: נמצא בגג - אינו טמא אלא גג. במעטן - אינו טמא אלא מעטן. נמצא בגוש ובגג, בתוך שלשה ימים - המעטן טמא, לאחר שלשה ימים - המעטן טהור. הקורץ מקרצת מן העסה ונמצא שרץ במקרצת העסה - טהורה, בעסה המקרצת - טמאה; דברי רבי. וחכמים אומרים: נמצא בעסה - אינו טמא אלא עסה. במקרצת - אין טמא אלא מקרצת. נמצא בתוכה של מקרצת - הכל טמא :

ב. המערה מכלי לכלי ונמצא שרץ בתחתון - העליון טהור. בעליון - התחתון טמא; דברי רבי. וחכמים אומרים: נמצא שרץ בעליון - אינו טמא אלא עליון. בתחתון - אינו טמא אלא תחתון. נמצא פרוורין על גבי פרוורין, אף על פי שנגע בכביצה - אינו טמא. פרוורין שעל גבי פרוורין, אף על פי שנגע בכביצה - אינו טמא אלא מקום מגעו. כיצד הוא עושה? רבי אליעזר בן יעקב

אומר משום רבי חנינא: עודהו השרץ שם - תוחב בהן קסמים:

יג. ענבים עד אימתי מטמאין טמאת אוכלין? עד שיהלכו. ומשהלכו בהן שתי וערב ונשתירו בהן גרגרין שלמים - מטמאין טמאת אוכלין. זיתים עד אימתי מטמאין טמאת אוכלין? עד שיטענו. ורבי שמעון אומר: עד שיטחנו. טחנן ונשתירו מהן גרגרין שלמים - מטמאין טמאת אוכלין. ואלו הן פריצי זיתים וענבים? היוצא מתחת הקורה. הגיפן מן הזיתים, כנסן לאוכלין - מטמאין טמאת אוכלין. והחרצנין והזנין אף על פי שנסן לאוכלין - בטלה דעתו:

ד. השוקל ענבים בכף מאזנים אף על פי שהיין צף על גבי ידיו ואף על פי שחשב עליו - טהור. כנסן לתוך הכלי - טמא. הדורס ענבים בחביות אף על פי שהיין צף על גבי ידיו - טהור. וכן בעובד כוכבים, אינו חושש משום יין נסך:

ה. הבודצר כרמו לשוק, אם לא מצא להן שוק - מחזירן לגת. ואף על פי שמוליכין בסלים טמאים ובקופות טמאות - טהורין. זיתים לשוק, לא מצא להן שוק מחזירן לבד אף על פי שמוליכין בסלין טמאין ובקופות טמאות - טהורין. זיתים וענבים טהורין שנכנסו לרשות הגת - הכשרו לקבל טמאה:

ו. הלוקח משטיח של אדמה מישראל - יעשה בטרה. מן העובד כוכבים - יעשה בטמאה, משטיח של עלין, בין מישראל בין מן העובד כוכבים - יעשה בטמאה. ורבי יוסי ברבי יהודה אומר: משטיח של עלין כמשטיח של אדמה, מישראל - יעשה בטרה, ומעובד כוכבים - יעשה בטמאה:

ז. הלוקח משטיח של אדמה מישראל לעשותו צמוקין - הרי זה עושה בטרה. האוכל מן הפלים ומן המשטיח של אדמה, אכל והותר כסאה כסאתים וזרקן לגת, אף על פי שנופצן לגת והיין מנתו על גבי ענבים - טהור. וכן בעובד כוכבים, אין חושש

משום יין נסך. נפל ממנו גרגר יחיד, אם יש לו חותם - טהור, ואם לאו - טמא. במה דברים אמורים? בזמן שנגע במקום חותם, לא נגע במקום חותם - טהור. רבי יוסי בן כפר אומר משום רבי אלעזר: במה דברים אמורים? בזמן שנגע במקום המשקה, לא נגע במקום המשקה - טהור. רבי יוסי אומר: אפלו נפלה הימנו ארבעה וחמשה ביצים ודרסן כלן בבת אחת, משקה היוצא מהן - טהור, שכיון שדרס עליהן - בטלה, שאין למשקין במה יטמא. מי שהיה עומד ומדבר על פי הבור ונתזה צנורה מפיו, ספק הגיע לבור ספק לא הגיע, של שמן - ספקו טמא, של יין - ספקו טהור מפני שהבל הבור קולטת:

ח. הזולף את הבור בכל אחת ואחת, נמצא השרץ בראשונה - כלן טמאות. באחרונה - היא טמאה וכלן טהורות. באמצעית, הימנה ולמטה - טמא, הימנה ולמעלה - טהור. במה דברים אמורים? בזמן שבדק ולא כסה, או כסה ולא בדק. היה בודקן ומכסן, ונמצא שרץ באחד מהן - הכל טמא:

ט. השרץ שנמצא צף על גבי שפת הבור של גת - ספקו טמא. לפועלים - ספקו טהור, מפני שזה ספק טמאה צפה. גת העליונה - רשות הרבים, והתחתונה - רשות היחיד. אימתי? בזמן שהרבים נכנסין בזו ויוצאין בזו. אבל אין שם אלא פתח אחד או פרצה אחת - זו וזו רשות היחיד:

י. מי שהיו גתיו ובדיו טמאין ומבקש לטהרן: הדפיין והלוביין והעדשים - מדיחן והן טהורין. של נצריין ושל בצבוין - צריך לנגבן. של שיפה ושל גמי - צריך לישן. כמה הוא מישנן? שנים עשר חדש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מגת לגת ומבד לבד. רבי יוסי אומר: אם רצה לטהרן מיד - חולטן ברותחים או מולגן במי זיתים. רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יוסי: נותנן בצינור שמיימו מקלחין ובמים

שמימי רודפים. כשם שהוא מנגב לזין נסך, כך הוא מנגב לטהרות:

מסכת מקואות פרק ראשון

א. אמר רבי נחמיה: מפני מה אמרו 'אם לא הדיח - טהור'? שאין המים שבגבא עלולין לקבל טמאה עד שיתלשו. הגביהן - רבו הטהורין על הטמאין. מפני מה אמרו 'אם הדיח - טמא'? הכשרו המים שבדוד ונטמאו, וטמאו את הכפר. רבי שמעון אומר: בין שהדיח בין שלא הדיח - טמא, שאני אומר, שטפת המים טמאין נוגעות בכפר:

ב. גבא שנפל לתוכו זין דבש וחלב - הולכין אחר הרב. נפל לתוכו שמן אף על פי שהקפהו - הרי זה טמא, לפי שאי אפשר לו לצאת ידי צחצוחי שמן. זין של תרומה שנפל על גבי פרות - ידיחום והן מתרים. וכן שמן של תרומה שנפל על גבי פרות - ידיחום והן מתרין. נפל על גבי זין והקפה אותה - היזן מתר. נפל על גבי הציר - יקפאנו כדי שיבטל טעם שמן שבו:

ג. עוקת טיט וגממיות שבפתי חניות שברשות הרבים, בשעת הגשמים - הכל טהור. פסקו הגשמים - הרי הן כמי שפיכות ושבשוקים - הולכין אחר הרב. מי שפיכות ומי גשמים שנתערבו בין בכלי בין בקרקע - טמאים. רבי יהודה ורבי שמעון אומרים: בכלים - טמאין, ובקרקע - טהורין. פסקו הגשמים, הקרובין לעיר ולדרך - טמאין, והרחוקין - טהורין עד שיהלכו רוב בני אדם. במה דברים אמורים? בגבא שאפשר לו לשתות ולא יהא מקום פרסות רגליו נפרות. אבל גבא שאי אפשר לו לשתות עד שיהו מקום פרסות רגליו נפרות, ומצא שם מקום פרסת רגלי אדם, מקום פרסת רגלי בהמה גסה - טמא. מקום פרסת רגלי בהמה דקה - טהור:

ד. גבא שאין בו ארבעים סאה, ונפל לתוכו פחות משלשה לוגין מים שאובין - פשרים

לחלין ולחלה ולתרומה, ולטול מהן לידים, וכשרין להקוות עליהן. גבא שאין בו ארבעים סאה, ונפל לתוכו פחות משלשה לוגין מים שאובין טמאים - פסולין לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים, וכשרים להקוות עליהן. ירדו גשמים, רבו ושטפו כדברי בית שמאי. וכדברי בית הלל: רבו אף על פי שלא שטפו. וכדברי רבי שמעון: שטפו אף על פי שלא רבו, כשרין לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים וכשרים להקוות עליהן. כיצד רבו אף על פי שלא שטפו כדברי בית הלל? מקוה שהוא מחזיק ארבעים סאה, ובתוכו תשע עשרה סאה, ונפלו לתוכו פחות משלשת לוגין מים שאובין - טמאין, כיון שנפלו לתוכו עשרים סאה של מימי גשמים - טהורין מפני שרבו. כיצד שטפו אף על פי שלא רבו כדברי רבי שמעון? מקוה שהוא מחזיק עשרים ובתוכו עשרים סאה, ונפלו לתוכו פחות משלשה לוגין מים שאובין - טמאין. כיון שנפלו לתוכו סאה אחת של מימי גשמים - טהורין מפני ששטפו. וכמה שטפו? כל שהן:

ה. נפלו לתוכו שלשה לוגין מים שאובין טמאין - פסולין לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים, ופסולין להקוות עליהן עד שיצא מלואו. ירדו גשמים, רבו ושטפו כדברי בית שמאי. וכדברי בית הלל: רבו אף על פי שלא שטפו. וכדברי רבי שמעון: שטפו אף על פי שלא רבו - כשרין לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים, ופסולין להקוות עליהן עד שיצא הימנו מלואו ועוד. ואיזו הוא 'מלואו ועוד'? מקוה שהוא מחזיק עשרים סאה, ובתוכו תשע עשרה סאה, ונפלו לתוכו שלשה לוגין מים שאובין טמאין, ירדו גשמים ונתמלאו - לעולם הוא בפסולו עד שיצא ממנו מלואו ועוד, ועוד דבר מועט ממעט שלשה לוגין. מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר קרטוב, ונפלו לתוכו שלשה לוגין מים שאובין טמאין - פסולין לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים, ופסולין להקוות עליהן. פחות משלשה לוגין, אפלו

כֵּלָן טַמְאִין, כִּינן שְׁנַתָּן לַתּוֹכוֹ קַרְטוֹב אַחַד
שֶׁל מִימֵי גִשְׁמִים - טְהוּרִין. כְּשֶׁם שְׁטְהוּרִין
לְטַבִּילָה - כֶּךָ טְהוּרִין לְכָל דְּבָר:

ו. לַמַּעֲלָה מֵהֶן, מִי תַמְצִית שְׁלֵא פִסְקוּ -
שְׁמַטְבִּילִין בְּהֵן אֵת הַמַּיִם, וְאִין מַטְבִּילִין
בְּהֵן אָדָם וְיָדַיִם וְכַלָּיִם. זֶה הַכֹּלֵל: כָּל מְקוֹם
שְׁאָדָם טוֹבֵל - יָדוֹת וְכַלָּיִם טוֹבִלִין בּוֹ. מְקוֹם
שְׁאִין אָדָם טוֹבֵל - אִין יָדַיִם וְכַלָּיִם טוֹבִלִין
בּוֹ. וְאֵלּוּ הֵן מִי תַמְצִיין: כָּל זְמַן שֶׁהַגִּשְׁמִים
יורְדִין וְהַהָרִים בּוֹצְצִין. פִּסְקוּ הַגִּשְׁמִים
וְהַהָרִים בּוֹצְצִין - הָרִי הֵן כְּמִי תַמְצִית. פִּסְקוּ
מִלְּהוּיֹת בּוֹצְצִין - הָרִי אֵלּוּ כְּמִי גְבָאִין:

ז. הַחּוֹפֵר בְּצַד הַיָּם, בְּצַד הַנְּהָר, בְּמְקוֹם
הַבִּיצִין - הָרִי הֵן כְּמִי תַמְצִיֹת. הַחּוֹפֵר בְּצַד
הַמַּעֲזִין, כָּל זְמַן שֶׁהֵן בָּאִין מִחַמַּת הַמַּעֲזִין, אִף
עַל פִּי שְׁפוֹסְקִין וְחוֹזְרִים וּמוֹשְׁכִין - הָרִי הֵן
כְּמַעֲזִין. פִּסְקוּ מִלְּהוּיֹת מוֹשְׁכִין - הָרִי הֵן כְּמִי
תַמְצִיֹת. מַעֲזִין שְׁמִימִיו מוֹעֲטִים וְרַבָּה עֲלָיו
וְהַרְחִיבוֹ - מִטְּהַר בְּאִשְׁבָּרְן וְאִינוּ מִטְּהַר
בְּזוֹחֲלִין, אֲלֵא עַד מְקוֹם שֶׁיִּכּוֹל לְהִלָּךְ
מִתַּחֲלָתוֹ. מְקוֹה שְׁנַמְדָד וְנַמְצָא חֶסֶר, כָּל
הַטְּהוּרוֹת שְׁנַעֲזוּ עַל גְּבִיּוֹ, בֵּין שְׁמְקוֹה זֶה
בְּרִשׁוֹת הַיַּחֲדִיד, בֵּין שְׁמְקוֹה זֶה בְּרִשׁוֹת
הָרַבִּים - טַמְאוֹת לַמַּפְרַע. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר:
בְּרִשׁוֹת הַיַּחֲדִיד - תּוֹלִין, וּבְרִשׁוֹת הָרַבִּים -
טְהוּר:

ח. אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַעֲשֶׂה בַּמְּגוּרָה אַחַת
שֶׁל דִּיסְקוֹס בִּיבְנָה שְׁנַמְדָּדָה וְנַמְצָאת חֶסֶרָה,
וְהָיָה רַבִּי טַרְפוֹן מִטְּהַר, וְרַבִּי עֶקִיבָא מִטַּמָּא.
אֲמַר רַבִּי טַרְפוֹן: הוֹאִיל וּמְקוֹה זֶה בְּחֻזְקָתָהּ
טְהוּרָה הוּא מַעוֹלָם - לַעוֹלָם הוּא בְּטְהוּרָתוֹ,
עַד שֶׁיִּדְעַע שְׁנַטְמָא. אֲמַר רַבִּי עֶקִיבָא: הוֹאִיל
וְטַמָּא זֶה בְּחֻזְקָתָהּ טַמָּאָה, לַעוֹלָם הוּא
בְּטַמְאָתוֹ עַד שֶׁיִּדְעַע שֶׁהוּא טְהוּר. אֲמַר רַבִּי
טַרְפוֹן: לְמָה זֶה דוֹמָה? לְמִי שֶׁהִיָּה עוֹמֵד
וּמְקַרֵּיב עַל גְּבִי מְזַבַּח, וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן
גְּרוּשָׁה אוֹ בֶּן חֲלוּצָה - שְׁעַבּוּדְתוֹ כְּשֶׁרָה.
אֲמַר רַבִּי עֶקִיבָא: לְמָה זֶה דוֹמָה? לְמִי שֶׁהִיָּה
עוֹמֵד וּמְקַרֵּיב עַל גְּבִי הַמְּזַבַּח וְנוֹדַע שֶׁהוּא
בַּעַל מוֹם - שְׁעַבּוּדְתוֹ פְּסוּלָה. אֲמַר לוֹ רַבִּי

טַרְפוֹן: אַתָּה מְקִישׁוֹ לְבַעַל מוֹם וְאִנִּי מְקִישׁוֹ
לְבֶן גְּרוּשָׁה וּלְבֶן חֲלוּצָה, נִרְאֶה לְמִי דוֹמָה,
אִם דוֹמָה לְבַעַל מוֹם - נִלְמַדְהוּ מִבַּעַל מוֹם!
אִם דוֹמָה לְבֶן גְּרוּשָׁה וְחֲלוּצָה - נִלְמַדְהוּ מִבֶּן
גְּרוּשָׁה וּמִבֶּן חֲלוּצָה! רַבִּי עֶקִיבָא אוֹמֵר:
מְקוֹה פְּסוּלוֹ בַּעֲצָמוֹ, וּבַעַל מוֹם פְּסוּלוֹ
בַּעֲצָמוֹ, וְאֵל יוֹכִיחַ בֶּן גְּרוּשָׁה וּבֶן חֲלוּצָה
שֶׁפְּסוּלוֹ מֵאַחֲרִים. מְקוֹה פְּסוּלוֹ בִּיחִיד,
וּבַעַל מוֹם פְּסוּלוֹ בִּיחִיד, וְאֵל יוֹכִיחַ בֶּן
גְּרוּשָׁה וּבֶן חֲלוּצָה שֶׁפְּסוּלוֹ בְּבֵית דִּין. נִמְנוּ
עֲלָיו וְטַמְאוּהוּ. אֲמַר לוֹ רַבִּי טַרְפוֹן: עֶקִיבָה!
כָּל הַפּוֹרֵשׁ מִמָּךְ - כְּפוֹרֵשׁ מִן הַחַיִּים:

מִסְכַּת מְקַנְאוֹת פָּרְק שְׁנִי

א. מְקַנְהָ שֶׁהִנִּיחוּ רִיקָן, וְכֹא וּמְצָאוּ מְלֵא -
כְּשֶׁר, מִפְּנֵי שְׂזָה סִפְק מִיָּם שְׁאוּבִים לְמְקוֹה,
וְחֻזְקַת הַמְּקַנְאוֹת - כְּשִׁרוֹת. צְנוּר הַמְּקַלַּח
לְמְקוֹה, וְהַמְּכַתְּשֵׁת נִתּוּנָה בְּצַדוֹ, סִפְק מִן
הַצְּנוּר לְמְקוֹה, וְסִפְק מִן הַמְּכַתְּשֵׁת לְמְקוֹה -
פְּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁהַפְּסוּל מוֹכִיחַ. וְאִם יֵשׁ בוֹ רַב
מְקוֹה - כְּשֶׁר, מִפְּנֵי שְׂזָה סִפְק מִיָּם שְׁאוּבִין
לְמְקוֹה:

ב. שְׁנֵי מְקַנְאוֹת שְׁאִין בְּהֵם אַרְבַּעִים סָאָה,
וְנִפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין מִיָּם שְׁאוּבִין לְתוֹךְ אַחַד
מֵהֶן, וְיָדוּעַ לְאִיזָה מֵהֶן נִפְלוּ, וְאַחַר כֶּךָ נִפְלוּ
שְׁנַיִם וְאִינוּ יוֹדַע לְאִיזָה מֵהֶן נִפְלוּ - הַרְיַנִּי
יְכוֹל לְתַלּוֹת וְלוֹמַר: לְמְקוֹם שֶׁנִּפְלוּ
רֵאשׁוֹנִים - שֶׁם נִפְלוּ שְׁנַיִים. נִפְלוּ שְׁלֹשֶׁת
לוּגִין לְתוֹךְ אַחַד מֵהֶן, וְאִינוּ יוֹדַע לְאִיזָה מֵהֶן
נִפְלוּ, וְאַחַר כֶּךָ נִפְלוּ לְשַׁנַּיִים, וְיָדוּעַ לְאִיזָה
מֵהֶם נִפְלוּ - אִינוּ יְכוֹל לְתַלּוֹת וְלוֹמַר:
לְמְקוֹם שֶׁנִּפְלוּ שְׁנַיִים - שֶׁם נִפְלוּ רֵאשׁוֹנִים.
אַחַד שֵׁישׁ בוֹ אַרְבַּעִים סָאָה וְאַחַד שְׁאִין בוֹ
אַרְבַּעִים סָאָה - הַרְיַנִּי אוֹמֵר לְתוֹךְ אַרְבַּעִים
נִפְלוּ. אַחַד שְׁאוּבִין וְאַחַד כְּשֶׁר - הַרְיַנִּי אוֹמֵר
לְתוֹךְ שֶׁל שְׁאוּבִין נִפְלוּ:

ג. שְׁנֵי מְקַנְאוֹת שְׁאִין בְּהֵן אַרְבַּעִים סָאָה,
וְנִפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין לְתוֹךְ אַחַד מֵהֶן, וְאִין
יָדוּעַ לְאִיזָה מֵהֶן נִפְלוּ, וְאַחַר כֶּךָ יָרְדוּ
גִּשְׁמִים וְנִתְמַלְאוּ, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אוֹמְרִין לוֹ
שְׁלֵא יִטְבַּל בְּאַחַד מֵהֶן, וְאִם טָבַל בְּאַחַד מֵהֶן

וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת, מִפְּנֵי שְׁזָה סִפְקָא מִיָּם שְׂאִיבִין לְמַקְנָה. לְמָה זֶה דּוּמָה? לְמִי שְׂנַטְמַאת אַחַת מִיָּדִיו, וְאִין יָדוּעַ אִי זֶה הִיא, אוֹמְרִים לוֹ: שְׁלֵא יַעֲשֶׂה טְהוֹרוֹת בְּאַחַת מֵהֶן. וְאִם עֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת, מִפְּנֵי שְׁזָה סִפְקָא יָדִים:

ד. שְׁנֵי מְקוֹאוֹת, בְּאַחַד יֵשׁ בוֹ אַרְבַּעִים סָאָה, וּבְאַחַד אֵין בוֹ, טָבַל בְּאַחַד מֵהֶן מִטְמָאָה חַמּוּרָה, וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - תְּלוּיוֹת. בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - טְהוֹרוֹת. בְּרֵאשׁוֹן וְלֹא עֵשָׂה, בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - טְהוֹרוֹת. בְּרֵאשׁוֹן וְעֵשָׂה, בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - אֵלוֹ וְאֵלוֹ מְנַחֹת. רֵאשׁוֹנוֹת - תְּלוּיוֹת, וְהַשְּׁנִיּוֹת - טְהוֹרוֹת. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּטְמָאָה חַמּוּרָה, אֲכַל בְּטְמָאָה קְלָה - אֵלוֹ וְאֵלוֹ טְהוֹרוֹת. טָבַל בְּאַחַד מֵהֶן מִטְמָאָה קְלָה וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת. נְטָמָא בְּאַמְצַע טְמָאָה טְהוֹרוֹת - אֵלוֹ וְאֵלוֹ מְנַחֹת, הָרִי אֵלוֹ מוֹכִיחֹת. נֶאֱכְלוּ רֵאשׁוֹנוֹת אוֹ נְטָמָאוֹ אוֹ שְׂאֵבְדוּ, עַד שְׁלֵא נַעֲשׂוּ שְׁנִיּוֹת - שְׁנִיּוֹת טְהוֹרוֹת. מִשְׁנַעֲשׂוּ שְׁנִיּוֹת - שְׁנִיּוֹת תְּלוּיוֹת. טָבַל בְּאַחַד מֵהֶן מִטְמָאָה חַמּוּרָה, וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - תְּלוּיוֹת. נְטָמָא בְּאַמְצַע טְמָאָה קְלָה, וְטָבַל בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת. נִגְעוּ אֵלוֹ בְּאֵלוֹ, רֵאשׁוֹנוֹת - תְּלוּיוֹת, וְשְׁנִיּוֹת - יִשְׂרָפוּ. טָבַל בְּאַחַד מֵהֶן מִטְמָאָה קְלָה, וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת. נְטָמָא בְּאַמְצַע טְמָאָה חַמּוּרָה, וְטָבַל בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - תְּלוּיוֹת. וְאִם נִגְעוּ אֵלוֹ בְּאֵלוֹ, שְׁנִיּוֹת - תְּלוּיוֹת, רֵאשׁוֹנוֹת - יִשְׂרָפוּ:

ה. שְׁנֵי מְקוֹאוֹת שֶׁל אַרְבַּעִים אַרְבַּעִים סָאָה, אַחַד שְׂאוּב וְאַחַד כְּשֵׁר, וְטָבַל בְּאַחַד מֵהֶן מִטְמָאָה חַמּוּרָה וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - תְּלוּיוֹת. בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת. בְּרֵאשׁוֹן וְלֹא עֵשָׂה, בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - טְהוֹרוֹת. בְּרֵאשׁוֹן וְעֵשָׂה, בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - אֵלוֹ וְאֵלוֹ מְנַחֹת, רֵאשׁוֹנוֹת - תְּלוּיוֹת, וְשְׁנִיּוֹת - טְהוֹרוֹת. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּטְמָאָה חַמּוּרָה, אֲכַל בְּטְמָאָה קְלָה - אֵלוֹ וְאֵלוֹ תְּלוּיוֹת:

ו. יָרְדוּ שְׁנַיִם וְטָבְלוּ בְּשֵׁנֵיהֶם, אַחַד טְמָא טְמָאָה חַמּוּרָה, וְאַחַד טְמָא טְמָאָה קְלָה, הַטָּבֹל מִטְמָאָה חַמּוּרָה - טְמָא, וְהַטָּבֹל מִטְמָאָה קְלָה - טְהוֹר. אַחַד טְמָא טְמָאָה חַמּוּרָה, וְאַחַד מִקַּר; הַטָּבֹל מִטְמָאָה חַמּוּרָה - הַמִּקַּר טְהוֹר. אַחַד טְמָא טְמָאָה קְלָה וְאַחַד מִקַּר - שְׁנֵיהֶן תְּלוּיִין. לְמָה זֶה דּוּמָה? לְשֵׁנֵי שְׂבִילִין, אַחַד טְמָא וְאַחַד טְהוֹר, וְהִלְכוּ שְׁנַיִם בְּשֵׁנֵיהֶן, וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת, בְּאַחַד יֵשׁ בוֹ דַּעַת לְשֵׂאוּל, וּבְאַחַד אֵין בוֹ דַּעַת לְשֵׂאוּל; בְּרֵשׁוֹת הַיְחִיד, אֵת שֵׁשׁ בוֹ דַּעַת לְשֵׂאוּל - סִפְקוֹ טְמָא. וְשֵׂאִין בוֹ דַּעַת לְשֵׂאוּל - סִפְקוֹ טְהוֹר. וּבְרֵשׁוֹת הָרַבִּים - שְׁנֵיהֶם תְּלוּיִין:

ז. שְׁנֵי מְקוֹאוֹת שֶׁל עֶשְׂרִים עֶשְׂרִים סָאָה, אַחַד שְׂאוּב וְאַחַד כְּשֵׁר, הֵקֵר בְּאַחַד מֵהֶן וְעֵשָׂה טְהוֹרוֹת - טְהוֹרוֹת. בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - יִשְׂרָפוּ. בְּרֵאשׁוֹן וְלֹא עֵשָׂה, בְּשֵׁנֵי וְעֵשָׂה - יִשְׂרָפוּ. בְּרֵאשׁוֹן וְעֵשָׂה - אֵלוֹ וְאֵלוֹ מְנַחֹת, הֵרֵאשׁוֹן טְהוֹרוֹת, וְהַשְּׁנִיּוֹת יִשְׂרָפוּ. שְׁתֵּי נְשִׁים שֶׁנִּתְעַסְקוּ בְּצַפּוֹר הֵרֵאוּנָה לְהוֹצִיא דָם כְּסָלַע, וְלֹאֲחֹר זָמַן נִמְצָא עַל גְּבִי זֶה כְּסָלַע וְעַל גְּבִי זֶה כְּסָלַע - שְׁתֵּיהֶן מְקַלְקְלוֹת:

מִסְכַּת מְקוֹאוֹת פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. גִּסְטְרָא שֶׁהִיא מְשַׁקְעַת בְּקִרְקַע, בּוֹר וְגַת, וְיָרְדוּ גִשְׁמִים וְנִתְמַלְאוּ - הָרִי אֵלוֹ פְּסוּלִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן גְּרוּרִין עַל גְּבִי כְּלִי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁיר, שְׂאִין הַמַּיִם שְׂאוּבִין פּוֹסְלִין הַמְּקַנָּה עַד שֶׁיִּפְּלוּ לְתוֹכוֹ:

ב. הִיָּה בְּרֵאשׁוֹ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין מִיָּם יָרְדוּ וְטָבַל בְּמַקְנָה וְהַשְּׁלִימָה לְאַרְבַּעִים סָאָה - כְּשֵׁר. סַחְטָן לְתוֹכוֹ - פְּסוּל. הַטָּבִיל בוֹ אֵת הַסְּגוּס וְזָבּוּ הֵימָנוּ שְׁלֹשָׁה לוּגִין מִיָּם בְּמַקְנָה - כְּשֵׁר. עֶקְרוֹ מִתּוֹכוֹ - פְּסוּל. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁיר, עַד שֶׁיִּתְכַּנֵּן לְתַלְשׁוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף יִשְׁבֵּר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אִף יִטָּה, וּבְלִבְדֹּ שְׁלֵא יַעֲרָה. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: זֶלַף בִּידָיו וּבְרַגְלָיו שְׁלֹשֶׁת לוּגִין לְמַקְנָה - פְּסוּל. הוֹלִיכִין עִם הַקִּרְקַע - כְּשֵׁר:

ג. לְגִיזֵן הַעוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְכֵן בְּהֵמָּה הַעוֹבֵרֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, זָלְפוּ בִּידֵיהֶם וּבְרַגְלֵיהֶם שְׁלֹשָׁה לִוְגִין לְמַקְנָה - כְּשֵׁר. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אֶפְלוּ עָשׂוּ מַקְנָה בַּתְּחִלָּה - כְּשֵׁר. וְאִיזָה טִיט הַנִּמְדָד עִם הַמַּיִם? רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אָמַר: הַנִּמְדָד בְּלוּג. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: הַיּוֹצֵא בְּמִשְׁפָּךְ. וְאֵלּוּ הֵן קִנְיַת הַמֵּדָה - זֶה הַסְּלוּל. הַטִּיט שֶׁבְּצִדְדֵינָּה - עוֹלָה לְמִדַּת אֲרַבְעִים סָאָה, וְאִין מְטַבִּילִין בְּהֵן. שְׁלֹשׁ גַּמְמִיּוֹת שֶׁבְּנַחַל, הַעֲלִינָה וְהַתְּחַתְּנָה שֶׁל עֲשָׂרִים עֲשָׂרִים סָאָה, וְהַאֲמַצְעִית שֶׁל אֲרַבְעִים סָאָה, וְסִילּוֹן שֶׁל מַיִם בְּתוֹכָן וְיּוֹצֵא מֵהֵן, שֶׁל מִימֵי רִגְלִים נִכְנָסֶת לְתוֹכָן וְיּוֹצֵא מֵהֵן. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: רַבִּי מֵאִיר הִיָּה אָמַר: מְטַבִּילִין בְּעֲלִינָה. וְאִנִּי אָמַר: בַּתְּחַתְּנָה. וְחֻכְמִים אָמְרִים: בֵּין זוּ וּבֵין זוּ אִין מְטַבִּילִין אֲלֵא בְּאֲמַצְעִית, שִׁישׁ בָּהּ אֲרַבְעִים סָאָה:

ד. שְׁתֵּי בְּרוּכּוֹת שֶׁל עֲשָׂרִים עֲשָׂרִים סָאָה, זוּ עַל גַּב זוּ, וּבְרַכָּה שֶׁל שְׁלֹשֶׁת לִוְגִין בְּצַד הַעֲלִינָה, וּנְפַתְקוּ שְׁנֵיהֶן וּבָאוּ לַתְּחַתְּנָה - כְּשֵׁרִין, שְׁאִנִּי אָמַר: 'שְׁלֹמוֹ אֲרַבְעִים סָאָה עַד שְׁלֹא יִרְדוּ שְׁלֹשֶׁת לִוְגִין'. שְׁנֵי מַקְוֹאוֹת שֶׁל עֲשָׂרִים עֲשָׂרִים סָאָה, זֶה בְּצַד זֶה. וְנִפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לִוְגִין בְּתוֹךְ אֶחָד מֵהֶן וּנְפַסְקוּ וּבָאוּ לְחִבְרוּ - כְּשֵׁר. וְרַבִּי יוֹסִי אָמַר: אִם נִטְלָה מְחִיצָה - פְּסוּל, אֲבָל רֹאֵה אֲנִי אֶת דְּבַרִּי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בְּמַקְנָה שְׁאִין בּוֹ אֲרַבְעִים סָאָה וְנִפְלוּ שְׁלֹשָׁה לִוְגִין וְחִלְקוּ לְשָׁנִים, שְׁזָה כְּשֵׁר לְהַקּוֹת עֲלָיו, וְזֶה כְּשֵׁר לְהַקּוֹת עֲלָיו:

ה. שְׁנֵי מַקְוֹאוֹת שֶׁל עֲשָׂרִים עֲשָׂרִים סָאָה, אֶחָד שְׂאוֹב וְאֶחָד כְּשֵׁר, יִרְדוּ שְׁנַיִם וְהַשִּׁיקוּם וְטָבְלוּ בְּהֵן, אֶפְלוּ אֲדָמִים וְהַלְבִּינוּם אוֹ לְבָנִים וְהַאֲדִימוּם - הַטּוֹבֵלִין כְּמוֹ שֶׁהִיוּ, וְהַמַּקְוֹאוֹת כְּמוֹ שֶׁהִיוּ. שְׁלֹשָׁה לִוְגִין שֶׁנִּפְלוּ בְּמַקְנָה, וּבַעַל קָרִי הַחוֹלָה שֶׁנִּפְלוּ עָלָיו תִּשְׁעַת קַבִּין מַיִם, וְטְהוֹר שֶׁנִּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רַבּוֹ שְׁלֹשָׁה לִוְגִין מַיִם שְׂאוֹבִין, אֲבָא יוֹסִי בֶּן חוּנִי אָמַר: מְכַלִּי אֶחָד מְשַׁנֵּם וּמְשַׁלְּשָׁה - מְצַטְרֵפִין, וּמְאֲרַבְעָה אִין מְצַטְרֵפִין. בָּא לוֹ בְּמַיִם שְׂאוֹבִין חוּץ מִרֹאשִׁי

אֲצַבְעוֹתָיו - רַבִּי אֶלְיעֶזֶר מְטַהֵר, וְחֻכְמִים אָמְרִים: אֶפְלוּ לֹא בָּא אֲלֵא רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ - טָמֵא. בָּא רֹאשׁוֹ אֲבָל לֹא רַבּוֹ, רַבּוֹ אֲבָל לֹא רֹאשׁוֹ, אוֹ שְׂבָא רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ מְלַמְעָלָה אוֹ מִן הַצַּד - טְהוֹרִין, עַד שִׁיבָא רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ כְּדָרְכוֹ. מְקַצְתָּן שְׂאוֹבִין וּמְקַצְתָּן אִינָן שְׂאוֹבִין, אוֹ שֶׁנִּפְּלָ לְתוֹכּוֹ יֵין וְדָבֵשׁ וְחֵלֶב - טְהוֹר עַד שִׁיְהוּ כֶּלֶן שְׂאוֹבִין, וְאֶפְלוּ הוּא טְהוֹר וְהֵן טְהוֹרִין - נְטֵמְאוּ וְטֵמְאוּהוּ. הֲרִי זֶה אָמַר: 'טָמְאֵנִי וְטָמְאֵתִי':

ו. טְהוֹר שֶׁנִּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רַבּוֹ שְׁלֹשָׁה לִוְגִין מַיִם שְׂאוֹבִין - טָמֵא. נִפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ אֲבָל לֹא עַל רַבּוֹ, עַל רַבּוֹ אֲבָל לֹא עַל רֹאשׁוֹ, אוֹ שֶׁנִּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רַבּוֹ מְלַמְטָה אוֹ מִן הַצַּד - טְהוֹר, עַד שִׁיפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רַבּוֹ כְּדָרְכוֹ. מְקַצְתָּן שְׂאוֹבִין וּמְקַצְתָּן אִינָן שְׂאוֹבִין, אוֹ שֶׁנִּפְּלָ לְתוֹכָן יֵין, דְּבֵשׁ, וְחֵלֶב, טְהוֹר עַד שִׁיְהוּ כֶּלֶן שְׂאוֹבִין, וְאֶפְלוּ הוּא טְהוֹר וְהֵן טְהוֹרִין - נְטֵמְאוּ וְטֵמְאוּהוּ. הֲרִי זֶה אָמַר: 'טָמְאֵנִי וְטָמְאֵתִי'. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר: בְּטְהוֹרִין - טְהוֹר, מְקַל וְחֹמֵר, וְיֵמָּה אִם בְּמָקוֹם שֶׁעָשָׂה שְׂאֵר מְשָׁקִים כְּמַיִם לְפָסֵל אֶת הַגּוֹיָה בְּשׁוֹתָה רְבִיעִית - לֹא עָשָׂה אֶת הַטְּהוֹרִין כְּטָמְאִים. מָקוֹם שֶׁלֹּא עָשָׂה שְׂאֵר מְשָׁקִין כְּמַיִם לְפָסֵל אֶת הַגּוֹיָה בְּשְׁלֹשֶׁת לִוְגִין - אִינּוּ דִין שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶת הַטְּהוֹרִין כְּטָמְאִין? הַשִּׁיב אֲבָא יוֹסֵף הַחֲרָנִי: מַקְנָה יוֹכִיחַ, שְׁלֹא עָשָׂה בּוֹ שְׂאֵר מְשָׁקִין כְּמַיִם, וְעָשָׂה בּוֹ אֶת הַטְּהוֹרִין כְּטָמְאִין. הַשִּׁיב רַבִּי עַל דְּבַרִּי אֲבָא יוֹסֵף הַחֲרָנִי: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּמַקְנָה - שֶׁעָשָׂה בּוֹ אֶת הַצְּרוּפִין, תֹּאמַר בְּגוֹף - שְׁלֹא עָשָׂה בּוֹ אֶת הַצְּרוּפִין?

<p>27</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>י 10</p>	<p>עלות השחר _____ 6:18 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:01 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:19 שקיעה _____ 7:36 בבלי: קידושין יד • ירושלמי: מעשרות יג • תוספתא: טהרות ח נ"ך: ישעיה כח-כט • רמב"ם: שבת יט</p>
<p>28</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יא 11</p>	<p>עלות השחר _____ 6:19 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:01 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:20 שקיעה _____ 7:34 בבלי: קידושין טו • ירושלמי: מעשרות יד • תוספתא: טהרות ט נ"ך: ישעיה לל-לג • רמב"ם: שבת כ</p>
<p>29</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>יב 12</p>	<p>עלות השחר _____ 6:20 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:02 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:20 שקיעה _____ 7:32 בבלי: קידושין טז • ירושלמי: מעשרות טו • תוספתא: טהרות י נ"ך: ישעיה לל-לג • רמב"ם: שבת כא</p>
<p>30</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יג 13</p>	<p>עלות השחר _____ 6:21 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:02 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:20 שקיעה _____ 7:31 בבלי: קידושין יז • ירושלמי: מעשרות טז • תוספתא: טהרות יא נ"ך: ישעיה לד-לה • רמב"ם: שבת כב</p>
<p>31</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יד 14</p>	<p>עלות השחר _____ 6:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:02 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:20 שקיעה _____ 7:29 בבלי: קידושין יח • ירושלמי: מעשרות יז • תוספתא: מקואות א נ"ך: ישעיה לו-לז • רמב"ם: שבת כג</p>
<p>1</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>טו 15</p>	<p>עלות השחר _____ 6:23 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:20 שקיעה _____ 7:28 בבלי: קידושין יט • ירושלמי: מעשרות יח • תוספתא: מקואות ב נ"ך: ישעיה לח-לט • רמב"ם: שבת כד</p>
<p>2</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>טז 16</p>	<p>עלות השחר _____ 6:24 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:20 שקיעה _____ 7:26 בבלי: קידושין כ • ירושלמי: מעשרות יט • תוספתא: מקואות ג נ"ך: ישעיה מ-מא • רמב"ם: שבת כה</p>

Candle Lighting 7:10 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:39 זמן מוצש"ק

אלעם וזאם א צריק הייסט דארף מען פאלגן, אויסער אויב ער זאגט אז מען זאל נישט קומען צו אים אויף ראש השנה, דאס דארף מען אים נישט פאלגן.
(שיתות הר"ן סימן ר"ד)